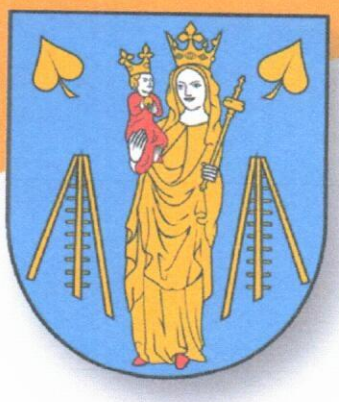
RADA GMINY
LIPINKI

Załącznik do Uchwały Nr XXIII/236/2017
Rady Gminy Lipinki
z dnia 6 czerwca 2017r.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY LIPINKI NA LATA 2017-2022

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Zamawiający

Gmina Lipinki

38-305 Lipinki

Wykonawca

UTILA sp. z o.o.

ul. Targowa 42/20

03-733 Warszawa

EU-Consult sp. z o.o.

ul. Wały Piastowskie 1,

80-855 Gdańsk

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

Spis treści

1. Wprowadzenie 4
2. Diagnoza obszaru rewitalizacji 5
   2.1. Metodologia 5
   2.2. Informacje ogólne 12
   2.3. Zasięgi przestrzenne obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji 12
   2.4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz identyfikacja potencjałów 17
   2.4.1. Podobszar rewitalizacji - Lipinki 17
   2.4.2. Podobszar rewitalizacji –Wójtowa 24
   2.4.3. Podobszar rewitalizacji - Kryg 31
3. Wizja obszaru rewitalizacji 38
4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań 39
5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne 42
   5.1. Projekty podstawowe 42
   5.2. Projekty uzupełniające 68
6. Mechanizmy zapewnienia komplementarności 72
7. Szacunkowe ramy finansowe 80
8. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi w gminie 86
9. System zarządzania i wdrażania GPR 90
10. System monitorowania i oceny GPR 95
11. Partycypacja społeczna 102
12. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach 107
   12.1. Niezbędne zmiany w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego 107
   12.2. Niezbędne zmiany w uchwale dot. zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji 107
13. Sposób realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego 107
   13.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji 107
   13.2. Zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy 107
   13.3. Zmiany w Miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego 107
14. Proces strategicznej oceny oddziaływania programu na środowisko 108
15. Spis tabel, rysunków i map 109
16. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji 110

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja jest kompleksowym i zintegrowanym terytorialnie procesem, który prowadzony w zaplanowany sposób ma na celu wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Podstawowym etapem procesu rewitalizacji jest jego planowanie, czego wyrazem jest opracowanie wieloletniego programu przedsięwzięć zmierzających do minimalizowania lub wyeliminowania negatywnych zjawisk w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Tym programem jest Gminny Program Rewitalizacji Gminy Lipinki na lata 2017-2022 (zwany dalej Gminnym Programem Rewitalizacji, w skrócie GPR). Podstawą prawną jego sporządzenia jest *Ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777, z późn. zm.). Jednocześnie dokument uwzględnia *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r.*

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są następujące elementy:

- uwzględnienie rewitalizacji, jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy
- pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotykających go problemów; diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe;
- ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć[1].

W celu prowadzenia działań rewitalizacyjnych konieczne jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. **Obszar zdegradowany** stanowi obszar, na którym zidentyfikowany został stan kryzysowy (tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych). Może być on podzielony na podobszary, w tym podobszary, które nie posiadają wspólnych granic (warunek – występowanie sytuacji kryzysowej na każdym podobszarze).

Obszar rewitalizacji jest to całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym zamierza się prowadzić rewitalizację. Cechuje go koncentracja negatywnych zjawisk oraz znaczenie dla rozwoju lokalnego. Zgodnie z wymaganiami nie może on przekraczać 20% powierzchni gminy oraz 30% liczby ludności.

W związku z powyższym, jednym z najważniejszych elementów opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji była diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych, których analiza pozwoliła na szczegółowe określenie miejsc wymagających rewitalizacji na terenie Gminy Lipinki. Po określeniu problemów oraz potencjałów obszarów określona została wizja obszaru rewitalizacji do roku 2022 oraz cele służące jej realizacji. W ramach zidentyfikowanego obszaru rewitalizacji zaplanowane zostały projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne wyposażone w następujące elementy: ramy finansowe, zarządzanie programem oraz monitoring.

---

[1] Wszystkie poniższe definicje w niniejszym podrozdziale pochodzą z dokumentu pn. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Ministerstwo Rozwoju, Warszawa, 2 sierpnia 2016 r., s. 5-8.

2. Diagnoza obszaru rewitalizacji

Przesłanki do ustalenia granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostały zawarte w „Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji", która stanowi załącznik do Uchwały nr XXI/218/2017 Rady Gminy Lipinki z dnia 15.02.2017 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Lipinki. Poniżej przedstawiono link do publikacji ww. uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego (Dz.U. z 2017r., poz.1677) http://edziennik.malopolska.uw.gov.pl/#/legalact/2017/1677/. W dalszej części dokumentu zostały przedstawione główne wnioski wynikające z dokumentu Diagnozy.

2.1. Metodologia

W celu przeprowadzenia *Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* wykorzystano podział gminy Lipinki na **jednostki pomocnicze - sołectwa**, będące intuicyjnym, panującym podziałem dla interesariuszy Gminnego Programu Rewitalizacji. Podział ten odzwierciedla w sposób trafny problemy panujące na terenie wiejskim.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Lipinki posłużono się wskaźnikami o charakterze ilościowym pozyskanymi z różnego rodzaju instytucji m.in. Urzędu Gminy Lipinki, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipinkach, Urzędu Skarbowego w Gorlicach, Komisariatu Policji w Bieczu, Powiatowego Urzędu Pracy w Gorlicach. Zebrane dane odnosiły się do pięciu sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej[2]. Lista wskaźników z podziałem na sfery wraz ze sposobem ich wyliczenia i źródłem pozyskania zawiera tabela nr 1.

Dane zbierane były z podziałem na jednostki pomocnicze. Wskaźniki zostały przedstawione w sposób względny i przyrównane do 1000 mieszkańców danej jednostki podziału gminy Lipinki. Dzięki takiej metodologii możliwe jest przedstawienie wartości uwzględniające możliwe, znaczne różnice w liczbie ludności sołectw.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zastosowano metodę oceny i selekcji obszarów gminy o najwyższym stopniu degradacji, jaką jest standaryzacja przyjętego zestawu wskaźników i stworzenie wskaźnika zbiorczego.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykonano następujące działania:

Krok 1 – Zebranie bezwzględnych danych liczbowych dla wszystkich wskaźników w odniesieniu do wybranych porównywalnych obszarów.

Krok 2 – W celu ujednolicenia obliczeń nominalną wartość wskaźnika odniesiono do liczby mieszkańców.

Krok 3 – Obliczenie średniej arytmetycznej dla poszczególnych wskaźników.

Krok 5 – Obliczenie odchylenia standardowego dla poszczególnych wskaźników.

Krok 6 – Standaryzacja wskaźników – w celu umożliwienia sumowania danych, wskaźniki podległy standaryzacji (metoda: odjęcie od wartości wskaźnika dla danego obszaru średniej wartości dla całej gminy i podzielenie przez odchylenie standardowe dla całej gminy).

Krok 7 – Obliczenie sumarycznego wskaźnika degradacji – zsumowanie wystandaryzowanych wskaźników dla poszczególnych obszarów.

---

[2] Ustawa z 9 października 2015r. o rewitalizacji (art. 9)

Wystandaryzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość średnia dla gminy i mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne. Wyniki dodatnie charakteryzują obszary, dla których wskaźnik degradacji przewyższa średnią wartość dla gminy. Wyniki ujemne odchylenia wskazują na obszary, w których negatywne zjawiska w odniesieniu do średniej dla gminy odznaczają się mniejszą intensyfikacją.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji obejmuje te jednostki, dla których wskaźnik sumaryczny osiągnął najwyższe wartości, co będzie oznaczało, że w tym miejscu dochodzi do największego zaawansowania zjawisk kryzysowych.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

Tabela 1. Zestawienie wskaźników wykorzystanych w diagnozie z wykorzystaniem nazw, zjawisk, źródeł danych i sposobu obliczania

Lp.	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Metodologia obliczania wskaźnika
Sfera społeczna				
1.1.	Pomoc społeczna – ubóstwo	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Gminy w Lipinkach liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa przyznanych mieszkańcom danej jednostki dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000
1.2.	Pomoc społeczna – bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców - bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Gminy w Lipinkach liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych przyznanych mieszkańcom danej jednostki dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000
1.3.	Pomoc społeczna – alkoholizm	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców - alkoholizm	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Gminy w Lipinkach liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu przyznanych mieszkańcom danej jednostki dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000
1.4.	Pomoc społeczna – niepełnosprawność	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców - niepełnosprawność	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Gminy w Lipinkach liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności przyznanych mieszkańcom danej jednostki dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000
1.5.	Pomoc społeczna – potrzeba ochrony macierzyństwa	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – potrzeba ochrony macierzyństwa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Gminy w Lipinkach liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa przyznanych mieszkańcom danej jednostki dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000

Lp.	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Metodologia obliczania wskaźnika
1.6.	Pomoc społeczna – wielodzietność	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców - wielodzietność	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Gminy w Lipinkach liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu wielodzietności przyznanych mieszkańcom danej jednostki dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000
1.7.	Pomoc społeczna – długotrwała lub ciężka choroba	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców - długotrwała lub ciężka choroba	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Gminy w Lipinkach liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby przyznanych mieszkańcom danej jednostki dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000
1.8.	Pomoc społeczna – pomoc asystenta rodziny	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców - pomoc asystenta rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Gminy w Lipinkach liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – pomocy asystenta rodziny, przyznanych mieszkańcom danej jednostki dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000
1.9.	Pomoc społeczna – Niebieska Karta	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – rodziny objęte Niebieską Kartą	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Gminy w Lipinkach liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – objętych Niebieską Kartą, przyznanych mieszkańcom danej jednostki dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000
1.10.	Pomoc społeczna – dzieci otrzymujące stypendia socjalne	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – liczba dzieci otrzymujących stypendia socjalne	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015r.) Urząd Gminy w Lipinkach liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej – stypendia socjalne, przyznanych mieszkańcom danej jednostki dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000
1.11.	Przestępczość	Liczba przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Gorlicach (liczba przestępstw, stan na 31.12.2015r.) Urząd Gminy w Lipinkach (liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba przestępstw popełnionych w danej jednostce podziału dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

Lp.	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Metodologia obliczania wskaźnika
1.12.	Pomoc społeczna – bezrobocie	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców - bezrobocie	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach (przyznane świadczenia, stan na 31.12.2015 r.) Urząd Gminy w Lipinkach liczba ludności, stan na 31.12.2015r.)	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia przyznanych mieszkańcom danej jednostki dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000
1.13.	Kapitał społeczny	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014r. w podziale na obwody głosowanie w %	Państwowa Komisja Wyborcza (http://samorzad2014.pkw.gov.pl/356_Frekwencja/120505) [data dostępu 06.12.2016r.]	Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 roku policzona poprzez podzielenie liczby wydanych kart do głosowania w danym obwodzie przez liczbę uprawnionych do glosowania
1.14.	Kapitał społeczny	Frekwencja w wyborach parlamentarnych w 2015r. w podziale na obwody głosowanie w %	Państwowa Komisja Wyborcza (http://parlament2015.pkw.gov.pl/Frekwencja/120505) [data dostępu 06.12.2016r.]	Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych w 2015 roku policzona poprzez podzielenie liczby wydanych kart do głosowania w danym obwodzie przez liczbę uprawnionych do glosowania
Sfera gospodarcza				
2.1.	Podmioty gospodarcze	Liczba przedsiębiorców działających na terenie gminy w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy w Lipinkach (stan na 31.12.2015 r.)	Ogólna liczba przedsiębiorców dzielona przez jej liczbę ludności oraz pomnożona przez 1000
Sfera środowiskowa				
3.1.	Występowanie materiałów azbestowych	Udział wyrobów azbestowych w danej jednostce w ilości wyrobów azbestowych w całej Gminie	GeoAzbest – baza azbestowa, http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/ [data dostępu: 06.12.2016 r.]	Ilość wyrobów azbestowych w danej miejscowości podana w m^2 w ilości wyrobów azbestowych ogółem
Sfera techniczna				

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

Lp.	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Metodologia obliczania wskaźnika
4.1.	Budynki użyteczności publicznej wymagające remontu	Liczba budynków użyteczności publicznej wymagająca remontu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy w Lipinkach (liczba budynków, stan na 31.12.2015 r.)	Liczba budynków użyteczności publicznych wymagające remontu w danej jednostce podziału dzielona przez liczbę mieszkańców w tej jednostce oraz pomnożona przez 1000
4.2.	Obiekty zabytkowe wg rejestru zabytków wymagająca remontu i modernizacji	Liczba obiektów zabytkowych wg rejestru zabytków wymagająca remontu i modernizacji w przeliczeniu 1000 mieszkańców	Urząd Gminy w Lipinkach (liczba obiektów zabytkowych, stan na 31.12.2015 r.)	Liczba obiektów zabytkowych wg rejestru zabytków wymagająca remontu i modernizacji w danej jednostce podziału dzielona przez liczbę mieszkańców w tej jednostce oraz pomnożona przez 1000
Sfera przestrzenno – funkcjonalna				
5.1.	Istniejąca sieć wodociągowa	Długość istniejącej sieci wodociągowej [w km] w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy w Lipinkach (długość istniejącej sieci wodociągowej, stan na 31.12.2015 r.)	Długość istniejącej sieci wodociągowej w danej jednostce podziału dzielona przez liczbę mieszkańców w tej jednostce oraz pomnożona przez 1000
5.2.	Budynki korzystające z sieci wodociągowej	Liczba budynków korzystających z sieci wodociągowej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy w Lipinkach (liczba budynków, stan na 31.12.2015 r.)	Liczba budynków korzystających z sieci wodociągowej w danej jednostce podziału dzielona przez liczbę mieszkańców w tej jednostce oraz pomnożona przez 1000
5.3.	Budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni	Odsetek budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Urząd Gminy w Lipinkach (liczba budynków, stan na 31.12.2015 r.)	Odsetek budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni w danej jednostce podziału dzielona przez liczbę mieszkańców w tej jednostce oraz pomnożona przez 1000
5.4.	Drogi wyposażone w oświetlenie nocne	Długość dróg wyposażonych w oświetlenie nocne [w km]	Urząd Gminy w Lipinkach (długość dróg publicznych gminnych wyposażonych w oświetlenie nocne, stan na 31.12.2015 r.)	Długość dróg wyposażonych w oświetlenie nocne w danej jednostce podziału dzielona przez liczbę mieszkańców w tej jednostce oraz pomnożona przez 1000

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

Lp.	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Metodologia obliczania wskaźnika
5.5.	Drogi publiczne	Długość dróg publicznych [w km]	Urząd Gminy w Lipinkach (długość dróg publicznych gminnych, stan na 31.12.2015 r.)	Długość dróg publicznych w danej jednostce podziału dzielona przez liczbę mieszkańców w tej jednostce oraz pomnożona przez 1000
5.6.	Przystanki autobusowe	Liczba przystanków autobusowych w przeliczeniu 1000 mieszkańców	Urząd Gminy w Lipinkach (liczba przystanków autobusowych, stan na 31.12.2015 r.)	Liczba przystanków autobusowych w danej jednostce podziału dzielona przez liczbę mieszkańców w tej jednostce oraz pomnożona przez 1000

Źródło: opracowanie własne

Uzupełnieniem wskaźników oraz danych uzyskanych z Banku Danych Lokalnych były przeprowadzone działania partycypacyjne:

- Badanie ankietowe CAWI dot. obszarów problemowych występujących na terenie gminy przeprowadzone w dniach: 28.11-2.12.2016 r.
- Spotkania z mieszkańcami i pogłębione wywiady indywidualne z dyrektorami szkół i pracownikami GOPS-u służące wyznaczeniu obszaru rewitalizacji przeprowadzone w dniach 5-7.12.2016 r.
- Spotkania warsztatowe z mieszkańcami w każdym z sołectw na terenie gminy przeprowadzone w dniach 9-12.01.2017 r.
- Badanie ankietowe CAWI i PAPI dot. pogłębienia diagnozy obszaru rewitalizacji przeprowadzone w dniach 23.12.2016 r.-21.01.2017 r.

W dalszej części dokumentu znajduje się podsumowanie wyników diagnozy w poszczególnych sferach.

2.2. Informacje ogólne

Gmina Lipinki położona jest na południu Polski, w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego, w powiecie gorlickim. Gmina Lipinki graniczy z pięcioma innymi jednostkami, to jest z gminą Sękowa od strony południowej, od strony północno-zachodniej z gminą Biecz, od zachodu z gminą Gorlice, zaś od strony wschodniej z gminą Dębowiec i Skołyszyn, leżącymi w województwie podkarpackim.Gmina Lipinki jest gminą wiejską, o powierzchni równej 66,46 km² i gęstości zaludnienia wynoszącej 102 osoby na km². Siedzibą gminy są Lipinki, a w jej skład wchodzi 6 miejscowości: Bednarka (w tym sołectwo Bednarka-Centrum i Bednarskie), Kryg, Lipinki, Pagorzyna, Rozdziele oraz Wójtowa. Poniżej znajduje się zestawienie liczby ludności i powierzchni poszczególnych sołectw.

Tabela 2. Sołectwa według powierzchni i liczby ludności

Gmina Lipinki	Powierzchnia [ha]	Liczba mieszkańców	Udział procentowy mieszkańców
Bednarka Centrum	1 781	164	2%
Bednarskie		169	2%
Kryg	1 062	1 803	26%
Lipinki	1 506	2 157	31%
Pagorzyna	671	742	11%
Rozdziele	660	262	4%
Wójtowa	965	1 583	23%
OGÓŁEM	6 646	6 880	100%

Źródło: Urząd Gminy Lipinki

2.3. Zasięgi przestrzenne obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Po przeprowadzeniu analizy wskaźnikowej, wyodrębnione zostały obszary kryzysowe wymagające interwencji. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, została przeprowadzona analiza wewnątrzgminna w podziale na sfery takie jak:

- Społeczna;
- Gospodarcza;
- Środowiskowa;
- Przestrzenno-funkcjonalna;
- Techniczna.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wystandaryzowanych wskaźników sumarycznych dla poszczególnych sfer.

Tabela 3. Kumulacja negatywnych zjawisk na terenie Gminy Lipinki

Nazwa	Wskaźnik sumaryczny sfery społecznej	Wskaźnik sumaryczny ze sfery gospodarczej	Wskaźnik sumaryczny ze sfery środowiskowej	Wskaźnik sumaryczny ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej	Wskaźnik sumaryczny ze sfery technicznej
Bednarka Centrum	-1,98	1,66	2,18	-7,1	-0,3
Bednarskie	-6,44	1,07	1,35	2,2	0,9
Kryg	1,88	-1,13	-0,7	2,7	-2,3
Lipinki	4,56	-0,62	0,1	4,1	-0,2
Pagorzyna	-5,86	-0,35	0,86	3,9	-1,5
Rozdziele	-1,07	-0,06	0,65	-9,2	4,3
Wójtowa	8,95	-0,56	-0,37	3,4	-1

Źródło: opracowanie własne

Obszar zdegradowany wybrany został przy założeniu, że dana jednostka, w tym przypadku sołectwo charakteryzuje się natężeniem problemów w sferze społecznej i przynajmniej jeszcze jednej z pozostałych sfer. Na tej podstawie jako obszary zdegradowane zostały wskazane następujące sołectwa:

- Kryg;
- Lipinki;
- Wójtowa.

W poniższej tabeli „+" zostały oznaczone te sfery, gdzie wskaźnik sumaryczny w danej sferze był gorszy niż średnia dla gminy. W ostatniej kolumnie wskazane są te obszary, które spełniają wymogi ustawowe odnośnie obszarów zdegradowanych.

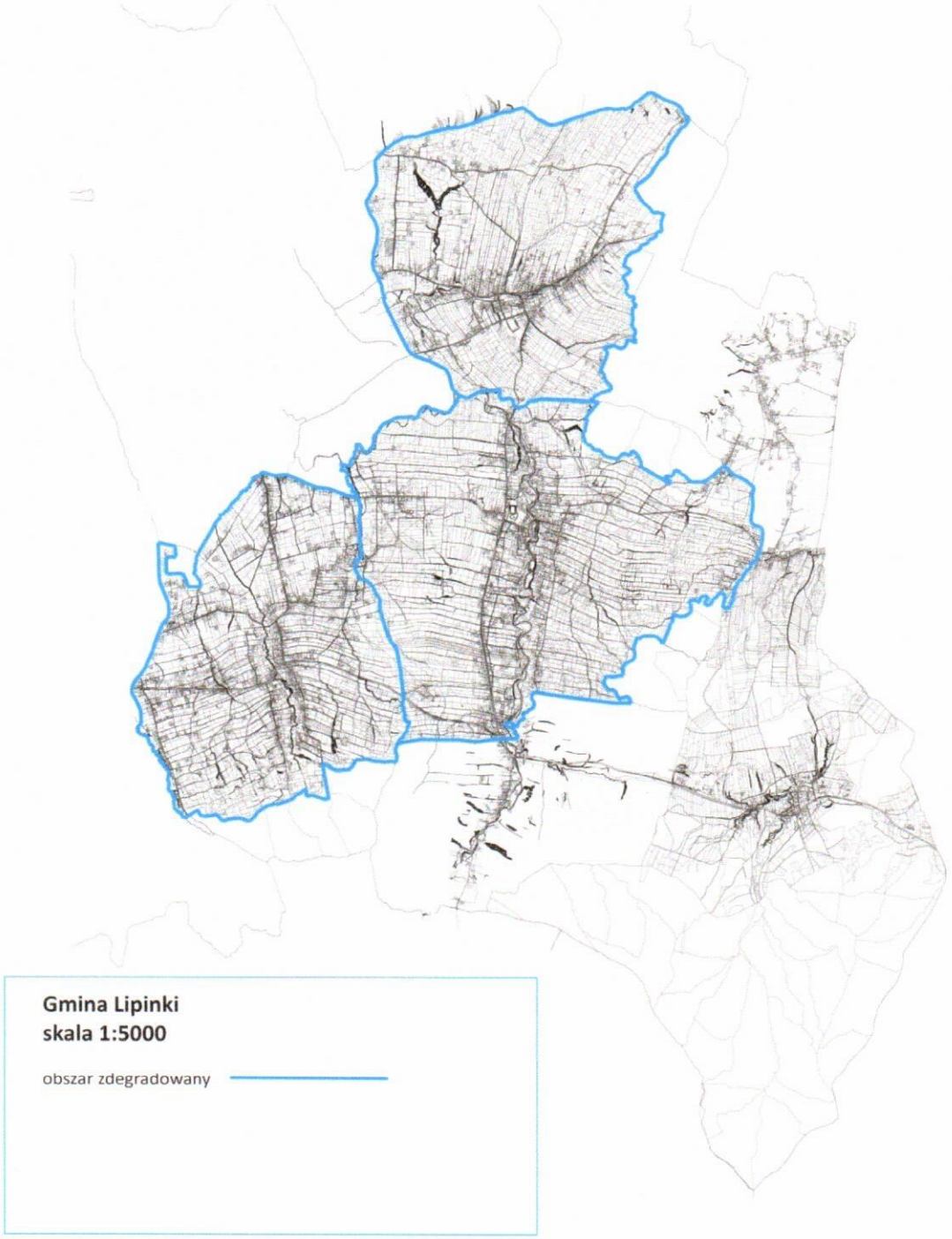
Tabela 4. Kumulacja negatywnych zjawisk na terenie gminy - wybór obszaru zdegradowanego

Nazwa	sfera społeczna	sfera gospodarcza	sfera środowiskowa	sfera przestrzenno-funkcjonalna	sfera techniczna	Obszar zdegradowany
Bednarka Centrum	-	+	+	-	-	
Bednarskie	-	+	+	+	+	
Kryg	+	-	-	+	-	+
Lipinki	+	-	-	+	-	+
Pagorzyna	-	-	+	+	-	
Rozdziele	-	-	+	-	+	
Wójtowa	+	-	-	+	-	+

Źródło: opracowanie własne

Poniżej znajduje się mapa z zaznaczonymi granicami obszaru zdegradowanego.

Rysunek 1. Mapa obszaru zdegradowanego

Źródło: opracowanie własne

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych wskazujących na obecną sytuację społeczno-gospodarczą gminy, a także oczekiwania i potrzeby mieszkańców pozwoliły na wyodrębnienie obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, a także największą liczbą zaludnienia. Przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę wyniki działań partycypacyjnych takich jak:

- Badanie ankietowe CAWI dot. obszarów problemowych występujących na terenie gminy przeprowadzone w dniach: 28.11-2.12.2016 r.
- Spotkania z mieszkańcami i pogłębione wywiady indywidualne z dyrektorami szkół i pracownikami GOPS-u służące wyznaczeniu obszaru rewitalizacji przeprowadzone w dniach 5-7.12.2016 r.
- Spotkania warsztatowe z mieszkańcami w każdym z sołectw na terenie gminy przeprowadzone w dniach 9-12.01.2017 r.
- Badanie ankietowe CAWI i PAPI dot. pogłębienia diagnozy obszaru rewitalizacji przeprowadzone w dniach 23.12.2016 r. – 21.01.2017 r.

Na wybranych obszarach zdegradowanych mieszka 80,6% ludności gminy. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, wybrany obszar rewitalizacji nie może przekroczyć 20% powierzchni gminy i 30% mieszkańców, z tego względu został on zmniejszony. Pod uwagę wzięto przede wszystkim zdiagnozowane problemy, gęstość zaludnienia, lokalny potencjał oraz opinie mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz ekspertów, którzy najlepiej znają specyfikę gminy.

Tabela 5. Liczba mieszkańców i powierzchnia obszaru rewitalizacji

Podobszar	Liczba mieszkańców	%liczby mieszkańców gminy	Powierzchnia	% powierzchni gminy
Kryg	228	3,31%	17,18 ha	0,26%
Lipinki	202	2,94%	18,15 ha	0,27%
Wójtowa	179	2,60%	14,10 ha	0,21%
SUMA	609	8,85%	49,43 ha	0,74%
Gmina	6880	100,00%	6, 646 ha	100%

Źródło: opracowanie własne

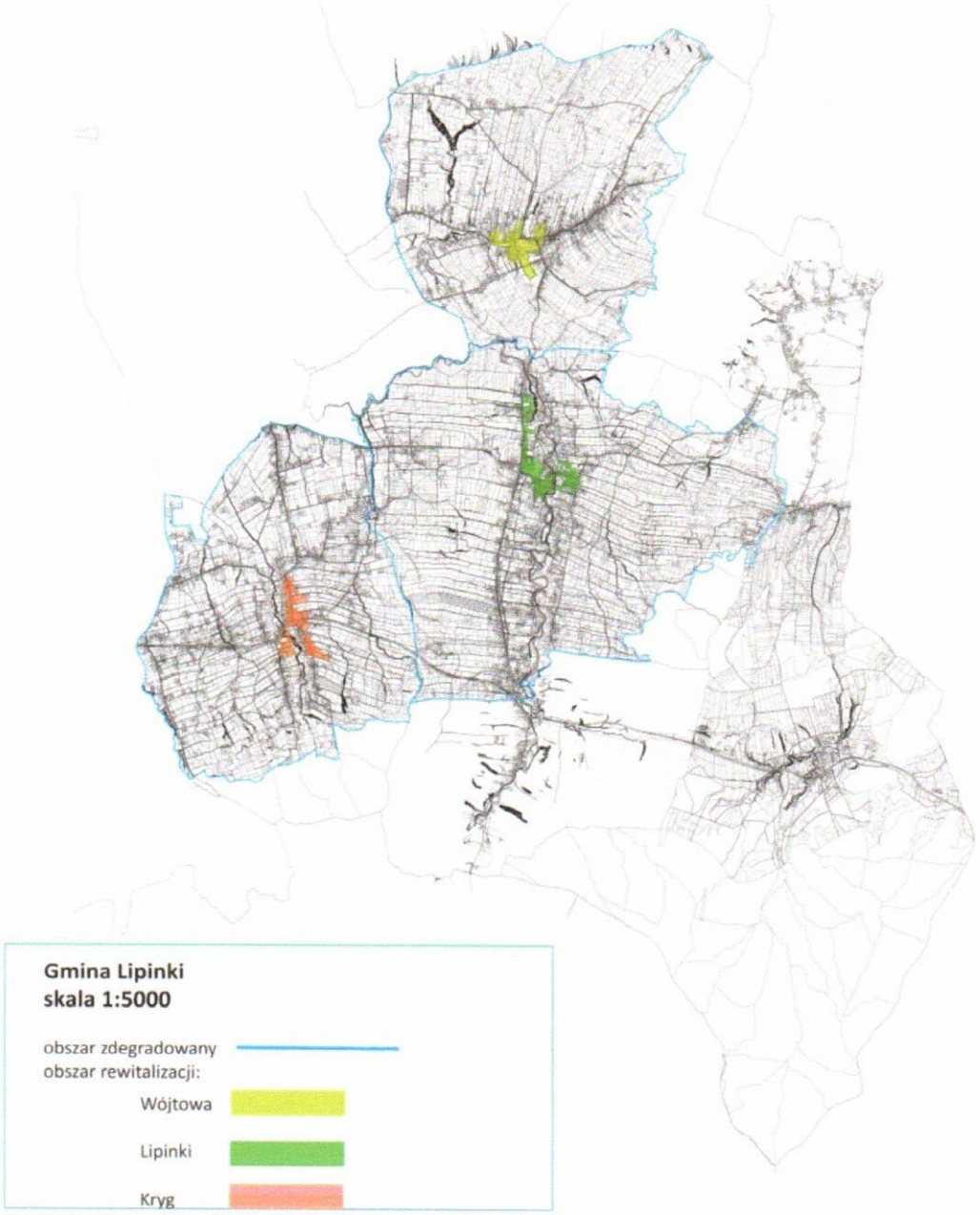
Ostatecznie obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 49,43 ha, co stanowi 0,74% powierzchni całej gminy i zamieszkiwany jest przez 609 osób, czyli 8,85% mieszkańców gminy Lipinki.

Obszar wskazany do rewitalizacji to teren o dużym znaczeniu dla rozwoju gminy. Wybrane podobszary rewitalizacji stanowią centra życia kulturalnego i społecznego miejscowości, są to miejsca, gdzie możliwe jest prowadzenie działań rewitalizacyjnych ze względu na zlokalizowane tu obiekty użyteczności publicznej oraz podmioty świadczące usługi na rzecz społeczności lokalnej. Rozwój tych części miejscowości będzie przyczyniał się do zrównoważonego rozwoju całego obszaru danego sołectwa. Jednocześnie dzięki realizacji działań rewitalizacyjnych w centralnych częściach miejscowości możliwe będzie zapewnienie dostępności przestrzennej realizowanych projektów dla różnych grup odbiorców – mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji znajduje się poza obszarem Natura 2000, za wyjątkiem podobszaru Lipinki, położonego po obu stronach potoku Libuszanka (łącznikiem jest most na tym potoku w ciągu drogi powiatowej), stanowiącego dopływ Wisłoki. Koryto potoku Libuszanka objęte jest obszarem NATURA 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052

Mapa obszaru rewitalizacji została przedstawiona na poniższym rysunku.

Rysunek 2. Mapa obszaru rewitalizacji

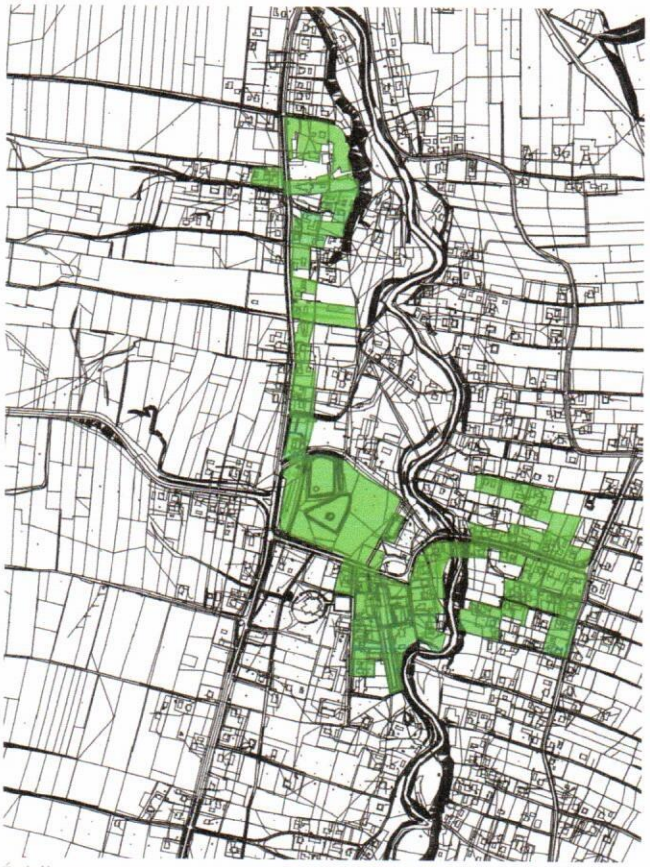
Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zasadniczej

2.4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz identyfikacja potencjałów

2.4.1. Podobszar rewitalizacji - Lipinki

Podobszar wyznaczony do rewitalizacji na terenie sołectwa Lipinki zamieszkuje 202 osoby, stanowiących 2,94% ogółu ludności gminy. Powierzchnia wynosi natomiast 18,15 ha, co stanowi 0,27% powierzchni gminy. Podobszar przylega do obszaru NATURA 2000 Wisłoka z dopływami PLH180052 i jest zlokalizowany na jego terenie tylko w obrębie mostu. W pozostałej części, podobszar rewitalizacji tylko przylega do obszaru NATURA 2000.

Mapa 1. Podobszar rewitalizacji - Lipinki

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zasadniczej.

Charakterystyka podobszaru rewitalizacji odnosząca się do wszystkich analizowanych sfer wraz z zidentyfikowaniem istniejących problemów i potencjałów

Sołectwo Lipinki jest jedną z najbardziej zaludnionych jednostek na terenie gminy. Podobszar wyznaczony do rewitalizacji to siedziba instytucji samorządowych (Urząd Gminy), a także oświatowych (gimnazjum, szkoła podstawowa, przedszkole). Ponadto funkcjonują tu punkty usługowe i handlowe, w tym m.in. Bank Spółdzielczy, Zakład Opieki Zdrowotnej, apteki, Wytwórnia Piekarniczo – Cukiernicza „PYSZOTKA", Gminna Spółdzielnia SCH, Zakład Mechaniczny Produkcyjno-Usługowy „LOBGÓR", zakład fryzjerski, pogrzebowy, poczta i sklepy. Podobszar pełni także funkcję

centrum społecznego dla mieszkańców: na jego terenie w budynku dworu działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i świetlica dla dzieci, a także Diecezjalny Ośrodek Profilaktyki i Wychowania oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych. Jednostki funkcjonujące na omawianym terenie stanowią o jego potencjale, wzmacniają także zdolność do realizacji zadań w ramach programu rewitalizacji.

Z przeprowadzonej analizy ilościowej wynika, że obszar charakteryzuje się występowaniem zjawisk negatywnych w sferach: społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Ponadto przeprowadzone wywiady, warsztaty, spotkania i spacery studyjne pokazały, iż również w sferze gospodarczej i technicznej występują znaczące problemy obniżające jakość życia mieszkańców podobszaru. Nie zdiagnozowano natomiast problemów w sferze środowiskowej. Wyznaczony podobszar rewitalizacji cechuje się występowaniem licznych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej. Problemem o najbardziej negatywnych skutkach dla lokalnej społeczności jest wysoka liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, szczególnie osób pozostających bez zatrudnienia długotrwale, młodych bezrobotnych poniżej 25 roku życia oraz osób bezrobotnych powyżej 50 lat. Z omawianymi wskaźnikami wiążą się także niskie dochody mieszkańców, które sprzyjają pojawieniu się zjawiska ubóstwa oraz bardzo duża liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej. Za przyczynę tego zjawiska uznano brak zakładów pracy i słabo płatną pracę dorywczą. Trudności w znalezieniu pracy i brak perspektyw mogą generować inne problemy społeczne i patologie takie jak uzależnienie części mieszkańców od alkoholu i występowanie zjawiska przemocy. Wszystkie wymienione problemy społeczne pozostają ze sobą w bliskiej korelacji. Zauważalne jest tu nawarstwianie się problemów społecznych oraz ich długotrwały charakter, często przekazywany dzieciom (dziedziczenie problemów społecznych). Problemem o wysokim natężeniu jest także wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, postępujące zjawisko starzenia się społeczeństwa. Na terenie podobszaru brakuje atrakcyjnej oferty kulturalnej, w tym warsztatów oraz zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. Trzeba zaznaczyć, iż wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w części humanistycznej, w przypadku szkoły podstawowej w Lipinkach są najniższe spośród wszystkich szkół podstawowych w Gminie, co może sugerować problemy edukacyjne części dzieci zamieszkujących podobszar rewitalizacji. Istnieją problemy z włączeniem części mieszkańców w życie społeczne – ich niski stopień zintegrowania i brak zaktywizowania do pracy na rzecz wspólnoty lokalnej spowodowany jest marazmem, a także oczekiwaniami otrzymania korzyści finansowych z tytułu takiej działalności. Może to świadczyć o niskim poziomie rozwoju lokalnego kapitału społecznego. Poważnym problemem jest także niski wskaźnik upowszechnienia wychowania przedszkolnego, szczególnie wśród 3 i 4-latków. Z pozyskanych na spotkaniach informacji wynika, że matki 3 i 4-latków rezygnują z powrotu na rynek pracy i sprawują opiekę nad dziećmi w domu, gdyż wg ich opinii obecne przedszkole nie jest dostosowane do potrzeb tej grupy wiekowej (np. małe sale, brak możliwości leżakowania, konieczność przechodzenia do ubikacji przez salę starszych dzieci i szatnię). Należy również podkreślić, że stan techniczny budynku przedszkola jest niezadowalający. Obecne warunki lokalowe pozwalają na przyjęcie maksymalnie 40 dzieci, a podkreślenia wymaga fakt, że wg prognoz demograficznych liczba dzieci w wieku przedszkolnym na terenie sołectwa Lipinki od roku szkolnego 2017/2018 będzie oscylowała w granicach 100. W przedszkolu nie ma także warunków umożliwiających prowadzenie dodatkowych zajęć np. sportowych, artystycznych. Ze względu na brak wystarczającej liczby miejsc konieczne było przeniesienie 4-latków i 6-latków do doraźnie zaadaptowanych pomieszczeń na piętrze zaplecza socjalnego sali gimnastycznej przy szkole. Pomieszczenia te mogą być wykorzystywane na ten cel tylko do czasu rozbudowy przedszkola, gdyż nie spełniają obowiązujących norm.

W przypadku sfery gospodarczej mieszkańcy za największe problemy uznali niski poziom przedsiębiorczości, ograniczone środki własne na rozwój działalności, słabą kondycję istniejących podmiotów i niedobór nowych, powodujące wzrost stopy bezrobocia. Istotną trudnością w tym

zakresie jest również brak działań promujących lokalnych wytwórców i rolników. Wśród powodów tego stanu rzeczy wymienić należy brak rynków zbytu, dużą odległość podobszaru od dużych ośrodków przemysłowych i miast, brak preferencji podatkowych dla osób zainteresowanych prowadzeniem działalności, a także likwidację dużych zakładów przemysłowych, kopalń. Wśród osób bezrobotnych występuje również niechęć do przekwalifikowywania się, co utrudnia dokonywanie się zmiany na rynku pracy.

W sferze technicznej należy wskazać, że stan niektórych obiektów użyteczności publicznej wymaga rozbudowy, przebudowy i modernizacji (za przykład wskazywano przedszkole i szkołę podstawową – zarówno pomieszczenia wewnątrz jak i otoczenie) oraz przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych (np. budynek wiejski). Przebudowa i rozbudowa przedszkola wiąże się także z dostosowaniem go do potrzeb dzieci w wieku 3 i 4 lat, w tym także niepełnosprawnych oraz ze zwiększeniem liczby miejsc w przedszkolu oraz oferty zajęć i wsparcia specjalistycznego dla dzieci (potrzebna jest logopedia, rytmika, zajęcia artystyczne, opieka psychologiczno-pedagogiczna). W przypadku szkoły podstawowej konieczna jest m.in. wymiana ogrodzenia i doposażenie szkoły, budowa parkingu, modernizacja pomieszczeń, w tym szatni i toalet oraz utworzenie zewnętrznej siłowni przy bieżni, jako miejsce do spędzania czasu wolnego. Brak chodników (szczególnie na odcinku od mostu do szkoły i od centrum do Diecezjalnego Ośrodka Profilaktyki i Wychowania) oraz brak oświetlenia ulicznego stwarza niebezpieczeństwo w ruchu zarówno pieszym, jak i kołowym. Zauważalny jest również brak parkingów w centrum Lipinek (szczególnie utrudnione jest parkowanie w godzinach pracy urzędu i instytucji). Ważnym obiektem zlokalizowanym na wyznaczonym obszarze jest częściowo odrestaurowany zabytkowy zespół dworsko-parkowy. Jednakże odtworzenia i gruntownej modernizacji wymaga zdegradowana północna przybudówka dworu, która mogłaby zostać przeznaczona na cele społeczne np. na działalność gminnego centrum kultury czy organizacji pozarządowych.

Problemem występującym na terenie podobszaru jest brak sieci wodociągowej, mieszkańcy pozyskują wodę ze studni kopanych, co może stanowić zagrożenie dla ich zdrowia.

W sferze środowiskowej na terenie podobszaru analiza ilościowa nie wykazała stanu degradacji, polegającym na znacznym udziale wyrobów azbestowych w ilości wyrobów azbestowych w całej Gminie. Nie zdiagnozowano również problemów związanych z występowaniem dzikich wysypisk śmieci.

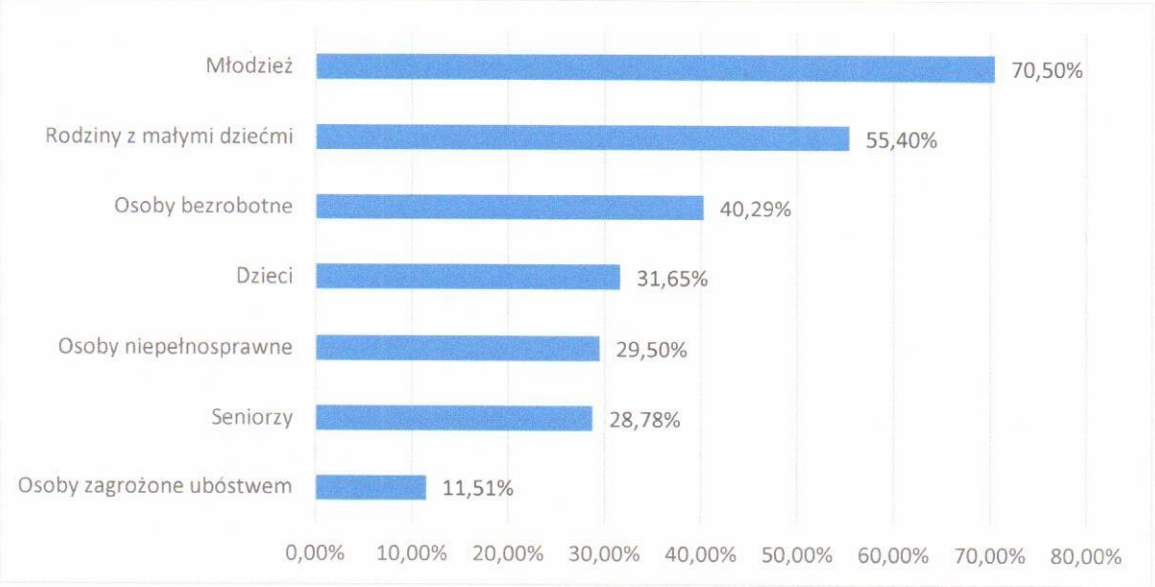
Zdaniem mieszkańców największym atutem podobszaru jest skupienie na jego terenie funkcji: administracyjnych (Urząd Gminy), usługowych (bank, poczta, fryzjer, gastronomia, ośrodek zdrowia), a także społecznych (świetlica, szkoły, przedszkole, biblioteka, centrum kultury). Istotna dla rozwoju podobszaru jest działalność Diecezjalnego Ośrodka Profilaktyki i Wychowania oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej przy starym zabytkowym kościele. Miejscem spotkań mieszkańców jest natomiast sala budynku wiejskiego, z której najczęściej korzystają szkoły i przedszkole przy okazji imprez okolicznościowych, emeryci i renciści oraz chór. Za atut podobszaru mieszkańcy uznali również działalność organizacji pozarządowych, w tym klubów sportowych, wysoki poziom zorganizowania, wyposażenia oraz wyszkolenia OSP. Znaczenie ma także szeroki dostęp do usług i sklepów. Na uwagę zasługuje Sanktuarium Maryjne oraz zespół dworsko-parkowy w centrum sołectwa. W odniesieniu do zdiagnozowanego problemu starzenia się społeczności pozytywnie oceniana jest opieka nad seniorami, nad osobami samotnymi i osobami niepełnosprawnymi.

Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych

Zdaniem ankietowanych, grupą, która powinna zostać objęta działaniami rewitalizacyjnymi jest młodzież z Lipinek (70,50% wskazań). Zauważyć należy, że aż 87,05 % ankietowanych wskazało na konieczność realizacji działań rewitalizacyjnych obejmujących dzieci, w tym rodziny z dziećmi - ponad

55%, 31,65% - dzieci, co świadczy, że przebudowa, rozbudowa przedszkola w Lipinkach jest priorytetem dla mieszkańców. Ankietowani wybrali także takie odpowiedzi jak: osoby bezrobotne (40,29%), osoby niepełnosprawne (29,50%), seniorzy (28,78%) oraz osoby zagrożone ubóstwem (11,51%).

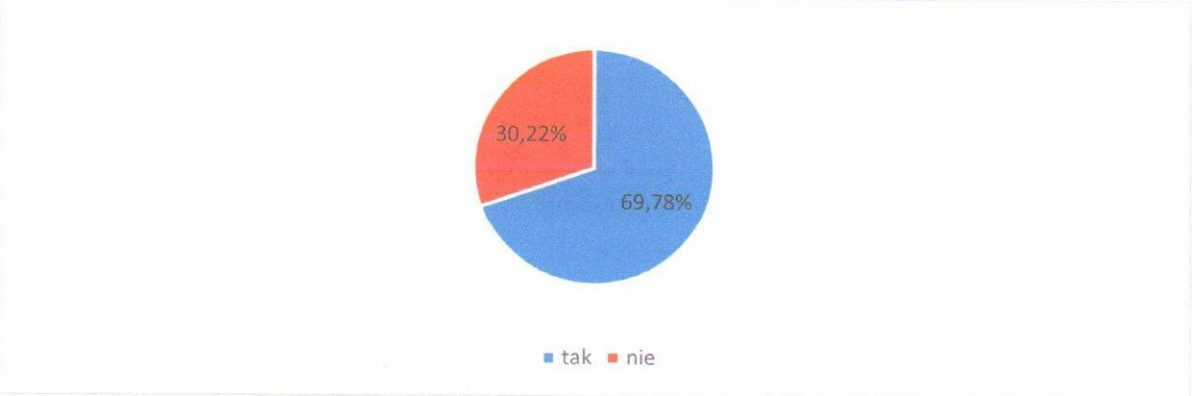
Rysunek 3. Jakie grupy powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań.

Blisko 70% respondentów wskazała, że chętnie włączy się w działania podejmowane na rzecz poprawy życia w miejscu zamieszkania. Z drugiej strony, blisko 1/3 ankietowanych nie będzie uczestniczyć w takich wydarzeniach.

Rysunek 4. Czy włączyłaby/by się Pani/Pan w działania podejmowane na rzecz poprawy życia w miejscu zamieszkania?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań.

Niewiele ponad 40% respondentów rzadko uczestniczy w wydarzeniach, imprezach kulturalnych organizowanych w gminie. Należy jednak podkreślić, że często lub bardzo często uczestniczy ponad 36% ankietowanych. W żadnych imprezach kulturalnych nie uczestniczy natomiast 20,29% osób biorących udział w badaniu.

Rysunek 5. Jak często uczestniczy Pani/Pan w wydarzeniach, imprezach kulturalnych organizowanych w gminie?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

W przypadku analizowania rozkładu odpowiedzi dotyczących rodzajów przedsięwzięć, które powinny być podejmowane w celu ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych, największa uwaga została zwrócona na konieczność organizacji większej liczby wydarzeń o charakterze kulturalnym i rekreacyjnym dla mieszkańców (65,47%). Równie często ankietowani wskazywali na potrzebę utworzenia miejsc spotkań integrujących mieszkańców (32,37%), promocję przedsiębiorczości, wsparcie dla osób zakładających działalność gospodarczą (31,65%), poprawę dostępu do usług dla osób starszych i dla osób niepełnosprawnych (30,94%) oraz rozbudowę systemu ulg i zwolnień dla podmiotów prywatnych generujących miejsca pracy i inwestycje.

Rysunek 6. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych na wskazanym obszarze?

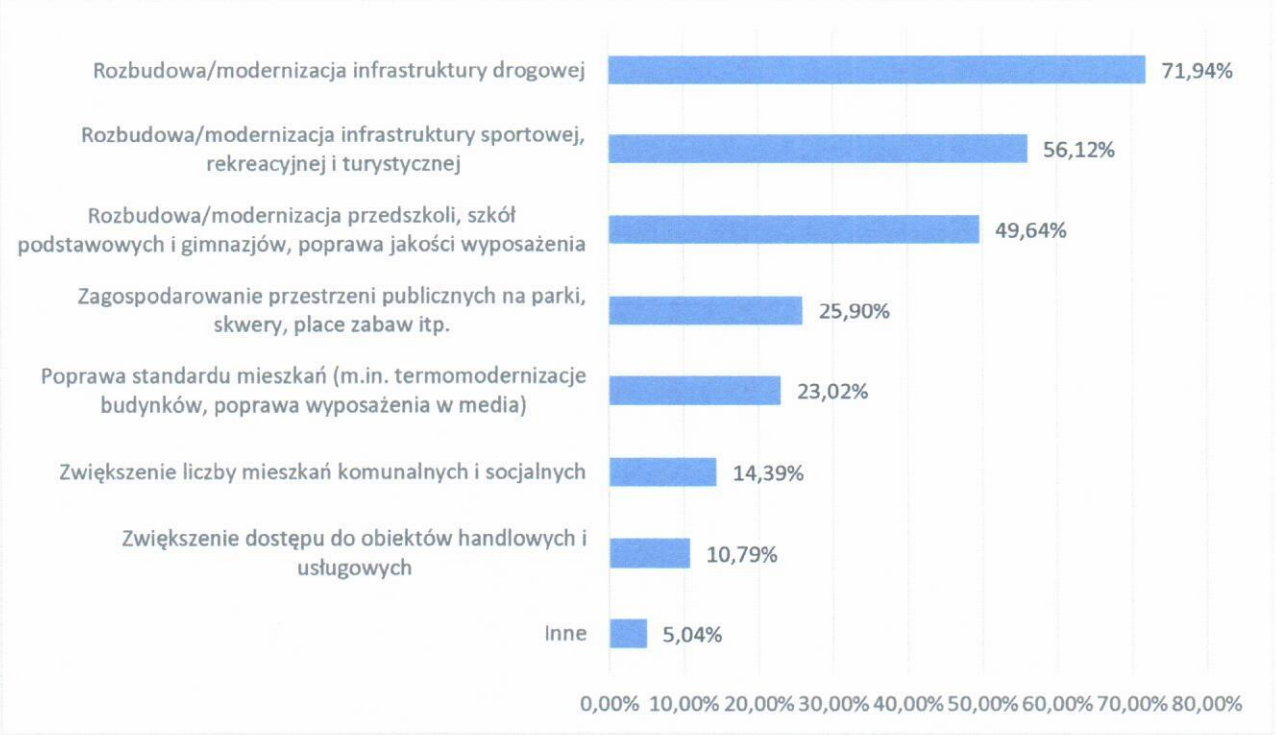

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

W przypadku ważnych działań w celu ograniczenia negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, respondenci wskazali na konieczność rozbudowy i modernizacji infrastruktury drogowej (71,94%). 56,12% wskazań dotyczyła rozbudowy lub

modernizacji infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej. 49,64% ankietowanych wskazało na rozbudowę/modernizację przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, poprawę jakości wyposażenia. 25,90% zagospodarowania przestrzeni publicznych na parki, skwery, place zabaw, 23,02 poprawy standardu mieszkań (m.in. termomodernizacji budynków, poprawy wyposażenia w media).

Rysunek 7. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych na wskazanym obszarze?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Identyfikacji potrzeb rewitalizacyjnych, w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów i potencjałów, dokonali również uczestnicy warsztatów. Wskazali oni na konieczność:

- Rozbudowy i przebudowy budynku przedszkola oraz modernizacji szkoły podstawowej w Lipinkach wraz z zagospodarowaniem terenu wokół nich oraz stworzenie dodatkowej oferty edukacyjnej, w tym:
    - organizacja zajęć dodatkowych pogłębiających zainteresowania dzieci oraz organizacja zajęć wyrównawczych dla dzieci poprzez samopomoc uczniowską;
    - utrzymanie cyklicznej imprezy „dzień rodziny" oraz organizacja pikników rodzinnych o charakterze sportowym;
    - organizacja pogadanek przy współpracy z klubem seniora i młodzieżą do przekazania sobie wzajemnie wiedzy o regionie czy warsztatów kulinarnych;
    - warsztaty edukacyjne dla rodziców m.in. z kreatywnego spędzania czasu wolnego z dziećmi czy zajęć z zakresu pierwszej pomocy;

- zaadaptowanie terenu przy bieżni jako miejsce do spędzania czasu wolnego z ławkami i zewnętrzną siłownią. Stworzenie miejsca otwartego, dostępnego dla wszystkich zainteresowanych;
- organizacja zajęć z dietetykiem w celu walki z otyłością u dzieci, połączona z doborem aktywnych ćwiczeń, aby uczyć rozwijania kondycji i nawyków zdrowego trybu życia.

Powiązane jest to ze zdiagnozowanymi problemami edukacyjnymi wśród dzieci (niskimi wynikami sprawdzianu szóstoklasisty, w części humanistycznej, w SP Lipinki), niską aktywnością społeczną i niedostateczną integracją mieszkańców podobszaru. Podejmowanie działań wspólnie z rodzicami może pozytywnie wpłynąć na ich postawy społeczne.

Pozostałymi potrzebami rewitalizacyjnymi jest:

- Dwór — odtworzenie przybudówki:
  - utworzenie miejsca do cyklicznych spotkań działających w Lipinkach organizacji pozarządowych, połączonego z izbą pamięci; gdzie będą mogły być przeprowadzane warsztaty dot. bogatej historii regionu;
  - utworzenie kawiarni jako miejsca do spotykania się młodzieży.
- organizacja festynu w parku dzięki budowie amfiteatru służącego jako miejsce integracji mieszkańców.

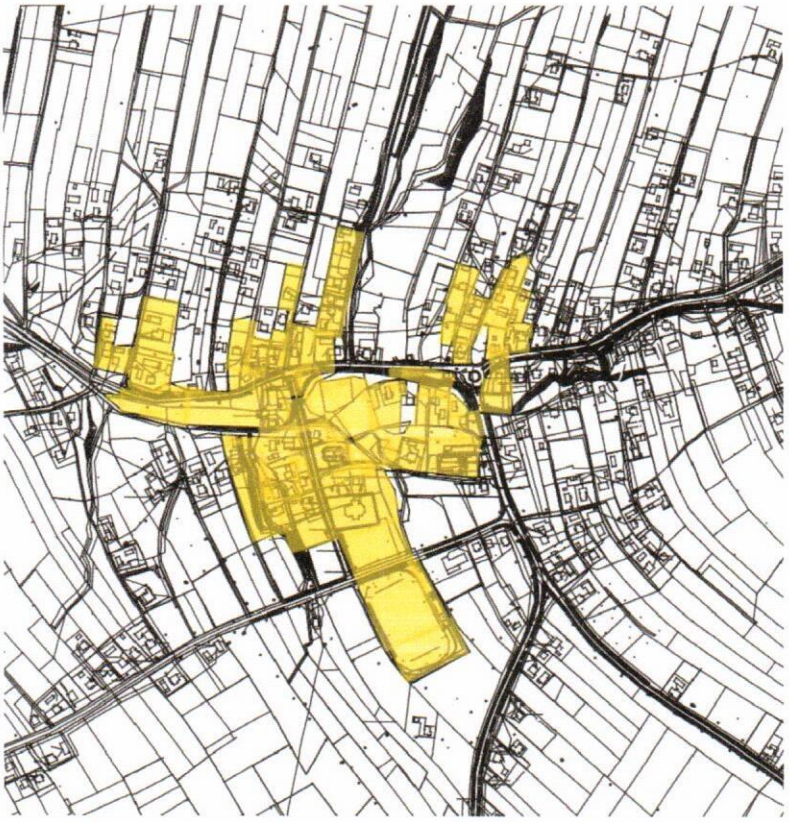
Wykorzystanie istniejącego potencjału dziedzictwa historycznego regionu, wzmacnianie więzi lokalnych, integracja społeczności lokalnej - to korzyści, które mogą wyniknąć z realizacji takiego przedsięwzięcia.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

2.4.2. Podobszar rewitalizacji –Wójtowa

Podobszar wyznaczony do rewitalizacji na terenie sołectwa Wójtowa zamieszkuje 179 osób, stanowiących 2,60% ogółu ludności gminy. Powierzchnia wynosi natomiast 14,10 ha, co stanowi 0,21% powierzchni gminy.

Mapa 2. Podobszar rewitalizacji - Wójtowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zasadniczej

Charakterystyka podobszaru rewitalizacji odnosząca się do wszystkich analizowanych sfer wraz z zidentyfikowaniem istniejących problemów i potencjałów

Podobszar wyznaczony do rewitalizacji na terenie sołectwa Wójtowa jest siedzibą obiektów oświatowych (Szkoła Podstawowa), sakralnych (zabytkowy kościół z XVI w i nowy kościół), społecznych (budynek wiejski, sołtysówka) i sportowych (stadion wraz z zapleczem sportowym).

Zdaniem mieszkańców największym atutem podobszaru jest skupienie na jego terenie funkcji: oświatowych, sakralnych, sportowych a także społecznych. Miejscem spotkań mieszkańców jest budynek wiejski, który aktualnie jest siedzibą Ochotniczej Straży Pożarnej, Klubu Młodzieży, Koła Gospodyń Wiejskich oraz zespołu ludowego „Wójtowiacy". Za atut podobszaru mieszkańcy uznali również stadion, na którym w okresie letnim prowadzone są rozgrywki sportowe. Odbywają się tu treningi Ludowego Klubu Sportowego Wójtowa, który prowadzi drużynę piłki nożnej seniorów klasy B i drużynę młodzików. Istotne są również walory przyrodnicze, ukształtowanie terenu i jakość powietrza. Znaczenie w zakresie rewitalizacji ma także duży potencjał lokalnej społeczności, skłonnej do podejmowania wspólnych inicjatyw.

Z przeprowadzonej analizy ilościowej wynika, że obszar charakteryzuje się występowaniem negatywnych zjawisk w sferach: społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej. W sferach gospodarczej

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

i technicznej również występują problemy, które zostały zidentyfikowane podczas przeprowadzonych wywiadów, warsztatów, spotkań i spacerów studyjnych.

Wśród najważniejszych problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji należy wskazać wysoki odsetek osób korzystających ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Najwięcej świadczeń wypłacono z tytułu ubóstwa i bezrobocia. Również dane dotyczące bezrobocia pokazują występujący na obszarze rewitalizacji stan kryzysowy. Wskaźniki dotyczące odsetka bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych są tu wyższe niż średnia dla gminy. W trakcie spotkań, spacerów i warsztatów, interesariusze zwracali uwagę na alkoholizm oraz wysoki wskaźnik przestępczości. Problem alkoholizmu i co za tym idzie wandalizmu pojawia się wśród coraz młodszego pokolenia, co jest spowodowane m.in. brakiem oferty spędzania wolnego czasu czy brakiem dodatkowych zajęć pozalekcyjnych. Należy podjąć działania zmierzające do zminimalizowania negatywnych zachowań wśród młodzieży poprzez ukierunkowanie ich, pokazanie jak można spędzać czas wolny – zajęcia sportowe, warsztaty o różnej tematyce, zajęcia pozalekcyjne. Wszystkie zidentyfikowane zjawiska przyczyniają się do wykluczenia społecznego mieszkańców. Na terenie podobszaru występują również niekorzystne zjawiska demograficzne – wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym, zwiększona emigracja ludzi młodych. Wśród często wymienianych problemów społecznych znajdują się również: niski poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym, problemy opiekuńczo-wychowawcze. Niesie to ze sobą konieczność dostosowania oferowanych usług społecznych do potrzeb seniorów, ale także zapewnienie wysokiego standardu nauczania wśród dzieci, tak by kształcić prawidłowe postawy społeczne. Odnotowuje się również niską frekwencję na zebraniach publicznych, małe zainteresowanie życiem lokalnym oraz niski poziom zaufania społecznego, co może świadczyć o słabo rozwiniętym kapitale społecznym. Kumulacja zjawisk wskazuje na fakt występowania na wybranym obszarze degradacji i konieczności podjęcia działań naprawczych.

W przypadku sfery gospodarczej mieszkańcy za największe problemy uznali niski poziom przedsiębiorczości, brak większych podmiotów (zatrudniających większą liczbę osób), słabą kondycję istniejących przedsiębiorstw, a także brak miejsca dla prowadzenia działalności. Występujące trudności wzmagają zjawisko bezrobocia, w tym widoczne przede wszystkim wśród mieszkańców w wieku 40-60 lat. Istotną trudnością w tym zakresie jest również brak wsparcia dla osób poszukujących pracy, brak firm doradczych i rozwiniętej branży usługowej. Wśród powodów tego stanu rzeczy wymienić należy deficyty w: wykwalifikowanej kadrze, szkołach zawodowych i przyzakładowych, kursach przygotowawczych, szkoleniach. Istotny w tym zakresie jest też brak chęci do podjęcia pracy, a także wysokie koszty zatrudnienia i prowadzenia działalności.

Na terenie podobszaru brak jest sieci wodociągowej, a mieszkańcy korzystają z wątpliwej jakości wody ze studni kopanych. Na niektórych odcinkach dróg brakuje chodników (np. z centrum w kierunku Harklowej, od remizy w kierunku Libuszy), a przy obiektach użyteczności publicznej parkingów (np. przy stadionie, kościele i budynku wiejskim). Mieszkańcy wskazują na konieczność rozbudowy i modernizacji budynku wiejskiego z remizą OSP. Zagospodarowania wymaga także teren wokół budynku, który po przeprowadzeniu odpowiednich prac byłby bardzo dobrym miejscem do spędzania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców. W chwili obecnej brakuje miejsca do spędzania czasu wolnego np. dla młodzieży, która w godzinach popołudniowych nielegalnie przebywa na terenie przy szkole. Podczas spotkań wskazywano także na braki w zakresie uporządkowanych terenów rekreacyjno-sportowych (ścieżki spacerowe i rowerowe). Wszystkie te zagadnienia pokazują degradację w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

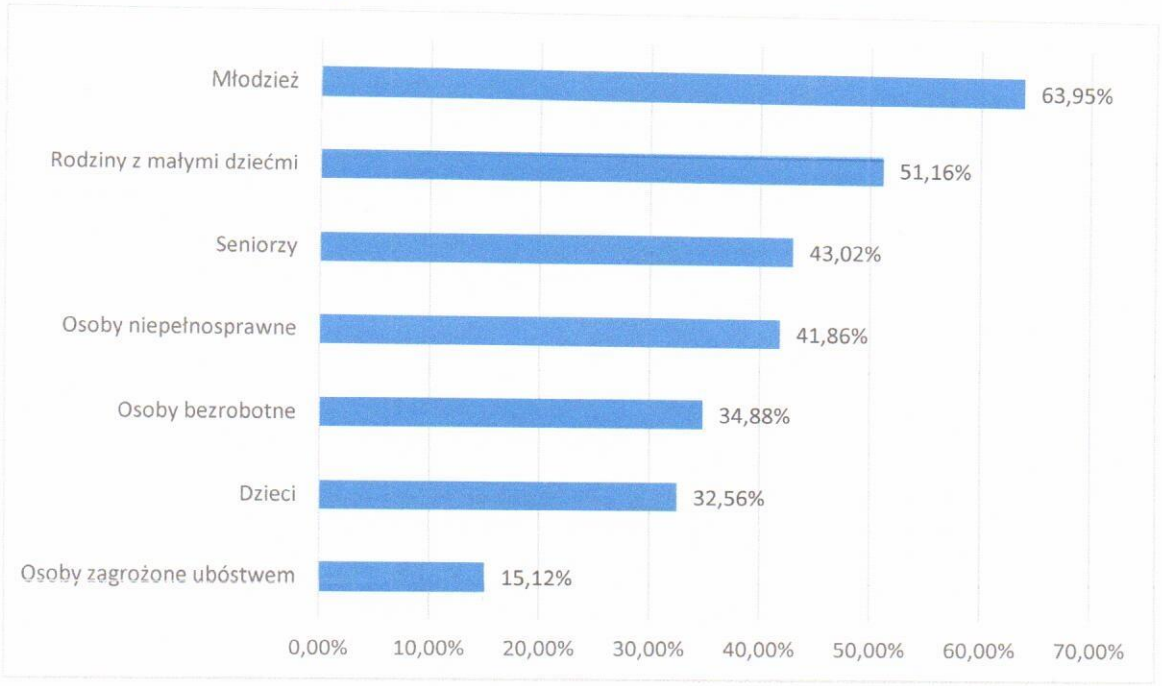
W sferze środowiskowej na terenie podobszaru analiza ilościowa nie wykazała stanu degradacji, polegającym na znacznym udziale ilości wyrobów azbestowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Nie zdiagnozowano również problemów związanych z występowaniem dzikich wysypisk śmieci.

Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych

Zdaniem osób uczestniczących w badaniu, głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych powinny być kolejno takie grupy jak:

- Młodzież;
- Rodziny z małymi dziećmi;
- Seniorzy;
- Osoby niepełnosprawne;
- Osoby bezrobotne;
- Dzieci;
- Osoby zagrożone ubóstwem.

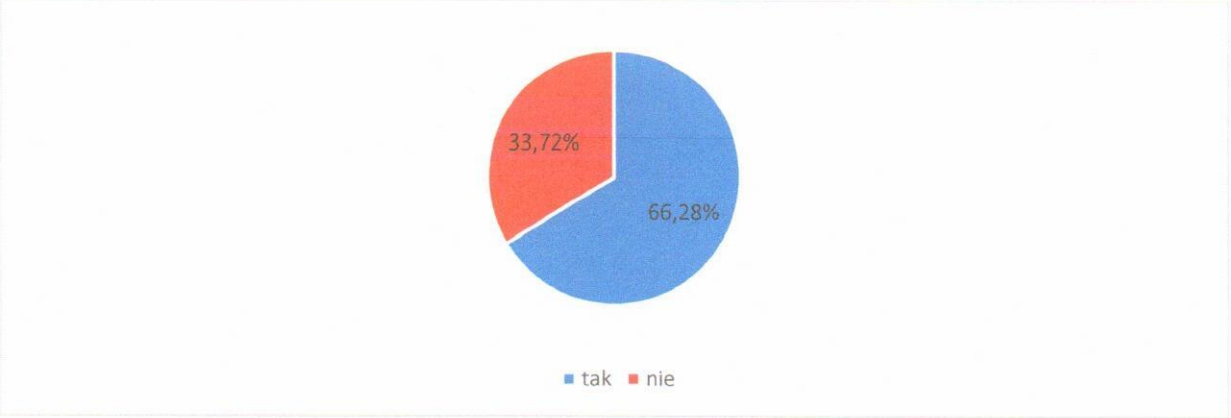
Rysunek 8. Jakie grupy powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

66,28% osób uczestniczących w badaniu zadeklarowało, że chętnie włączy się w działania na rzecz poprawy życia w miejscu zamieszkania. Tym samym, 1/3 respondentów nie wyraziła takiej chęci.

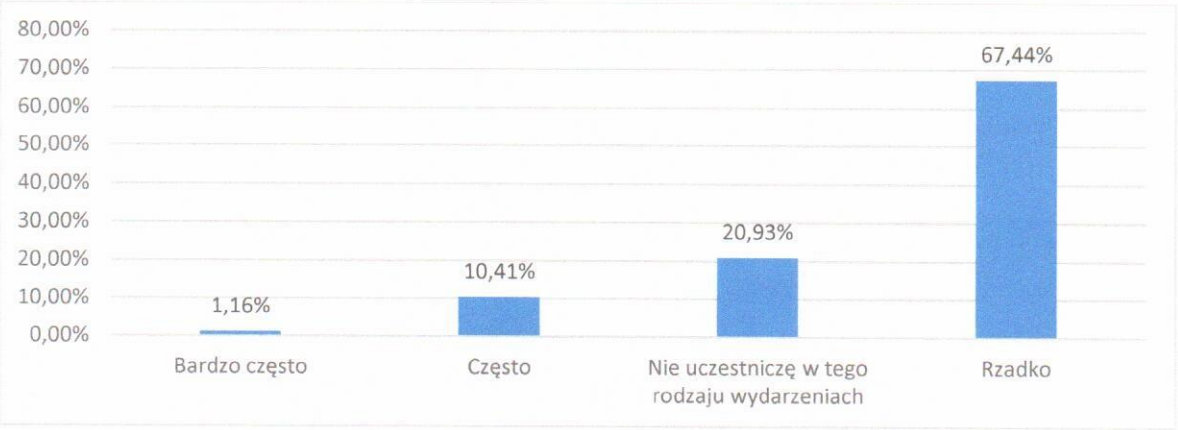
Rysunek 9. Czy włączyłaby/by się Pani/Pan w działania podejmowane na rzecz poprawy życia w miejscu zamieszkania?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

67,44% ankietowanych rzadko uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez gminę. 20,93% respondentów wskazała, że w ogóle nie uczestniczy w tego typu imprezach. Tylko 11,57% osób uczestniczących w badaniu często lub bardzo często uczestniczy w taki wydarzeniach.

Rysunek 10. Jak często uczestniczy Pani/Pan w wydarzeniach, imprezach kulturalnych organizowanych w gminie?

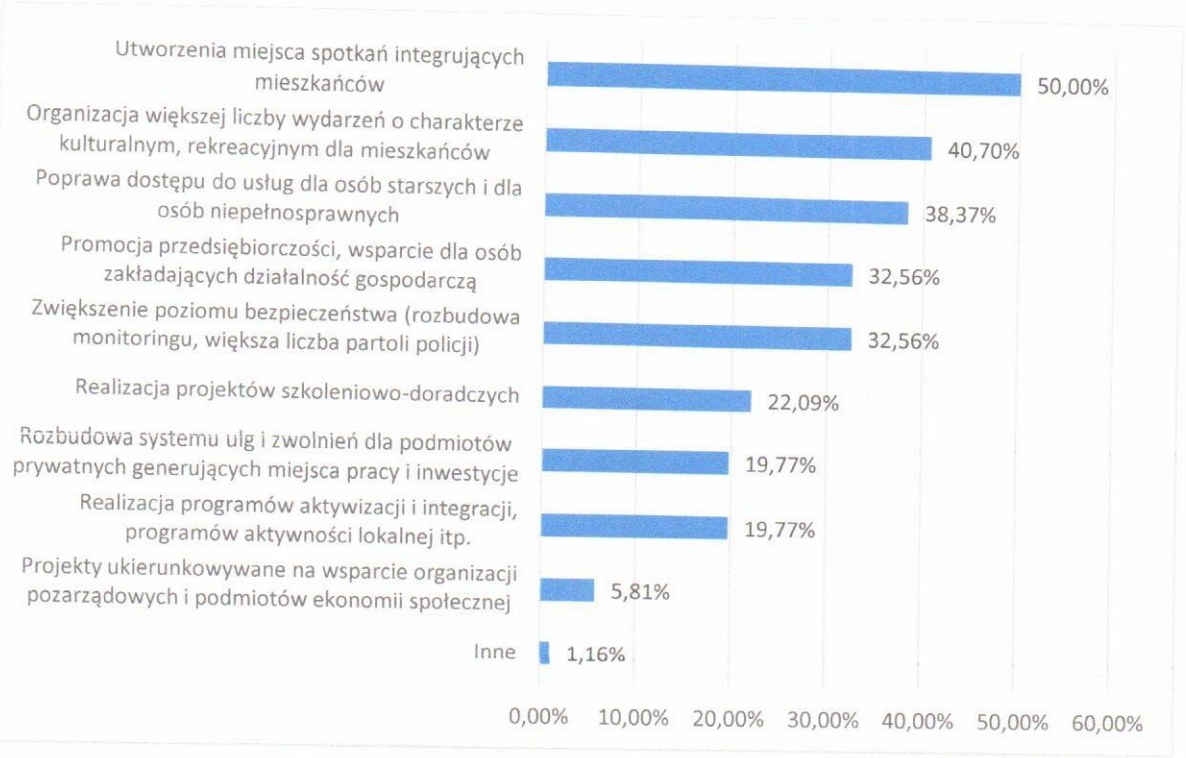
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

50% wskazań respondentów dotyczy utworzenia miejsca spotkań integrujących mieszkańców, jako głównego przedsięwzięcia, które powinno być podejmowane w celu ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych. Często wskazywane były także takie odpowiedzi jak:

- Organizacja większej liczby wydarzeń o charakterze kulturalnym, edukacyjnym, rekreacyjnym dla mieszkańców (40,70%);
- Poprawa dostępu do usług dla osób starszych i dla osób niepełnosprawnych (38,37%);
- Promocja przedsiębiorczości, wsparcie dla osób zakładających działalność gospodarczą (32,56%);
- Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa (rozbudowa monitoringu, większa liczba patroli policji) (32,56%);
- Realizacja projektów szkoleniowo-doradczych (22,09%);
- Rozbudowa systemu ulg i zwolnień dla podmiotów prywatnych generujących miejsca pracy i inwestycje (19,77%);

- Realizacja programów aktywizacji i integracji, programów aktywności lokalnej itp. (19,77%).

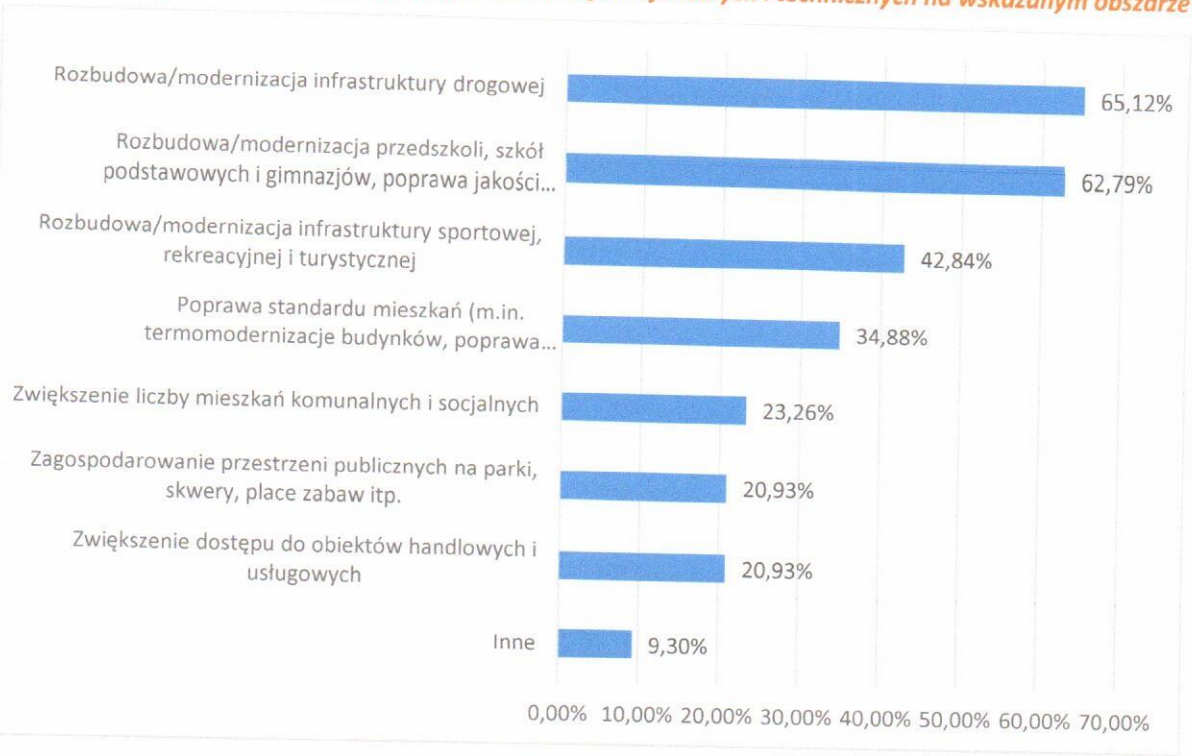
Rysunek 11. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych na wskazanym obszarze?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

W przypadku ograniczenia negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych, respondenci wskazali przede wszystkim na konieczność podejmowania działań związanych z rozbudową i modernizacją infrastruktury drogowej (65,12%) oraz rozbudową i modernizacją przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów, poprawy jakości wyposażenia (62,79%). Zdaniem 42,84% ankietowanych należy podejmować także działania związane z rozbudową, modernizacją infrastruktury turystycznej.

Rysunek 12. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych na wskazanym obszarze?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Identyfikacji potrzeb rewitalizacyjnych, w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów i potencjałów, dokonali również uczestnicy warsztatów. Wskazali oni na konieczność zwiększenia oferty spędzania czasu wolnego, w szczególności dla osób starszych oraz podjęcie działań integrujących społeczność lokalną.

Postulowane są:

- Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku wiejskiego z remizą OSP w Wójtowej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu wraz z poszerzeniem oferty spędzania czasu wolnego:
  - organizacja w górnej sali budynku raz na kwartał imprez integrujących mieszkańców połączonych z wydarzeniami okolicznościowymi;
  - utworzenie grup dyskusyjnych, warsztatów i spotkań dla klubu seniora, koła gospodyń wiejskich, zespołu Wójtowiacy;
  - zaadaptowanie terenu wokół budynku jako miejsce spędzania czasu wolnego z ławkami i zewnętrzną siłownią.
  - zajęcia zwiększające aktywność fizyczną oraz propagujące zdrowy tryb życia.
- Modernizacja Szkoły Podstawowej i placu zabaw w Wójtowej wraz z organizacją zajęć dodatkowych:
  - organizacja cyklicznego zjazdu absolwentów szkoły połączonego z pogadankami nt. dawnych czasów i historii wsi;

- organizacja zajęć dodatkowych pogłębiających zainteresowania dzieci (głównie matematyka) oraz organizacja zajęć wyrównawczych dla dzieci poprzez samopomoc uczniowską;
- przeprowadzanie zajęć praktycznych razem z OSP oraz zajęcia i warsztaty w ramach wymiany międzypokoleniowej;
- organizacja akademii, wystąpień chóru, przedstawień, dzięki rozkładanej scenie;
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dzięki zamontowaniu monitoringu na terenie szkoły;
- uatrakcyjnienie miejsca do spędzania czasu wolnego dla dzieci poprzez doposażenie placu zabaw.

- Modernizacja stadionu sportowego w Wójtowej wraz z adaptacją zaplecza sportowego, co umożliwi promocję zdrowego i aktywnego trybu życia poprzez organizację zajęć sportowych dla dzieci i dorosłych oraz organizację rodzinnego dnia sportu i zawodów strażackich.

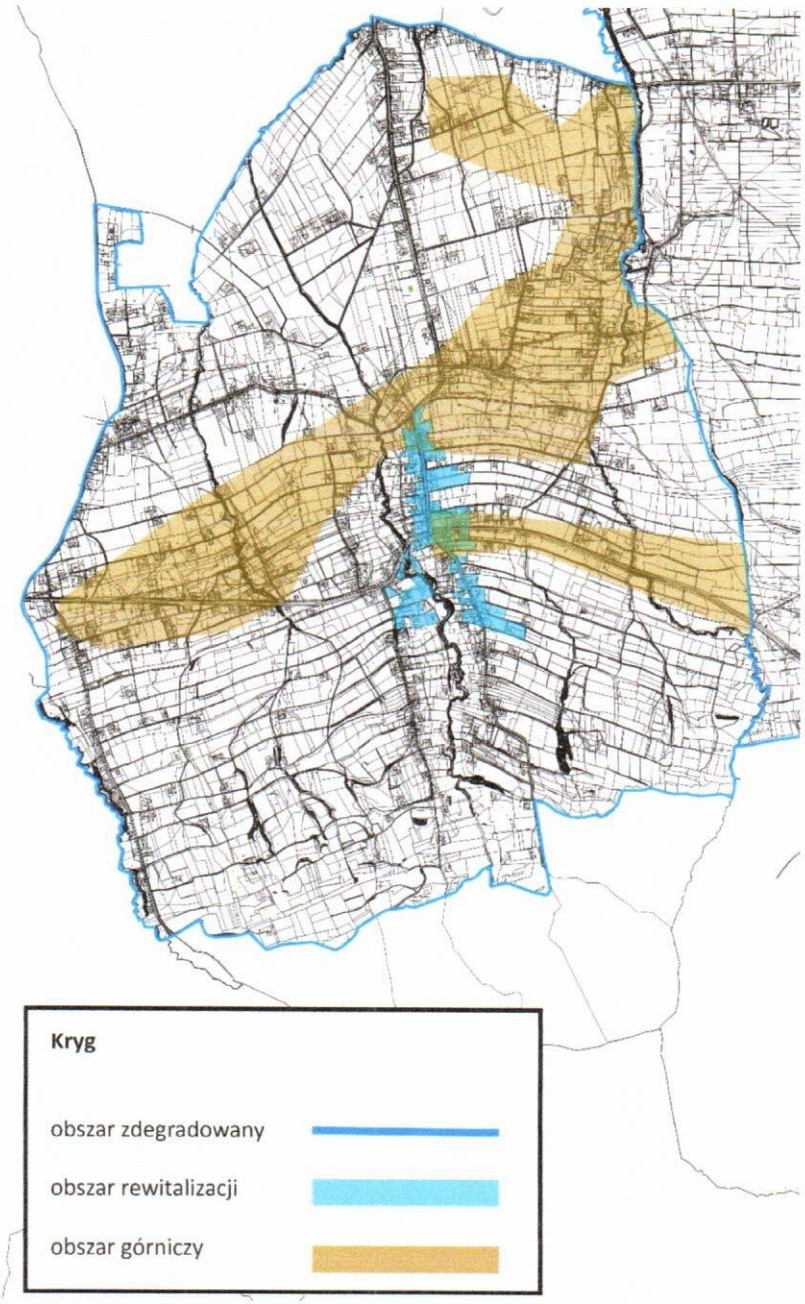
- Zakup instrumentów i strojów dla Zespołu Ludowego Wójtowiacy, dzięki czemu możliwe będzie podtrzymanie tradycji kulturalnych poprzez zwiększenie liczby lokalnych występów i wyjazdów zespołu.

Wszystkie proponowane działania mają zmniejszyć zidentyfikowane problemy społeczne związane z niskim poziomem uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym oraz problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Włączenie wszystkich grup mieszkańców w działania może przyczynić się do minimalizowania zjawiska wykluczenia społecznego i pozytywnie wpłynąć na proces przemian na wskazanym podobszarze rewitalizacji.

2.4.3. Podobszar rewitalizacji - Kryg

Podobszar wyznaczony do rewitalizacji na terenie sołectwa Kryg zamieszkuje 228 osób, stanowiących 3,31% ogółu ludności gminy. Powierzchnia wynosi natomiast 17,18 ha, co stanowi 0,26% powierzchni gminy. Na podobszarze rewitalizacji w Krygu zlokalizowane są również obszary i tereny górnicze „Kryg-Libusza-Lipinki" oraz „Hanka Fellnerówka-1", które określają przestrzenny zasięg koncesjonowanej działalności górniczej w zakresie eksploatacji złóż ropy naftowej na podstawie Koncesji odpowiednio nr 68/92 i 69/92 z dnia 10.12.1992 r. oraz decyzji uzupełniającej Ministra Ochrony Środowiska. Ww. obszary i tereny górnicze zostały naniesione na poniższą mapę obrazującą podobszar rewitalizacji Kryg.

Mapa 3. Podobszar rewitalizacji - Kryg

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy zasadniczej

Charakterystyka podobszaru rewitalizacji odnosząca się do wszystkich analizowanych sfer wraz z zidentyfikowaniem istniejących problemów i potencjałów

Sołectwo Kryg jest jedną z najbardziej zaludnionych jednostek na terenie gminy. Największym atutem podobszaru jest skupienie na jego terenie funkcji: oświatowych (szkoła, przedszkole), a także społecznych (remiza OSP, która jest miejscem spotkań dla całej lokalnej społeczności oraz ośrodek zdrowia). Za potencjał podobszaru uważa się również bogatą historię całego sołectwa, związaną z wydobyciem ropy naftowej (na terenie tym powstała pierwsza zawodowa szkoła wiertaczy) oraz funkcjonujące organizacje pozarządowe – prężną działalność prowadzi Stowarzyszenie Kobiet Wsi Kryg, Ochotnicza Straż Pożarna a także kluby sportowe. Istotna jest łatwa dostępność do służby zdrowia, banku czy poczty, a także bliska odległość od miasta.

Z przeprowadzonej w ramach procesu diagnostycznego analizy ilościowej wynika, że obszar charakteryzuje się występowaniem zjawisk negatywnych w sferach: społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej. Potwierdzeniem tego były przeprowadzone wywiady, warsztaty, spotkania i spacery studyjne. W trakcie ich trwania zdiagnozowano również występujące na podobszarze problemy w sferze gospodarczej, środowiskowej i technicznej.

Wśród najważniejszych problemów społecznych wymienić należy bezrobocie, szczególnie osób pozostających bez zatrudnienia długotrwale, bezrobotnych powyżej 50 lat oraz osób pozostających bez kwalifikacji zawodowych. Brak wystarczającej liczby miejsc pracy i niskie zarobki mogą sprzyjać pojawieniu się zjawiska ubóstwa. W podobszarze rewitalizacji w sołectwie Kryg występuje zjawisko starzenia się społeczeństwa – mieszka tu znaczna liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ogółu społeczności. Na terenie podobszaru brakuje oferty kulturalnej, w tym dla osób starszych, a także zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży. Podczas spotkań i warsztatów zwracano również uwagę na problemy związane z aktywnością społeczną i zaangażowaniem mieszkańców. W tym kontekście za najczęstszy powód uznawano brak chęci i czasu oraz brak osób aktywnych, motywujących lokalną społeczność (tzw. liderów społecznych). Istniejący marazm społeczny, który dotychczas objawiał się niską aktywnością społeczną mieszkańców może zostać zminimalizowany poprzez podjęcie działań integrujących społeczność lokalną, organizację wydarzeń.

W przypadku sfery gospodarczej mieszkańcy za największe problemy uznali niski poziom przedsiębiorczości, małą liczbę podmiotów gospodarczych i brak dominacji branży aktywnej, powodujące wzrost stopy bezrobocia. Istotną trudnością w tym zakresie jest również brak działań promujących lokalnych wytwórców i rolników oraz brak zakładów zatrudniających osoby po 50 roku życia. Wśród powodów tego stanu rzeczy wymienić należy brak inwestorów, likwidację kopalń i brak projektów wspierających osoby poszukujące pracy.

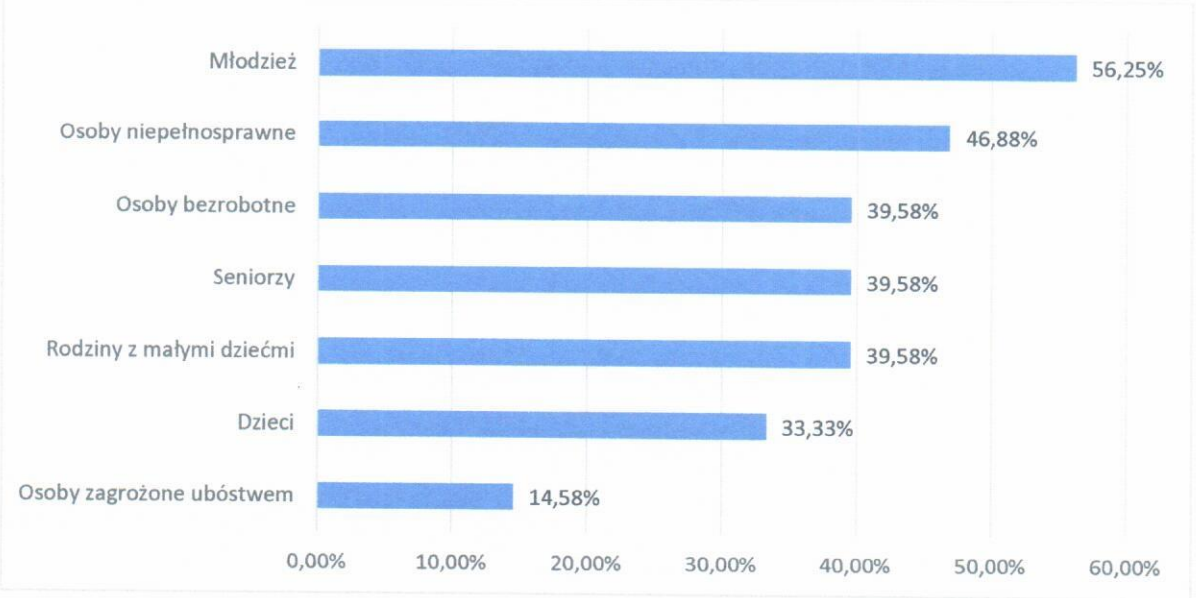
Na terenie podobszaru tylko pięć budynków jest podłączonych do sieci wodociągowej, a pozostali mieszkańcy korzystają tylko z własnych studni kopanych, w których często brakuje wody. Na poszczególnych odcinkach dróg brakuje chodników, oświetlenia, drogi gminne wymagają remontu. Przy obiektach użyteczności publicznej brakuje również parkingów i dróg dojazdowych (np. przy szkole), a także infrastruktury towarzyszącej – np. boiska wielofunkcyjnego wraz z oświetleniem przy budynku szkoły. Rozbudowy, przebudowy i modernizacji wymaga także budynek szkoły w celu dostosowania go do potrzeb przedszkola oraz do potrzeb dzieci i młodzieży uczącej się w tym miejscu, a także teren wokół szkoły. Konieczna jest także modernizacja stadionu sportowego z budową zaplecza sportowego oraz wykorzystanie go na cele inne niż sportowe np. wychowawcze, oświatowe. Wskazywano także, że remiza OSP pozostaje niewykorzystana w pełni, nie jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, co prowadzi do wykluczenia z życia społecznego części mieszkańców. Zdiagnozowane problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oddziałują na niską jakość życia mieszkańców podobszaru rewitalizacji.

W sferze środowiskowej na terenie podobszaru analiza ilościowa nie wykazała stanu degradacji, polegającym na znacznym udziale ilości wyrobów azbestowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Nie zdiagnozowano również problemów związanych z występowaniem dzikich wysypisk śmieci. Należy zauważyć, że przez teren podobszaru rewitalizacji przebiega droga wojewódzka 993, wzdłuż której generowany jest znaczny ruch samochodowy i związany z tym hałas komunikacyjny, co jest jednym z problemów środowiskowych wskazywanych przez uczestników warsztatów i spotkań.

Identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych

W przypadku sołectwa Kryg, młodzież (56,25%) oraz dzieci (72,91% w tym rodziny z małymi dziećmi 39,58% oraz dzieci 33,33%) to grupy, które powinny być głównym odbiorcą działań rewitalizacyjnych, co potwierdza konieczność realizacji działań rewitalizacyjnych w zakresie infrastruktury szkół i przedszkoli. Ankietowani wskazywali także na osoby niepełnosprawne (46,88%), osoby bezrobotne (39,58%), seniorów (39,58%), rodziny z dziećmi (39,58%) i dzieci (33,33%). Najmniejsza grupa wybrała osoby zagrożone ubóstwem (14,58%).

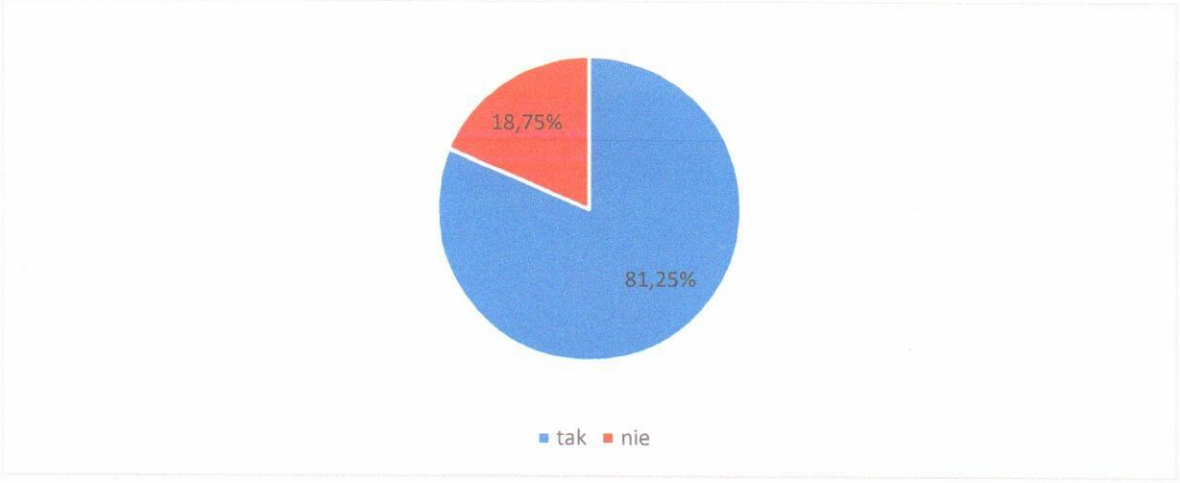
Rysunek 13. Jakie grupy powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Ponad 80% osób biorących w nadaniu zadeklarowała, że chętnie włączy się w działania podejmowane na rzecz poprawy życia w miejscu zamieszkania. Tylko 18,75% ankietowanych nie jest zainteresowana tego typu działalnością.

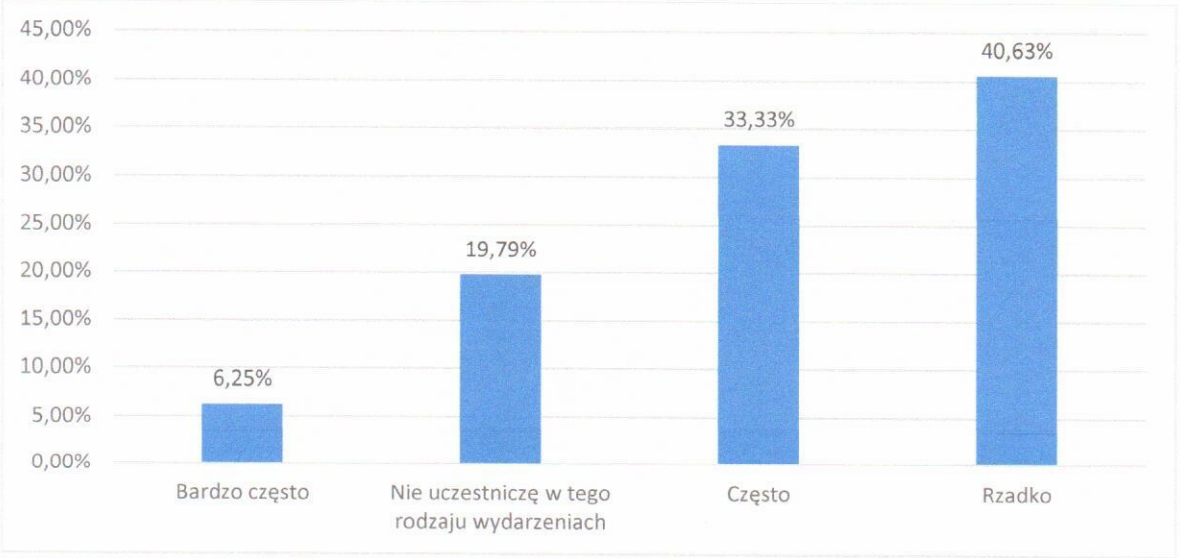
Rysunek 14. Czy włączyłaby/by się Pani/Pan w działania podejmowane na rzecz poprawy życia w miejscu zamieszkania?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Większa część respondentów rzadko uczestniczy w wydarzeniach lub imprezach kulturalnych organizowanych w gminie (40,63%). Należy zaznaczyć, że blisko 20% do tej pory nie uczestniczyła w żadnych imprezach kulturalnych. Niecałe 40% respondentów wskazała, że często lub bardzo często bierze udział w takich gminnych wydarzeniach.

Rysunek 15. Jak często uczestniczy Pani/Pan w wydarzeniach, imprezach kulturalnych organizowanych w gminie?

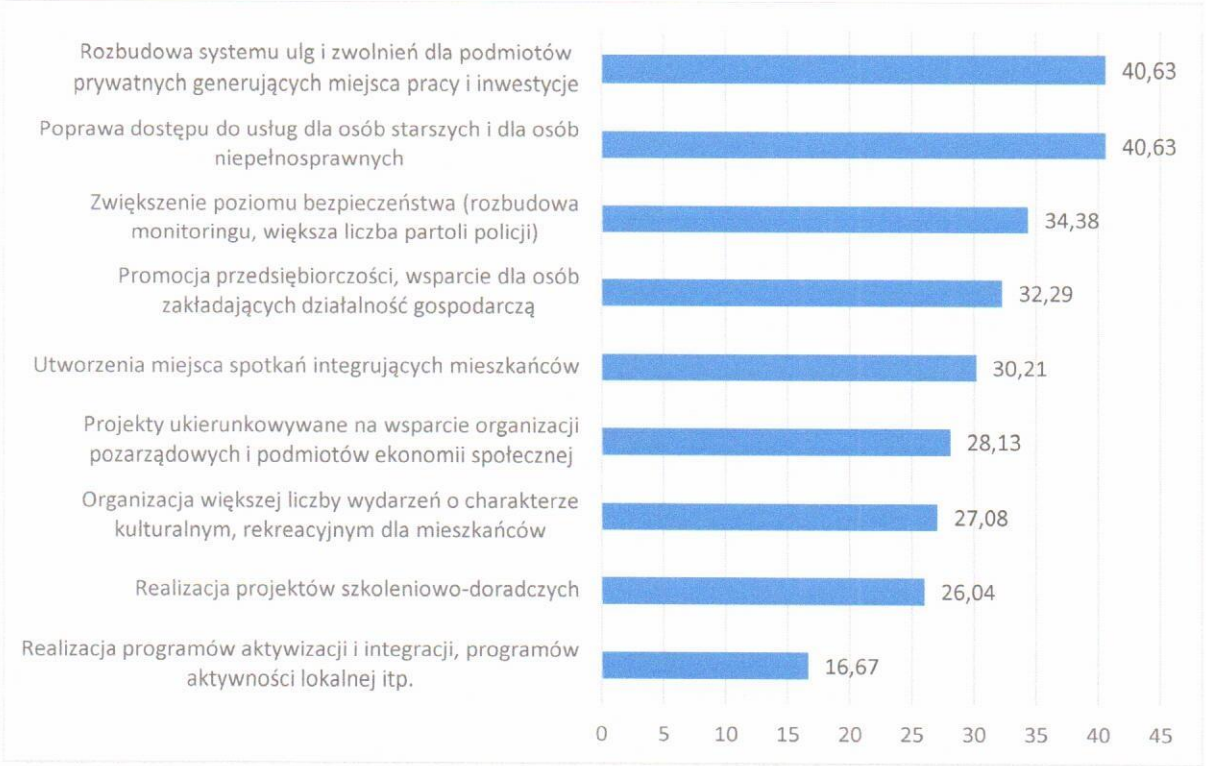

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

W celu ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych, zdaniem respondentów należy podejmować takie działania jak: rozbudowa systemu ulg i zwolnień dla podmiotów prywatnych generujących miejsca pracy i inwestycje (40,63%) oraz poprawa dostępu do usług dla osób starszych i dla osób niepełnosprawnych (40,63%). Osoby uczestniczące w badaniu często wskazywały także na konieczność działań z zakresu projektów ukierunkowanych na wsparcie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej (28,13%), organizację większej liczby wydarzeń o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym dla mieszkańców (27,08%), realizację projektów

szkoleniowo-doradczych (26,04%) oraz realizację programów aktywizacji i integracji, programów aktywności lokalnej (16,67%).

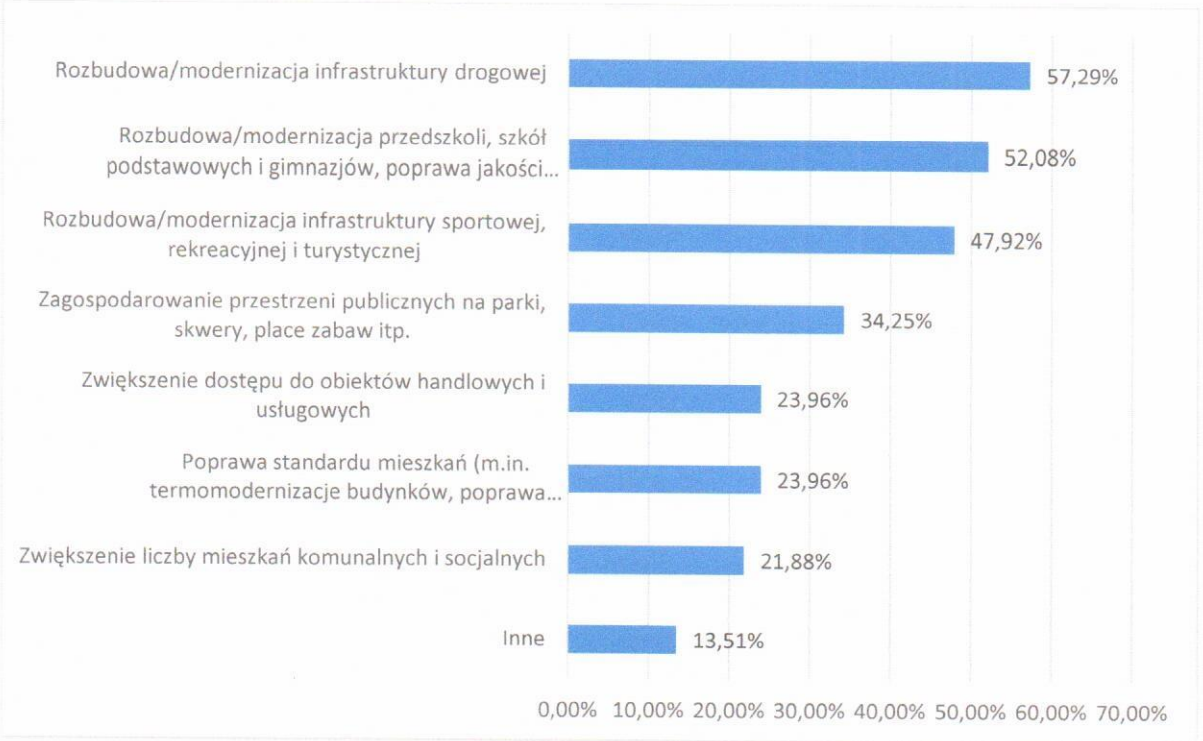
Rysunek 16. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych na wskazanym obszarze?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Zdaniem respondentów rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej to główne przedsięwzięcie, które powinny zostać podjęte w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych (57,29%). Równie często ankietowani wskazywali na konieczność rozbudowy i modernizacji przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów oraz poprawa jakości wyposażenia (52,08%), co świadczy, że priorytetem dla mieszkańców podobszaru rewitalizacji w Krygu jest stworzenie odpowiedniej bazy oświatowej poprzez rozbudowę, przebudowę i modernizację budynku szkoły w Krygu w celu dostosowania go do potrzeb przedszkola. Ankietowani wskazywali również na rozbudowę i modernizację infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej (47,92%). Mniejszą liczbą odpowiedzi charakteryzowały się takie aspekty jak: zagospodarowanie przestrzeni publicznych (34,25%), zwiększenie dostępu do obiektów handlowych i usługowych (23,96%), poprawa standardu mieszkań (23,96%) oraz zwiększenie liczby mieszkań komunalnych i socjalnych (21,88%).

Rysunek 17. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych na wskazanym obszarze?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Identyfikacji potrzeb rewitalizacyjnych, w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów i potencjałów, dokonali również uczestnicy warsztatów. Wskazali oni na konieczność:

- Rozbudowy, przebudowy i modernizacji budynku szkoły w Krygu w celu dostosowania go do potrzeb przedszkola wraz z modernizacją boiska sportowego i zagospodarowaniem terenu wokół szkoły. Podjęte będą działania ukierunkowane na :
  - utworzenie gabinetu z poradnictwem psychologiczno-pedagogicznym i logopedycznym;
  - organizację zajęć dodatkowych dla dzieci tj. rytmika czy zajęć dla dzieci i rodziców;
  - organizację zajęć dodatkowych pogłębiających zainteresowania dzieci oraz organizacja zajęć wyrównawczych dla dzieci poprzez samopomoc uczniowską;
  - opracowanie przez dietetyka jadłospisu dostosowanego do potrzeb żywieniowych dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym;
  - organizację pikników rodzinnych o charakterze sportowym;
  - organizację festynu integrującego społeczność lokalną;
  - organizację większej liczby zajęć sportowych na ogólnodostępnych obiektach;

- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa dzięki zamontowaniu monitoringu na terenie szkoły oraz przeorganizowaniu wejścia i wjazdu na teren szkoły od strony drogi wojewódzkiej.

Powiązane jest to z niską aktywnością społeczną i niedostateczną integracją mieszkańców podobszaru. Planowane działania odnoszą się do zorganizowania pracy z dziećmi z podobszaru rewitalizacji w taki sposób, by możliwe było osiągnięcie nabycia trwałych kompetencji społecznych pozwalających na „pełnowartościowy udział w społeczeństwie", pobudzaniem aspiracji edukacyjnych oraz promowanie zdrowego trybu życia wśród młodych mieszkańców podobszaru.

Wśród innych zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych rekomenduje się:

- Zaadaptowanie budynku wiejskiego po przeniesieniu przedszkola na cele domu kultury:
  - udostępnienie miejsca pod działalność przeniesionych z budynku OSP: Stowarzyszenia Kobiet Wsi Kryg, biblioteki, Klubu Młodzieży;
  - organizacja warsztatów i spotkań tematycznych służących integracji;
  - organizacja pogadanek i warsztatów dzięki wymianie międzypokoleniowej (nauka gotowania – nauka obsługi Internetu);
  - utworzenie izby pamięci opowiadającej o historii Krygu;
  - podtrzymanie działalności gabinetu AA.

- Modernizacja budynku OSP wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku. Na terenie tym będzie możliwa:
  - organizacja wydarzeń i imprez okolicznościowych;
  - organizacja kursów pierwszej pomocy oraz warsztatów i zajęć zachęcających dzieci i młodzież do włączenia się w działanie OSP – organizacja zajęć praktycznych przy współpracy ze szkołą;
  - aktywizacja młodzieży poprzez zaangażowanie w aktywny tryb życia.

Diagnoza problemów społecznych, a szczególnie pogłębione badania jakościowe wykazały, że społeczność podobszaru wykazuje się niskim stopniem aktywności kulturalnej i obywatelskiej. Należy więc podjąć działania pobudzające aktywność mieszkańców, umożliwiające włączenie ich w życie społeczne gminy.

3. Wizja obszaru rewitalizacji

Wizja przedstawia obraz obszaru w perspektywie czasu. Stanowi ona docelowy wizerunek obszaru, do którego dążą interesariusze Gminnego Programu Rewitalizacji, poprzez realizację celów rewitalizacji i przy założeniu występowania odpowiednich warunków wewnętrznych i zewnętrznych. Wizja stanowi obraz pożądanego stanu, jaki społeczność lokalna chce osiągnąć w 2022 roku. Wizja wskazuje zasadniczy kierunek działania, jaki stoi przed gminą Lipinki.

Wizja obszaru rewitalizacji w 2022 r. brzmi następująco:

Podobszary rewitalizacji: Lipinki, Kryg, Wójtowa to miejsca tętniące życiem posiadające lokalne centra, w których skupia się lokalne życie społeczne i kulturalne. Mieszkańcy, przede wszystkim dzieci i młodzież chętnie korzystają z usług edukacyjnych na wysokim poziomie i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, która opiera się na potencjale i tradycjach lokalnych. Dzięki podjętym działaniom rewitalizacyjnym na obszarze rozwija się przedsiębiorczość, co wiąże się ze wzrostem lokalnej gospodarki. Mieszkańcy poszczególnych podobszarów stanowią zintegrowaną społeczność, która wspólnie podejmuje stojące przed nią wyzwania i skupia się wokół rozwiązywaniu istotnych dla nich kwestii. Podejmowaniu wspólnych inicjatyw sprzyja wysoka jakość środowiska naturalnego oraz zmodernizowana infrastruktura i spójnie zagospodarowane przestrzenie publiczne służące wszystkim mieszkańcom obszaru rewitalizacji, często wykorzystywane do organizowania spotkań i wydarzeń o charakterze integracyjnym.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

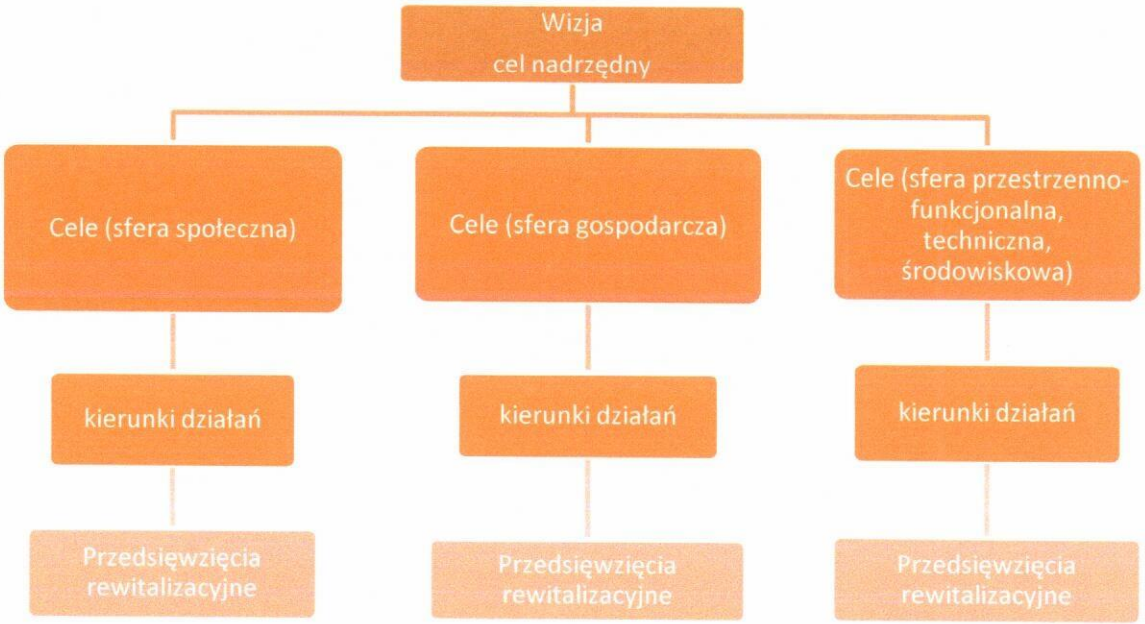
Unia Europejska Fundusz Spójności

4. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań

Ze względu na złożoność i wielowątkowość procesu rewitalizacji konieczne jest jego uporządkowanie. W tym celu utworzono strukturę celów strategicznych i kierunków działań, które sformułowano tak, by wpisywały się we wszystkie sfery interwencji procesu rewitalizacji. Zaprojektowana wizja będzie mogła zostać osiągnięta dzięki realizacji określonych celów. Cele określają pewien stan, efekt, do którego dążą określone grupy podmiotów. Wyrażają one aspiracje, zamierzenia do osiągnięcia w przyszłości, a podstawą ich wyznaczenia stanowią obecnie występujące problemy i oczekiwania interesariuszy. Jednocześnie należy zauważyć, że samorząd lokalny występuje w roli koordynatora działań przyczyniających się do realizacji zakładanych celów rewitalizacji, w związku z tym nie jest wyłącznym realizatorem Gminnego Programu Rewitalizacji. Zakłada się włączenie w ten proces także podmiotów z sektora prywatnego i pozarządowego. Przy wyznaczeniu celu i kierunków działań uwzględniono również wnioski zgłoszone w czasie konsultacji społecznych.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Lipinki na lata 2017-2022 zostały wyznaczone cele strategiczne – stanowiące główne wytyczne w poszczególnych sferach rewitalizacji. Każdy z celów uszczegółowiony został konkretnymi kierunkami działań i projektami rewitalizacyjnymi, które tym samym stanowią najniższy poziom operacjonalizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Rysunek 18. Struktura realizacji wizji obszaru

Źródło: opracowanie własne

Celem nadrzędnym Gminnego Programu Rewitalizacji jest **wysoki stopień integracji i aktywizacji społecznej oraz funkcjonalności budynków użyteczności publicznej i przestrzeni publicznych.**

Cel nadrzędny realizowany będzie poprzez cele rewitalizacji wyznaczone w poszczególnych sferach. Poszczególne cele rewitalizacji stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy w ramach przeprowadzonej diagnozy. Są one również wyrazem zgłoszonych potrzeb i oczekiwań poszczególnych interesariuszy Gminnego Programu Rewitalizacji. Cele wyznaczone w ramach GPR są następujące:

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

Rysunek 19. Cele rewitalizacji

Wysoki stopień integracji i aktywizacji społecznej oraz funkcjonalności budynków użyteczności publicznej i przestrzeni publicznych

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców	2. Wzrost aktywności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji	3. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb bytowych mieszkańców 4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa, techniczna

Źródło: opracowanie własne

Poszczególnym celom rewitalizacji zostały przyporządkowane odpowiadające im kierunki działań stanowiące niższy poziom operacjonalizacji w strukturze programowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Poniżej przedstawiona została siatka celów z przypisanymi kierunkami działań.

Tabela 6. Siatka celów wraz z przypisanymi kierunkami działań

Cele rewitalizacji	Kierunki działań
1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców	1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców 1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji 1.3. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach 1.4. Rozwój usług opiekuńczych dla dzieci, w tym oferty zajęć dodatkowych dla dzieci przedszkolnych 1.5. Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego 1.6. Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych dla osób starszych oraz niepełnosprawnych 1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy)
2. Wzrost aktywności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji	2.1. Wsparcie tworzenia nowych atrakcji i produktów turystycznych 2.2. Prowadzenie działań doszkalających, uczących pracy, przygotowujących do podjęcia zawodu, w szczególności osób zagrożonych bądź wykluczonych społecznie 2.3. Prowadzenie programów wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości
3. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb	3.1. Rozwój sieci monitoringu, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej (np. szkoły)

Cele rewitalizacji	Kierunki działań
bytowych mieszkańców	3.2. Rozwój sieci i poprawa stanu technicznego dróg 3.3. Rozwój sieci i infrastruktury przystankowej 3.4. Tworzenie nowych miejsc parkingowych w centrach miejscowości i przy obiektach użyteczności publicznej 3.5. Rozwój sieci chodnikowej lub ciągów pieszo-rowerowych przy drogach o dużym natężeniu ruchu 3.6. Rozwój sieci oświetlenia ulicznego i chodników 3.7. Wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii 3.8. Wsparcie prac modernizacyjnych i termomodernizacyjnych budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych	4.1. Prowadzenie prac związanych z przebudową, rozbudową, modernizacją oraz doposażeniem, a także dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych budynków użyteczności publicznej: sieci szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, świetlic wiejskich, budynków wiejskich, budynków OSP na obszarze rewitalizacji 4.2. Tworzenie nowych i modernizacja istniejących miejsc spotkań oraz miejsc do rekreacji, szczególnie z wykorzystaniem istniejących zasobów oraz obiektów rekreacyjno-sportowych 4.3. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy istniejących obiektach zabytkowych 4.4. Zagospodarowanie dostępnych działek na obszarze rewitalizacji na cele społeczne, miejsca spotkań, miejsca rekreacji

Źródło: opracowanie własne

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

5. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

5.1. Projekty podstawowe

Elementem spajającym wszystkie aspekty procesu rewitalizacji i wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne jest czynnik ludzki. Wszystkie zaplanowane działania w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej koncentrują się na lokalnej społeczności.

W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji zostały określone projekty podstawowe i uzupełniające. Projekty określone jako podstawowe stanowią główną oś Gminnego Programu Rewitalizacji, ich realizacja przede wszystkim przyczyni się do wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego.

Proces zbierania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych został uspołeczniony, każdy mieszkaniec, przedsiębiorca czy organizacja pozarządowa, a także inne zainteresowane podmioty miały możliwość zgłoszenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzez wypełnienie i złożenie karty projektu:

a) w formie papierowej w:

- sekretariacie Urzędu Gminy Lipinki, 38 – 305 Lipinki 53, pok. nr 1
- w Referacie Budownictwa i Inwestycji, 38 – 305 Lipinki 53, pok. nr 14

b) w formie elektronicznej, formularz dostępny był na stronie: www.gminalipinki.pl, a następnie wysyłając na adres mailowy urzad@gminalipinki.pl.

Ponadto w dniach 3-4 kwietnia zostały zorganizowane spotkania warsztatowe, podczas których uczestnicy wypracowywali swoje pomysły na działania i projekty rewitalizacyjne.

Karty projektu zgłaszane przez inne podmioty niż gmina znajdują się w siedzibie Urzędu Gminy Lipinki i stanowią potwierdzenie wyrażenia przez nich zgody na ujęcie projektu w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Należy zauważyć, że wszystkie zgłoszone propozycje, zarówno dotyczące projektów infrastrukturalnych jak i „miękkich" odnoszą się do zidentyfikowanych problemów społecznych i odpowiadają na potrzeby mieszkańców. Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane poza obszarem Natura 2000.

Część obszaru rewitalizacji w Krygu znajduje się w granicach terenów górniczych „Kryg-Libusza-Lipinki" oraz „Hanka Fellnerówka – 1". W związku z tym przy realizacji projektów rewitalizacji zachodzi konieczność zachowania strefy ochronnej wolnej od zabudowy dla następujących zakładowych odwiertów i obiektów:

- strefa ochronna od odwiertów czynnych, tłoczni ropy naftowej, zbiorników na ropę naftową wynosi R=50,0 m,
- strefy ochronnej od odwiertów zlikwidowanych wynoszą R=5,0 m,
- ropociągi strefa ochronna wynosi L=2,0 metry w każdą stronę od osi rurociągu.

Projekt nr 1. Podtrzymanie tradycji ludowych - warsztaty dla dzieci i młodzieży w Gminnym Centrum Kultury wraz z doposażeniem Klubów Młodzieży w Lipinkach, Krygu i Wójtowej

Lokalizacja:

- GCK Lipinki –2026/42, 2025/3 – podobszar Lipinki
- GCK Kryg – 1146/1 – podobszar Kryg
- GCK Wójtowa-1112/10 – podobszar Wójtowa

Podmiot realizujący: Gminne Centrum Kultury w Lipinkach

Partnerzy:

- Gmina Lipinki
- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Lipińskiej „Jastrzębiec"
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Lipinkach
- Szkoły działające na terenie gminy

Opis stanu istniejącego: Kluby Młodzieży działają na terenie gminy od 2000r. Organizują głównie zajęcia grupowe dla dzieci i młodzieży, które mają na celu wspieranie ich rozwoju, rozwijanie zainteresowań, wyrównywanie szans edukacyjnych. Oferta jest stale poszerzana i dostosowywana do potrzeb i oczekiwań zainteresowanych nimi osób.

Z uwagi na duże zainteresowanie tradycjami ludowymi wśród dzieci i młodzieży oraz chęcią spędzania wolnego czasu z rówieśnikami oraz osobami starszymi istnieje potrzeba zorganizowania dodatkowych zajęć. W diagnozie zostało wskazane, że oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży jest niewystarczająca, co w dalszej perspektywie czasu przyczynia się do rozwoju zachowań patologicznych, uzależnień. Ponadto istniejący sprzęt będący na stanie Gminnego Centrum Kultury wymaga wymiany z powodu częstego korzystania przez dzieci i młodzież.

Cel projektu: Celem projektu jest zapobieganie patologiom wśród dzieci i młodzieży poprzez stworzenie oferty spędzania wolnego czasu i rozwijania ich zainteresowań. Działania w ramach projektu przyczynią się do ochrony i promocji dziedzictwa lokalnego. Celem projektu jest także zwiększenie zaangażowania i integracji społecznej oraz rozwijanie więzi międzypokoleniowych.

Zakres realizowanych działań: W ramach projektu przewiduje się doposażenie Klubów Młodzieży w Lipinkach, Krygu i Wójtowej:

- wymiana 3 stołów bilardowych, 3 stołów pingpongowych, sprzętu (rakietki do tenisa, piłki, kije bilardowe, krążki)
- zakup drobnego sprzętu sportowego (skakanki, hula hop, piłki)
- zakup materiałów, urządzeń, narzędzi i sprzętu do wykonywania wszelkich robótek ręcznych (np. pisanki, ozdoby świąteczne, kartki okolicznościowe, malowidła na szkle, biżuteria artystyczna)
- zakup 7 komputerów, 7 drukarek (urządzeń wielofunkcyjnych), biurek, krzeseł, laptopa, tablicy i projektora, gier komputerowych i planszowych)

Dodatkowe wyposażenie Klubów Młodzieży przyczyni się do zwiększenia oferty rekreacyjnej i kulturalnej dla młodzieży. W ramach projektu zakłada się realizację następujących działań:

- Organizacja stałych warsztatów, zajęć dla dzieci i młodzieży np. tanecznych, językowych, majsterkowania itp.
- Organizacja zajęć, spotkań z artystami, instruktorami i podróżnikami.
- Organizacja dni wolnych od zajęć szkolnych (ferie, wakacje).

- Organizacja turniejów bilarda, tenisa stołowego, aier-hokeja, tenisa ziemnego, rozgrywek sportowych (piłka ręczna, siatkowa, nożna, koszykówka).
- Organizacja cyklicznych warsztatów mających na celu podtrzymywanie i przekazywanie tradycji ludowej typowej dla regionu (np. poezja regionalna, konkurs pieśni patriotycznej, zajęcia kulinarne, wykonywania pisanek i stroików), utworzenie izby pamięci związanej z ludowymi artystami, poetkami, twórcami regionu, zakup 3 gablot do izby pamięci, sztalug.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** liczba zakupionego sprzętu komputerowego (sposób miary i oceny: zrealizowane faktury)
- **Wskaźnik rezultatu:** wzrost liczby dzieci korzystających z zajęć w Klubie Młodzieżowym (sposób miary i oceny: listy uczestników zajęć)

Czas realizacji: 2018-2022

Szacunkowy koszt: 380 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- EFRROW
- Środki pochodzące ze źródeł prywatnych i fundacji na wspieranie inicjatyw na rzecz społeczności lokalnej
- Budżet gminy
- Środki własne

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
   1.5. Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego
   1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy)

Projekt nr 2. Droga ku samodzielności – aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Lipinki

Lokalizacja:

- GOPS w Lipinkach – projekt obejmujący swoim zasięgiem podobszar Lipinki, Kryg, Wójtowa

Podmiot realizujący: Gmina Lipinki – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach

Opis stanu istniejącego: Na podstawie przeprowadzonej diagnozy można wskazać, że jednym z największych problemów w sferze społecznej na obszarze rewitalizacji jest wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej i bezrobotnych. Osoby bezrobotne, w szczególności długotrwale bezrobotne zagrożone są wykluczeniem społecznym ze względu na trudności z powrotem na rynek pracy oraz wiążącymi się z tym problemami funkcjonowania w społeczeństwie. Kolejną grupą identyfikowaną w tym zakresie są osoby niepełnosprawne oraz starsze, których również dotyczy problem wykluczenia społecznego.

Cel projektu: Projekt ma na celu aktywizację społeczno-zawodową osób korzystających z pomocy społecznej. Projekt zakłada, że wsparciem zostanie objętych 105 osób z całej gminy, z czego połowę

będą stanowiły osoby z obszaru rewitalizacji. W ramach projektu zaplanowano szeroką gamę wsparcia dla uczestników, w zależności od indywidualnej diagnozy, może to być kompleksowa aktywizacja społeczno-zawodowa lub tylko społeczna.

Zakres realizowanych działań: Grupą docelową projektu stanowią osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności wymagają aktywizacji społecznej, w tym w szczególności osoby doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Pierwszym etapem projektu jest rekrutacja, którą przeprowadzi pracownik socjalny odpowiedzialny za opracowanie indywidualnej diagnozy oraz ścieżki reintegracji. W celu zapewnienia kompleksowości diagnozy w skład zespołu wejdzie również psycholog oraz doradca zawodowy. Usługi społeczne będą realizowane w ramach projektu tylko wtedy, jeżeli będzie to niezbędne dla zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia dla uczestnika projektu i przyczyni się do realizacji celów aktywnej integracji, są to między innymi: trening kompetencji i umiejętności społecznych, poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne. Usługi aktywizacji zdrowotnej będą realizowane tylko wówczas gdy ich celem będzie wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy m.in. ćwiczenia usprawniające, zajęcia rehabilitacyjne, turnusy. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym będą realizowane w następujących formach: staże, szkolenia zawodowe.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** liczba osób z obszaru rewitalizacji biorąca udział w projekcie (sposób miary i oceny: listy obecności)
- **Wskaźnik rezultatu:**
  - liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (sposób miary i oceny: certyfikaty potwierdzające nabycie kwalifikacji przez uczestnika projektu)
  - odsetek osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym , które po zakończeniu udziału w projekcie dokonały postępu w procesie aktywizacji społecznozatrudnieniowej i zmniejszenia dystansu do zatrudnienia lub podjęły dalszą aktywizację – 56% (sposób miary i oceny: opinia psychologa lub doradcy zawodowego lub dzienniki obserwacji lub testy psychometryczne)
  - odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym które po zakończeniu udziału w projekcie podjęły zatrudnienia – 22% (sposób miary i oceny: kopia umowy o pracę lub umowy cywilno-prawnej lub zaświadczenia z zakładu pracy lub zaświadczenie potwierdzające prowadzenie działalności gospodarczej lub dowód opłacania należnych składek ZUS)

Czas realizacji: 2017-2018

Szacunkowy koszt: 825 660 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- EFS
- Budżet gminy
- Środki własne

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

2. Wzrost aktywności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji

2.2. Prowadzenie działań doszkalających, uczących pracy, przygotowujących do podjęcia zawodu, w szczególności osób zagrożonych bądź wykluczonych społecznie
2.3. Prowadzenie programów wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości

Projekt nr 3. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez aktywne spędzanie czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży

Lokalizacja:

- Obiekty sportowe zlokalizowane na obszarze rewitalizacji

Podmiot realizujący:

- Ludowy Klub Sportowy „Wójtowa"
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Lipinki"
- Uczniowski Klub Sportowy „Gimsport" w Lipinkach
- Uczniowski Kub Sportowy „Błyskawica" w Krygu

Partnerzy: Gmina Lipinki

Opis stanu istniejącego: Projekt stanowi odpowiedź na zidentyfikowany problem dotyczący biernego spędzanie wolnego czasu (gry komputerowe, internet) przez dzieci i młodzież, a także braku inicjatywy rodziców, osób starszych, żeby zachęcić młode pokolenie do wspólnej zabawy m.in. poprzez sport (aktywne spędzanie czasu wolnego).

Cel projektu: Cele realizowanego projektu są następujące:

- Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym
- Wychowanie w trzeźwości
- Aktywne spędzanie czasu
- Promowanie zdrowego stylu życia
- Integracja społeczna

Zakres realizowanych działań:

W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań:

- Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych
- Szkolenia treningowe
- Udział w meczach sparingowych i turniejach piłkarskich
- Organizowanie zajęć pozalekcyjnych (2-3 razy w tygodniu)
- Wyjazdy sportowe (basen, lodowisko, obozy sportowe)
- Zakup nagród, dyplomów
- Zakup sprzętu sportowego

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** liczba zorganizowanych imprez sportowo-rekreacyjnych – (sposób miary i oceny: sprawozdania z działalności klubów)
- **Wskaźnik rezultatu:** spadek liczby aktów wandalizmu wśród młodzieży (sposób miary i oceny: sprawozdania ze statystyki policji)

Czas realizacji: 2017-2022

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

Szacunkowy koszt: 800 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej
- Środki fundacji wspierających inicjatywy oddolne
- Budżet Gminy
- Środki własne

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
   1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy)

Projekt nr 4. Integracja i aktywizacja mieszkańców w działania promujące dziedzictwo lokalne gminy „Cudze chwalicie – swego nie znacie, dlatego nie promujecie"

Lokalizacja: Działka nr 2102/2, 2023/4 - Podobszar Lipinki

Podmiot realizujący: Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Lipińskiej „Jastrzębiec"

Partnerzy:

- Gmina Lipinki
- Publiczne Gimnazjum w Lipinkach

Opis stanu istniejącego: Towarzystwo „Jastrzębiec" zrzesza ludzi, których sercu bliska jest idea troski o lokalną tożsamość, pamiątki przeszłości, materialne i niematerialne dobra Ziemi Lipińskiej, ale również o współczesność naszej „małej Ojczyzny" i jej przyszłość. Głównym celem Towarzystwa „Jastrzębiec" jest pobudzanie szerokiej inicjatywy społecznej na rzecz rozwoju Ziemi Lipińskiej. Jest to istotne z punktu widzenia zidentyfikowanych w diagnozie problemów związanych z niewystarczającym zaangażowaniem społecznym przejawiającym się niską frekwencją na zebraniach publicznych, małym zainteresowaniem życiem lokalnym oraz niskim poziomem zaufania społecznego.

Cel projektu: Głównym celem projektu jest zwiększenie zaangażowania i integracji społecznej poprzez promocję dziedzictwa lokalnego. Projekt ma również przyczynić się do budowania więzi międzypokoleniowych, a także zakłada się, że będzie on miał pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji dzięki zwiększeniu atrakcyjności turystycznej gminy.

Zakres realizowanych działań:

Projekt obejmuje organizację warsztatów dla dzieci i młodzieży dot. dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i lokalnych tradycji gminy Lipinki. Warsztaty będą prowadzone przez mieszkańców gminy – miłośników Ziemi Lipińskiej – głównie przez emerytowanych nauczycieli, lokalnych pasjonatów historii. Dzięki temu nastąpi wymiana doświadczeń międzypokoleniowych.

Projekt obejmuje:

- zebranie dostępnych materiałów nt. historii, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gminy, ludowych twórców np. publikacji, wzmianek, starych fotografii, tekstów, nagrań, itp. oraz zebranie ustnych przekazów od osób, które pamiętają dawnych właścicieli Lipinek i mogą dostarczyć ciekawych informacji niedostępnych w publikacjach,

- usystematyzowanie i obróbka graficzna zebranych materiałów przez młodzież pod okiem animatorów (tj. osób prowadzących warsztaty),
- przygotowanie opisów zabytkowych obiektów i ciekawych miejsc na terenie naszej gminy, które będą zawarte w aplikacji „Wirtualny spacer" zamieszczonej na stronie internetowej Gminy Lipinki oraz w folderze,
- przygotowanie opisu flory i fauny oraz pomników przyrody znajdujących się w zabytkowym parku w Lipinkach (np. z uwzględnieniem w opisie leczniczych właściwości roślin), które zostaną umieszczone na tabliczkach w parku i stworzą swego rodzaju ścieżkę edukacyjną,
- wykonanie tabliczek z informacjami nt. zabytkowych obiektów i ich historii , które zostaną umieszczone przy obiektach zabytkowych,
- przygotowanie stałej wystawy dawnych fotografii w dworze w Lipinkach,
- montaż drogowskazów prowadzących do zabytków i ciekawych miejsc.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** liczba uczestników warsztatu (sposób miary i oceny: listy obecności)
- **Wskaźnik rezultatu:** wzrost wiedzy nt. historii i lokalnych tradycji (sposób miary i oceny: pre- i post-testy uczestników warsztatów)

Czas realizacji: 2018-2019

Szacunkowy koszt: 50 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- EFRROW
- Inne źródła

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
   1.5. Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego
   1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy)
2. Wzrost aktywności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji
   2.1. Wsparcie tworzenia nowych atrakcji i produktów turystycznych

Projekt nr 5. Aktywizacja osób starszych - Klub Seniora w Krygu i Wójtowej

Lokalizacja:

- GCK Kryg – 1146/1 – podobszar Kryg
- GCK Wójtowa-1112/10 – podobszar Wójtowa

Podmiot realizujący: Gminne Centrum Kultury w Lipinkach

Partnerzy:

- Gmina Lipinki
- Stowarzyszenie Kobiet Wsi Kryg
- Zespół Pieśni i Tańca „Wójtowiacy"

Opis stanu istniejącego: Na etapie diagnozy zidentyfikowany został problem niewystarczającej stałej oferty kulturalnej oraz oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych. Ponadto na obszarze rewitalizacji brakuje odpowiednich warunków lokalowych do prowadzenia tego typu działalności. Z racji na działanie Klubu Seniora w Wójtowej wymagana jest rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku wiejskiego z remizą OSP wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu w celu poprawy warunków użytkowania obiektu przez społeczność lokalną i wprowadzenia nowych funkcji społeczno-kulturalnych.

Cel projektu: Celem projektu jest podnoszenie jakości życia osób starszych, zapewnienie możliwości spędzania czasu w miłym towarzystwie, rozwijanie zainteresowań i zdolności, a także zwiększenie aktywności w życiu społecznym, kulturalnym.

Zakres realizowanych działań:

W ramach projektu planuje się realizację działań przyczyniających się do zwiększenia oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych, co jednocześnie będzie przyczyniało się do zmniejszenia zidentyfikowanego problemu związanego z wykluczeniem społecznym. Zakłada się realizacje poniższych działań:

- Organizowanie warsztatów rękodzielniczych przez pracowników GCK i inne zaproszone osoby
- Organizowanie zajęć śpiewu i tańca, aerobiku
- Organizowanie wycieczek krajoznawczych i spacerów (nordic walking)
- Organizowanie udziału w przeglądach zespołów ludowych
- Prowadzenie zajęć kulinarnych – potrawy kulinarne, przetwory sezonowe
- Organizowanie „Dnia Seniora"

Do organizacji powyższych działań koniecznie będzie zapewnienie odpowiedniego sprzętu i wyposażenia, dlatego planuje się:

- Zakup materiałów i narzędzi, sprzętu, strojów, butów, mat, kijków, rowerków stacjonarnych, stepów do aerobiku itp.
- Zakup nagłośnienia

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** liczba uczestników warsztatów (sposób miary i oceny: listy obecności)
- **Wskaźnik rezultatu:** wzrost liczby aktywnych członków Klubu Seniora (sposób miary i oceny: listy członków Klubu Seniora)

Czas realizacji: 2017-2022

Szacunkowy koszt: 150 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- EFRROW
- Fundacje wspierające inicjatywy oddolne
- Budżet gminy

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
   1.5. Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

1.6. Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych dla osób starszych oraz niepełnosprawnych

Projekt nr 6. Matematyka wokół nas – zajęcia dodatkowe dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Wójtowej

Lokalizacja: Szkoła Podstawowa w Wójtowej, działka nr 1297/3– Podobszar Wójtowa

Podmiot realizujący: Szkoła Podstawowa w Wójtowej

Opis stanu istniejącego: Jednym z problemów identyfikowanych w diagnozie była niewystarczająca oferta dla dzieci i młodzieży w zakresie zajęć edukacyjnych oraz spędzania czasu wolnego. W dalszej perspektywie negatywnie wpływa to na rozwój psychofizyczny dzieci, często prowadząc do rozwoju zachowań patologicznych.

Cel projektu: Celem projektu jest zagospodarowanie czasu wolnego poprzez uczestnictwo w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych, a także udoskonalenie przez uczestników projektu umiejętności stosowania obliczeń matematycznych w praktyce życia codziennego. Projekt ma również przyczynić się do pobudzania wśród uczniów aktywności twórczej, wzmocnić motywację do nauki. Celem projektu jest także rozwijanie, promowanie pozytywnych zainteresowań oraz przejmowanie odpowiedzialności za własną naukę.

Projekt ma charakter interdyscyplinarny. Uczniowie nabędą wiedzę oraz wykształcą i/lub udoskonalą umiejętności prezentując własne prace przed nauczycielami, kolegami i rodzicami.

Zakres realizowanych działań:

W ramach projektu przeprowadzone zostaną warsztaty edukacyjne z matematyki, w ramach których uczniowie będą wykonywali następujące zadania:

- dokonywanie wszelkiego rodzaju pomiarów (m.in. temperatury, długości sezonu grzewczego, ilości zużywanego opału, wody, energii elektrycznej, długości klas i ławek), co pozwoli umiejscowić matematykę w realnym świecie praktycznych działań,
- obliczanie kosztów codziennych zdarzeń (produktów potrzebnych do wykonania potraw, terakoty czy farby do remontu mieszkania, materiałów potrzebnych do wykonania danego projektu np. latawca), co ukaże praktyczny sens stosowania procedur matematycznych,
- prezentacja matematyczna wyników badań (np. wykresy, tabele z wynikami), posługiwanie się danymi naukowymi pogłębia wiarygodność i rzetelność omawianych problemów,
- samodzielna bądź grupowa praca nad projektem – uczy postaw niezbędnych do skutecznej „zdrowej" rywalizacji z rówieśnikami z dużych ośrodków miejskich.

Przeprowadzenie powyższych działań będzie możliwe, jeżeli zostaną zapewnione odpowiednie warunki i wyposażenie szkoły, dlatego aby prowadzić zajęcia w ramach „nowoczesnej edukacji" konieczny jest zakup następującego sprzętu:

- zestaw multimedialny (tablica interaktywna z oprogramowaniem, projektor, laptop z oprogramowaniem),
- program multimedialny,
- kamera cyfrowa,
- aparat fotograficzny.

Wykorzystanie powyższego sprzętu przyczyni się do uatrakcyjnienia zajęć warsztatowych, ułatwi przekazywanie wiadomości uczniom.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** liczba przeprowadzonych zajęć – (sposób miary i oceny: sprawozdanie ze zrealizowanych zajęć)
- **Wskaźnik rezultatu:** liczba uczestników zajęć, którzy nabyli nowe kompetencje (sposób miary i oceny: rejestr wydanych certyfikatów ukończonych zajęć)

Czas realizacji: 2017-2020

Szacunkowy koszt: 36 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- EFS
- Fundacja Orange
- Budżet gminy

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.3. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach

Projekt nr 7. Prowadzenie zróżnicowanych form opieki nad dziećmi poprzez wzbogacenie oferty zajęć programowych oraz poprawę warunków opieki i wychowania w Placówce Wsparcia Dziennego w Lipinkach

Lokalizacja:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach – Placówka Wsparcia Dziennego, działka nr 2102/2, 2023/4 – podobszar Lipinki
- Oddział w Wójtowej, Szkoła Podstawowa, działka nr 1297/3 – podobszar Wójtowa

Podmiot realizujący: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach

Partnerzy: Gmina Lipinki

Opis stanu istniejącego: Adresatami projektu są dzieci w wieku od 6 do 12 lat, uczęszczający do szkoły podstawowej. Dzieci te przeważnie wychowują się w środowiskach wpływających niekorzystnie na ich rozwój, dojeżdżają do szkół, ich rodzice nie mogą zapewnić im opieki w czasie wolnym od zajęć. Podopieczni świetlicy ze względu na ich trudną sytuację rodzinną tj. ubóstwo, bezrobocie, niezaradność życiową, wielodzietność, brak jednego z rodziców, rozwody, porzucenie, alkoholizm, przemoc zagrożone są niedostosowaniem społecznym oraz wieloma innymi problemami m.in. w nauce. Dla wychowanków jest to drugi dom, gdzie w atmosferze ciepła i miłości, szacunku, zrozumienia, bezpieczeństwa, akceptacji, pomocy i wsparcia realizuje się rozwój intelektualno-moralno-społeczny. Podopieczni świetlicy, aby rozwijać swoje umiejętności, zdolności, zainteresowania potrzebują pomocy dydaktycznych, których nie mogą zapewnić im rodzice. Podopieczni nie mają możliwości korzystania z wycieczek, wyjazdów na basen, łyżwy, itp., gdyż sytuacja rodzinna oraz materialna im na to nie pozwala. Zapewnienie im takiej możliwości w ramach działalności świetlicy pozwoliłoby im na rozwijanie zainteresowań, poznanie oferty kulturalnej okolicznych miast, zobaczenie nowych miejsc, poznanie ojczystej historii, wspólną integrację, jak i wzmocnienie wiary w siebie i poczucia własnej wartości.

Cel projektu: Celem projektu jest rozbudzenie wśród jego uczestników potrzeby poznawania świata, zaspokajania ciekawości. Dzieci będą miały okazję poznać efektywne sposoby spędzania wolnego czasu, co przyczyni się do kształtowania nawyków kulturalnej rozrywki, sportu i zabawy.

Celem projektu jest również wsparcie rodziny w sprawowaniu jej funkcji. W większym stopniu zaspokajane będą potrzeby dzieci (bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne). Agresywne zachowania, które przejawiają niektórzy podopieczni zostaną zminimalizowane poprzez zapewnienie im możliwości rozładowania emocji, produktywnego wykorzystania czasu, zapewnienie atrakcji, zwiększenia więzi rodzinnych.

Projekt przyczyni się również do rozwoju umiejętności, zdolności oraz zainteresowań podopiecznych, jak i będzie miał znaczący wpływ na rozwój ich osobowości. Projekt będzie oddziaływał na funkcjonowanie świetlicy, ułatwi pracę, zwiększy jej efektywność. Wywoła to trwałe, pozytywne rezultaty w rozwoju intelektualnym, moralnym i społecznym wychowanków.

Zakres realizowanych działań:

W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań:

1) Zaadaptowanie pomieszczeń dworu i szkoły w Lipinkach na pomieszczenia świetlicowe
2) Wzbogacanie posiadanych wiadomości, zaspokajanie ciekawości świata, poprzez: zakup pomocy dydaktycznych i akcesoriów plastycznych, organizację wycieczek, teatrzyków, zabawy andrzejkowej.
3) Kształtowanie umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy, poprzez: zakup pomocy dydaktycznych.
4) Wyzwalanie ekspresji ruchowej, poprzez: zakup sprzętu sportowego, organizację wycieczek, zabawy andrzejkowej.
5) Zwiększanie sprawności fizycznej, poprzez: zakup sprzętu sportowego, organizację wycieczek.
6) Wdrażanie zasad zdrowego trybu życia: poprzez: zakup wyposażenia do kuchni, sprzętu sportowego, organizację wycieczek.
7) Kształtowanie nawyków kulturalnej rozrywki, sportu, zabawy, poprzez: organizację wycieczek, teatrzyków, zabawy andrzejkowej.
8) Stwarzanie dzieciom warunków do nauki własnej i udzielanie pomocy w nauce oraz w pokonywaniu trudności szkolnych, poprzez: zakup pomocy dydaktycznych i akcesoriów plastycznych oraz wyposażenia do świetlicy: kosze do segregacji, tablice, meble.
9) Dbanie o rozwój zainteresowań i uzdolnień dzieci, poprzez: zakup pomocy dydaktycznych i akcesoriów plastycznych oraz sprzętu sportowego, organizację wycieczek, teatrzyków. Dodatkowe lekcje śpiewu, tańca i gry na instrumencie.
10) Wspieranie i umacnianie rodziny oraz umożliwienie jej przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej, poprzez: organizację atrakcji dla całej rodziny.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:**
  - liczba zmodernizowanych zaadaptowanych obiektów na potrzeby świetlicy – (sposób miary i oceny: protokoły odbioru prac)
  - liczba zorganizowanych wycieczek w ciągu roku (sposób miary i oceny: sprawozdanie)
  - liczba dzieci korzystających z zajęć w ciągu roku (sposób miary i oceny: listy obecności)
- **Wskaźnik rezultatu:** spadek liczby rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny (sposób miary i oceny: sprawozdania GOPS)

Czas realizacji: 2018-2022

Szacunkowy koszt: 3 100 000,00 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- Budżet gminy
- EFS

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
   1.3. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach
   1.4. Rozwój usług opiekuńczych dla dzieci, w tym oferty zajęć dodatkowych dla dzieci przedszkolnych

Projekt nr 8. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół Diecezjalnego Ośrodka Profilaktyki i Wychowania w Lipinkach

Lokalizacja:

- Działki nr 2294,2295/1 – Podobszar Lipinki
- Działki nr 2293, 2298 – poza obszarem rewitalizacji. Wskazane działki bezpośrednio sąsiadują z ośrodkiem. Realizacja zadań na tym obszarze umożliwi kompleksowe wykonanie przedsięwzięcia i osiągnięcie zakładanych celów.

Podmiot realizujący: Stowarzyszenie Trzeźwościowe Wolność i Miłość Diecezji Rzeszowskiej

Opis stanu istniejącego: Stowarzyszenie Trzeźwościowe Wolność i Miłość Diecezji Rzeszowskiej w zaadaptowanych obiektach dawnego Sanktuarium Maryjnego w Lipinkach prowadzi Warsztaty Terapii Zajęciowej i Diecezjalny Ośrodek Profilaktyki i Wychowania im. Św. Józefa. W budynku dawnej plebani, obok odrestaurowanego zabytkowego kościoła usytuowanego w otoczeniu zieleni, funkcjonuje ośrodek profilaktyczno-wychowawczy dysponujący boiskiem sportowym, siłownią zewnętrzną, wiatą grillową. Jednocześnie teren wokół Ośrodka jest niezagospodarowany, co uniemożliwia jego pełne wykorzystanie. Wyposażenie ośrodka jest niewystarczające do prowadzenia zajęć sportowo-rekreacyjnych, a jak zostało zaznaczone w diagnozie na terenie podobszaru brakuje oferty w zakresie spędzania czasu wolnego, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Cel projektu: Ośrodek oferuje m.in. profesjonalne warsztaty/formy spędzania wolnego czasu połączone z działaniami profilaktycznymi mającymi na celu przeciwdziałanie uzależnieniom, patologiom, agresji, zjawiskom wykluczenia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Z ofert ośrodka korzystają osoby w różnym wieku, a nawet całe rodziny, stąd tak istotne jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury umożliwiającej poszerzenie oferty warsztatowej o zajęcia np. rekreacyjno-sportowe. Dzięki działalności warsztatów utworzone zostały miejsca pracy. Celem projektu jest poprawa infrastruktury Ośrodka, co przyczyni się do zwiększenia komfortu korzystania z warsztatów przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, poszerzona zostanie oferta spędzania czasu wolnego, a dodatkowo ograniczone zostaną koszty związane z nieefektywną infrastrukturą energetyczną.

Zakres realizowanych działań: W ramach projektu przewiduje się realizację zadań infrastrukturalnych takich jak: budowa parkingu o powierzchni 850 m^2 (wykonanie nawierzchni z kostki brukowej), budowa oświetlenia terenu wokół ośrodka (energooszczędnego np. ledowego), montaż urządzeń zabawowych dla dzieci, zakup rowerów. Działania te będą służyły poszerzeniu oferty prowadzonych zajęć, nowe urządzenia umożliwią w większym stopniu zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, a nowo utworzony plac będzie dobrym miejscem do organizacji wydarzeń dla mieszkańców – pikników rodzinnych, koncertów o tematyce religijnej itp.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** powierzchnia wyremontowanego placu (sposób miary i oceny: protokoły odbioru prac)
- **Wskaźnik rezultatu:** liczba dzieci korzystająca z nowo zamontowanych urządzeń w ramach prowadzonych warsztatów (sposób miary i oceny: obserwacja)

Czas realizacji: 2018-2020

Szacunkowy koszt: 300 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- EFRROW
- Inne źródła

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
   1.5. Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego
   1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy)
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   4.1. Prowadzenie prac związanych z przebudową, rozbudową, modernizacją, oraz doposażenie, a także dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych budynków użyteczności publicznej: sieci szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, świetlic wiejskich, budynków wiejskich, budynków OSP na obszarze rewitalizacji
   4.4. Zagospodarowanie dostępnych działek na obszarze rewitalizacji na cele społeczne, miejsca spotkań, miejsca rekreacji

Projekt nr 9. Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa istniejącego budynku przedszkola w Lipinkach wraz z zakupem wyposażenia oraz modernizacją placu zabaw

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

Rysunek 20. Budynek przedszkola

Źródło: opracowanie własne

Lokalizacja: Działka nr 2026/1– Podobszar Lipinki

Podmiot realizujący: Gmina Lipinki

Opis stanu istniejącego: Obecny budynek przedszkola jest w złym stanie technicznym (pokrycie dachowe wymaga wymiany, piwnice są zawilgocone), a jego powierzchnia jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji. Budynek dysponuje tylko dwoma salami, jedną łazienką z dwoma ubikacjami dostępną z niewielkiej szatni. Umożliwia to przyjęcie maksymalnie 40 dzieci. W przedszkolu nie ma warunków do prowadzenia z dziećmi dodatkowych zajęć np. sportowych, artystycznych. Młodsze dzieci nie mają możliwości leżakowania. W chwili obecnej celem zapewnienia dostępu do przedszkola dzieciom 3-letnim konieczne było przeniesienie 4-latków i 6-latków do doraźnie zaadaptowanych pomieszczeń zaplecza socjalnego sali gimnastycznej przy szkole. Pomieszczenia te mogą być jednak użytkowane tylko przez okres przejściowy tj. do czasu rozbudowy przedszkola. Nadmienić należy, że istniejące budynki użyteczności publicznej są w pełni wykorzystane i brak w nich pomieszczeń, które mogłyby zostać zaadaptowane na przedszkole umożliwiające przyjęcie wszystkich chętnych dzieci w wieku 3-6 lat oraz spełniające obecnie obowiązujące normy i przepisy prawne, w tym dostosowanie do potrzeb dzieci niepełnosprawnych. Należy zauważyć, że liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym będzie rosła. Wg danych Urzędu Gminy Lipinki już od roku szkolnego 2017 - 2018 r. liczba dzieci w wieku 3 - 6 lat zamieszkałych na terenie sołectwa Lipinki wyniesie ok. 100. Potrzeba realizacji projektu wynika także z przeprowadzonych ankiet wśród mieszkańców sołectwa, w których ponad 55% respondentów wskazało na konieczność realizacji działań rewitalizacyjnych skierowanych do rodzin z dziećmi. Obecnie niewielki odsetek dzieci 3 letnich objętych jest wychowaniem przedszkolnym, a w roku szkolnym 2017/2018 istnieje zagrożenie odmowy przyjęcia dzieci 3 letnich z Lipinek, z uwagi na braki lokalowe.

Cel projektu: Zadanie ma na celu stworzenie warunków do objęcia edukacją przedszkolną jak najszerszej grupy dzieci, w tym 3 i 4 letnich oraz dzieci niepełnosprawnych co będzie miało wpływ na prawidłowy proces socjalizacji i edukacji wśród najmłodszych mieszkańców obszarów rewitalizacji.

Ponadto możliwość uczęszczania dziecka do przedszkola daje jego rodzicom możliwość powrotu do pracy, co będzie pozytywnie wpływało na rozwój sfery gospodarczej. Celem projektu jest także podniesienie standardu budynku użyteczności publicznej, dostosowanie obiektu do obowiązujących przepisów i norm oraz zwiększenie bezpieczeństwa i poprawa estetyki miejsca.

Zakres realizowanych działań: Projekt zakłada utworzenie czterooddziałowego przedszkola. W budynku zaprojektowana została jadalnia, zapewniająca wyżywienie dzieci przedszkolnych, wraz z zapleczem kuchennym przygotowanym do wydawania posiłków dostarczanych z zewnątrz. Uzupełnienie stanowi część socjalno-biurowa dla pracowników oraz zaplecze sanitarne w postaci łazienek wewnętrznych i wc ogólnodostępnych.

Oddziały przedszkolne liczyć będą do 25 dzieci. Łącznie w budynku projektuje się przebywanie do 100 dzieci.

W poziomie piwnic projektuje się pomieszczenie związane z obsługą techniczną budynku, tj. kotłownię, pomieszczenie techniczne dla zbiorników do wewnętrznego gaszenia pożaru, pomieszczenie gospodarcze oraz komunikację. Przy ścianie zewnętrznej kotłowni projektuje się obniżenie poziomu terenu, dla zachowania zgodności z przepisami w zakresie bezpieczeństwa pożarowego – pomieszczenie kotłowni po obniżeniu terenu staje się częścią nadziemną budynku.

Na parterze zaprojektowano jedną salę zajęć przedszkolnych z niezależnym węzłem sanitarnym oraz salę ćwiczeń dla dzieci z niezależnym węzłem sanitarnym. W północnej i zachodniej części budynku zaprojektowano strefę wejściową z szatnią, pokój dyrektora, rozdzielnię przeznaczoną dla cateringu wraz z zapleczem oraz jadalnię. Funkcję budynku na parterze uzupełnia wc ogólnodostępne, pomieszczenie porządkowe oraz komunikacja.

W poziomie poddasza projektuje się trzy sale zajęć przedszkolnych wraz z niezależnymi węzłami sanitarnymi oraz salę zajęć dodatkowych. Funkcje poddasza uzupełnia pokój wychowawców, wc personelu oraz komunikacja.

Rozbudowa i przebudowa obiektu przedszkolnego stworzy warunki do świadczenia wysokiej jakości usług opiekuńczych dla dzieci przedszkolnych, w tym niepełnosprawnych oraz pozwoli na utworzenie gabinetu z poradnictwem psychologiczno-pedagogicznym i logopedycznym, a także poszerzenie oferty przedszkola o zajęcia dodatkowe dla dzieci (np. sportowe, rytmika, artystyczne) czy organizację zajęć dla dzieci i rodziców np. dotyczących kreatywnego spędzania czasu wolnego z dziećmi czy pierwszej pomocy.

Wysoka jakość infrastruktury przedszkolnej i świadczonych usług opiekuńczych da gwarancję właściwej opieki szczególnie nad najmłodszymi dziećmi i będzie zachętą dla rodziców do posyłania już 3 letnich dzieci do przedszkola i powrotu kobiet na rynek pracy, co przyczyni się do zmniejszenia wysokiego poziomu bezrobocia.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:**
  - liczba budynków zmodernizowanych w ramach projektu – 1 szt. (sposób miary i oceny: protokoły odbioru prac)
- **Wskaźnik rezultatu:**
  - liczba dzieci korzystających z przedszkola (sposób miary i oceny: wykaz dzieci zapisanych do przedszkola)
  - liczba utworzonych nowych miejsc pracy (sposób miary i oceny: podpisane umowy cywilno-prawne)

Czas realizacji: 2018-2020

Szacunkowy koszt:1 800 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- Budżet gminy
- EFRR

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.4.Rozwój usług opiekuńczych dla dzieci, w tym oferty zajęć dodatkowych dla dzieci przedszkolnych
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   4.1. Prowadzenie prac związanych z przebudową, rozbudową, modernizacją oraz doposażenie, a także dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych budynków użyteczności publicznej: sieci szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, świetlic wiejskich, budynków wiejskich, budynków OSP na obszarze rewitalizacji

Projekt nr 10. Modernizacja budynku remizy OSP w Krygu wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu

Rysunek 21. Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej

Źródło: opracowanie własne

Lokalizacja: Działka nr 1146/1 – Podobszar Kryg

Podmiot realizujący: Ochotnicza Straż Pożarna w Krygu

Opis stanu istniejącego: Budynek remizy stanowi własność OSP Kryg. Na parterze budynku mieszczą się m.in. boksy garażowe i pomieszczenia socjalne OSP. Remiza jest również siedzibą Stowarzyszenia

Kobiet Wsi Kryg, Klubu Młodzieży i biblioteki. W budynku tym skupia się życie społeczno-kulturalne sołectwa, jest to miejsce spotkań integracyjnych i kulturalnych. Organizowane są tu m.in. imprezy okolicznościowe jak Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dzień Seniora, zabawy andrzejkowe, choinkowe, a także tutaj spotykają się mieszkańcy na zebraniach wiejskich.

Obecny stan budynku nie pozwala na dalsze prowadzenie działalności społecznej. Aby budynek mógł nadal tętnić życiem i służyć społeczności lokalnej do prowadzenia działalności społeczno-kulturalnej konieczne jest przeprowadzenie modernizacji budynku wraz z zagospodarowaniem przestrzeni wokół obiektu.

Cel projektu: Zadanie przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, urozmaicenia oferty zagospodarowania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży poprzez włączanie ich w działalność OSP dzięki organizowanym szkoleniom, treningom.

Zakres realizowanych działań: W ramach projektu przewiduje się realizację następujących prac, które przyczynią się do poprawy funkcjonowania remizy i zwiększą jej potencjał w zakresie dalszej działalności społecznej:

- wymiana pokrycia dachowego wraz z montażem ogniw fotowoltaicznych,
- modernizacja instalacji wewnętrznych i remont sal z zapleczem gastronomicznym,
- wykonanie monitoringu,
- dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Po dokonaniu niezbędnych prac remontowych w ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań:

- organizacja wydarzeń i imprez okolicznościowych,
- organizacja kursów pierwszej pomocy oraz warsztatów i zajęć zachęcających dzieci i młodzież do włączenia się w działanie OSP – organizacja zajęć praktycznych przy współpracy ze szkołą.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** liczba budynków zmodernizowanych w ramach projektu – 1 szt. (sposób miary i oceny: protokoły odbioru prac)
- **Wskaźnik rezultatu:** wzrost liczby dzieci i młodzieży zapisujących się do drużyny OSP (sposób miary i oceny: wykaz członków młodzieżowej drużyny pożarniczej)

Czas realizacji: 2017-2019

Szacunkowy koszt:1 200 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- Fundusz Termomodernizacji i Remontu Banku Gospodarstwa Krajowego
- PFRON
- EFRR

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
   1.5. Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego
   1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy)

4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   4.1. Prowadzenie prac związanych z przebudową, rozbudową, modernizacją oraz doposażenie, a także dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych budynków użyteczności publicznej: sieci szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, świetlic wiejskich, budynków wiejskich, budynków OSP na obszarze rewitalizacji
   4.4. Zagospodarowanie dostępnych działek na obszarze rewitalizacji na cele społeczne, miejsca spotkań, miejsca rekreacji

Projekt nr 11. Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku szkoły w Krygu w celu dostosowania go do potrzeb przedszkola wraz z modernizacją boiska sportowego i zagospodarowaniem terenu wokół szkoły

Lokalizacja: Działki nr 1111/3 i 1111/2– Podobszar Kryg

Podmiot realizujący: Gmina Lipinki

Opis stanu istniejącego: Obecne przedszkole mieści się w budynku wiejskim, gdzie nie są zachowane wymagane standardy. Rozbudowa budynku szkoły w celu dostosowania do potrzeb przedszkola przyczyni się do powstania bazy oświatowej skupionej w jednym miejscu. Ułatwi to rodzicom dowożenie dzieci przedszkolnych i szkolnych. Jednocześnie w diagnozie zostało zauważone, że zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolu będzie rosło. Należy zauważyć, że obecnie niewielki odsetek dzieci 3 i 4 letnich objętych jest wychowaniem przedszkolnym. Tendencja ta ulega zmianom, stąd zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolu będzie wzrastało. Jednocześnie przyszkolna baza sportowa nie pozwala w pełni na realizację atrakcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.

Po przeniesieniu przedszkola do budynku szkoły, w wolnych pomieszczeniach w budynku wiejskim będzie istniała możliwość prowadzenia działalności przez Stowarzyszenie Kobiet Wsi Kryg, funkcjonowania Klubu Młodzieży i Biblioteki. Budynek w pełni mógłby zostać wówczas przekształcony na centrum kultury, którego obecnie brakuje na podobszarze. Taką funkcję częściowo pełni remiza, w której swoją działalność prowadzi straż. Jednocześnie remiza pozostałaby nadal miejscem organizowania większych imprez społeczno-kulturalnych.

Cel projektu: Celem projektu jest zapewnienie warunków do realizacji usług opiekuńczych i wychowawczych dla dzieci przedszkolnych a także stworzenie warunków do organizacji zajęć pozalekcyjnych zwłaszcza w zakresie wychowania fizycznego. Podniesienie standardu budynku użyteczności publicznej, dostosowanie obiektu do obowiązujących przepisów i norm stworzy warunki do objęcia wychowaniem przedszkolnym dzieci niepełnosprawne. Poprawa warunków bazy sportowej przyczyni się także do promowanie zdrowego trybu życia, a także zwiększenia komfortu i bezpieczeństwa na terenie szkoły.

Zakres realizowanych działań:

W ramach projektu przewiduje się realizację następujących zadań:

- rozbudowa szkoły i adaptacje pomieszczeń na przedszkole
- wykonanie odwodnienia poziomego budynku
- rozbudowę placu zabaw dla dzieci przedszkolnych
- przebudowa i modernizacja boiska wielofunkcyjnego, w tym wykonanie nowej nawierzchni poliuretanowej, dostosowanie boiska do wykorzystania w zimie na lodowisko „Biały Orlik", wykonanie oświetlenia, montaż wyposażenia stałego
- wykonanie monitoringu

- modernizacja budynku szkoły (w tym kanalizacji zewnętrznej i wewnętrznej, szatni oraz kuchni -na potrzeby dożywiania uczniów) wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu (w tym wymiana dwóch bram wjazdowych celem polepszenia wjazdu na drogę przeciwpożarową oraz wymiana części starego ogrodzenia, wykonanie parkingu dla personelu szkolnego, drogi dojazdowej do szkoły z drogi wojewódzkiej celem dowozu dzieci do szkoły i przedszkola).

Po przeprowadzeniu działań i prac modernizacyjnych w budynku oraz w jego otoczeniu, w ramach projektu przewiduje się realizację następujących zadań:

- organizacja zajęć dodatkowych dla dzieci tj. rytmika czy zajęć dla dzieci i rodziców,
- organizacja zajęć dodatkowych pogłębiających zainteresowania dzieci oraz organizacja zajęć wyrównawczych dla dzieci poprzez samopomoc uczniowską,
- organizacja pikników rodzinnych o charakterze sportowym,
- organizacja festynu integrującego społeczność lokalną.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** liczba zmodernizowanych budynków – 1 szt. (sposób miary i oceny: protokoły odbioru prac)
- **Wskaźnik rezultatu:** liczba przeprowadzonych zajęć dodatkowych (sposób miary i oceny: sprawozdanie ze zrealizowanych zajęć)

Czas realizacji: 2018-2020

Szacunkowy koszt: 800 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- EFRR
- Budżet gminy

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
   1.3. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach
   1.4. Rozwój usług opiekuńczych dla dzieci, w tym oferty zajęć dodatkowych dla dzieci przedszkolnych
3. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb bytowych mieszkańców
   3.1. Rozwój sieci monitoringu, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej (np. szkoły)
   3.2. Rozwój sieci i poprawa stanu technicznego dróg
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   4.1. Prowadzenie prac związanych z przebudową, rozbudową, modernizacją oraz doposażenie, a także dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych budynków użyteczności publicznej: sieci szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, świetlic wiejskich, budynków wiejskich, budynków OSP na obszarze rewitalizacji
   4.4. Zagospodarowanie dostępnych działek na obszarze rewitalizacji na cele społeczne, miejsca spotkań, miejsca rekreacji

Projekt nr 12. Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku wiejskiego z remizą OSP w Wójtowej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu

Rysunek 22. Budynek wiejski – stan obecny

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 23. Działka obok Budynku Wiejskiego

Źródło: opracowanie własne

Lokalizacja: Działki nr 1112/10,1279,1112/9 – Podobszar Wójtowa

Podmiot realizujący: Gmina Lipinki

Opis stanu istniejącego: Budynek Wiejski jest najważniejszym obiektem na terenie podobszaru rewitalizacji Wójtowa, w którym skupia się życie społeczno-kulturalne mieszkańców. Mieści się tutaj siedziba OSP Wójtowa, Klub Młodzieży oraz biblioteka publiczna – filia. Budynek Wiejski jest miejscem spotkań m.in. Zespołu Ludowego „Wójtowiacy", Koła Gospodyń Wiejskich, Klubu Seniora. Odbywają się tu także zebrania, imprezy okolicznościowe np. Dzień Seniora, Powierzenie Ziemi Gorlickiej Miłosierdziu Bożemu itp. Obecnie obiekt nie posiada właściwego zaplecza socjalno-sanitarnego oraz nie spełnia wymogów i norm przeciwpożarowych i sanitarnych, brak wyjść awaryjnych z budynku. Niezbędne jest również wykonanie prac modernizacyjnych.

Cel projektu: Celem projektu jest wzmocnienie integracji mieszkańców poprzez modernizację budynku wiejskiego wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku jako bazy do realizacji inicjatyw społeczno-kulturalnych sołectwa oraz miejsca atrakcyjnego wypoczynku i rekreacji. Projekt ma na celu poprawę warunków użytkowania obiektu przez społeczność lokalną. Budowa chodnika zapewni łatwiejszy dostęp do budynku wiejskiego i wprowadzi ład przestrzenny wokół obiektu. Przyczyni się do zwiększenia użytkowników tego obiektu – także osób starszych i niepełnosprawnych oraz innych osób o ograniczonych możliwościach ruchowych. Zadanie wpłynie również na estetyzację i poprawę funkcjonalności przestrzeni publicznej sołectwa.

Zakres realizowanych działań:

W ramach projektu przewiduje się rozbudowę, przebudowę i modernizację budynku tj:

- wykonanie wyjść awaryjnych z budynku,
- modernizacja klatki schodowej, toalet, i adaptacja pomieszczeń na świetlice oraz miejsce spotkań Zespołu Ludowego i Koła Gospodyń Wiejskich,
- doposażenia kuchni,
- adaptacja parteru na potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej,
- utwardzenie dojazdu do zbiornika wodnego,
- budowa parkingu.

Ponadto zakłada się zagospodarowanie terenu wokół budynku na cele rekreacyjne, montaż altany, ławek, urządzeń do ćwiczeń, koszy, nasadzenie zieleni oraz budowę chodnika przy budynku wiejskim ułatwiającą dotarcie do obiektu.

Po modernizacji budynku i zagospodarowaniu terenu wokół planuje się realizację następujących działań:

- organizacja na sali na piętrze budynku raz na kwartał imprez integrujących mieszkańców połączonych z wydarzeniami okolicznościowymi. Zakłada się, że mieszkańcy będą mieli udostępnioną salę na organizację imprez, ale sami będą włączać się w organizację i realizację wydarzeń np. będą odpowiadać za przygotowanie poczęstunku, przygotowanie i posprzątanie sali. Dzięki temu zwiększy się poczucie wspólnoty mieszkańców i dbałości o wspólne dobro.
- poszerzenie oferty zajęć dla dzieci i młodzieży w ramach Klubu Młodzieży, jednym z tematów podejmowanych podczas zajęć będzie przedsiębiorczość. Młodzi mieszkańcy będą uczyli się jak przygotowuje się budżet projektu, jakie kroki trzeba podjąć, aby projekt udało się zrealizować. W dalszej perspektywie czasu działanie będzie mogło rozwinąć się w formę konkursów grantowych dla młodzieży na opracowanie minibiznesu.
- organizacja spotkań dla Klubu Seniora, Koła Gospodyń Wiejskich, zespołu Wójtowiacy.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:**

- liczba budynków zmodernizowanych w ramach projektu (sposób miary i oceny: protokoły odbioru prac)
- długość wybudowanego chodnika – 100 m (sposób miary i oceny: protokoły odbioru prac)
- liczba zorganizowanych imprez integrujących mieszkańców (sposób miary i oceny: sprawozdania z poszczególnych wydarzeń)

- **Wskaźnik rezultatu:**
  - wzrost liczby osób korzystających z obiektu (sposób miary i oceny: obserwacja)
  - poprawa estetyki i funkcjonalności budynku wraz z przestrzenią (sposób miary i oceny: wyniki ankiety przeprowadzonej z użytkownikami obiektu)

Czas realizacji: 2018-2020

Szacunkowy koszt: 500 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- EFRR
- Budżet gminy

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
3. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb bytowych mieszkańców
   3.1. Rozwój sieci monitoringu, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej (np. szkoły)
   3.2. Rozwój sieci i poprawa stanu technicznego dróg
   3.4. Tworzenie nowych miejsc parkingowych w centrach miejscowości i przy obiektach użyteczności publicznej
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   4.1. Prowadzenie prac związanych z przebudową, rozbudową i modernizacją oraz doposażenie, a także dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych budynków użyteczności publicznej: sieci szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, świetlic wiejskich, budynków wiejskich, budynków OSP na obszarze rewitalizacji
   4.4. Zagospodarowanie dostępnych działek na obszarze rewitalizacji na cele społeczne, miejsca spotkań, miejsca rekreacji

Projekt 13. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej

Lokalizacja:

- Publiczne Gimnazjum w Lipinkach 38-305 Lipinki 48A, działka nr 2026/42, 2025/3, 2024 – podobszar Lipinki
- Urząd Gminy w Lipinkach, 38-305 Lipinki 53, działka nr 2026/31 – podobszar Lipinki
- Zespół Szkół w Krygu, 38-304 Kryg 397, działka nr 1111/2 i 1111/3 – podobszar Kryg

Podmiot realizujący: Związek Gmin Ziemi Gorlickiej

Partnerzy: Gmina Lipinki

Opis stanu istniejącego: Funkcjonujące systemy zaopatrzenia budynków w energię są w większości nieefektywne. Ze względu na energochłonność budynków istnieje potrzeba przystosowania ich do nowoczesnych standardów eksploatacyjnych. Obecnie produkcja energii na potrzeby budynków wiąże się z emisją dwutlenku węgla i innych szkodliwych substancji do atmosfery, co negatywnie wpływa na stan środowiska i zdrowie ludzi. Zastosowanie rozwiązań zakładanych w projekcie pozwoli w znacznym stopniu wyeliminować ten negatywny wpływ.

Wykorzystanie technologii OZE w przedmiotowym projekcie przyczyni się do promocji rozwiązań ekologicznych, jak również podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców. Kolejna potrzeba wynika z przesłanek ekonomicznych. Konsekwencją obecnego stanu budynków są wysokie opłaty za energię elektryczną i cieplną. Wdrożenie projektu pozwoli na znaczne ograniczenie kosztów eksploatacji budynków, a uzyskane w ten sposób oszczędności gminy będzie można przeznaczyć na inne cele wynikające z ich działalności statutowej.

Cel projektu: Zmodernizowana infrastruktura będzie długofalowo służyć społeczności lokalnej. Głęboka modernizacja energetyczna pozwoli na zwiększenie efektywności energetycznej budynków i zwiększenie ich izolacyjności cieplnej. Wymiana źródeł ciepła i modernizacji instalacji centralnego ogrzewania w znacznym stopniu ograniczy emisję szkodliwych substancji wynikającą z wykorzystywania dotychczasowych, nieefektywnych źródeł ciepła. Oszczędności kosztów utrzymania i eksploatacji budynków, które powstaną w budżecie gminy będą mogły być przez nie przeznaczone na realizację działań statutowych o wysokim stopniu użyteczności społecznej. Dzięki wykonaniu robót termomodernizacyjnych budynki spełnią nowoczesne standardy eksploatacyjne, przez co poprawią się warunki pracy i nauki. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do promowania postaw proekologicznych oraz zwiększenia zainteresowania przedsiębiorców i mieszkańców udziałem w przyszłych projektach z tego zakresu tematycznego.

Zakres realizowanych działań:

W ramach projektu zakłada się modernizację energetyczną 3 budynków użyteczności publicznej tj. budynku Urzędu Gminy, budynku publicznego Gimnazjum w Lipinkach i Zespołu Szkół w Krygu w zakresie m.in. montażu instalacji fotowoltaicznej, wymiany źródła ciepła na pompę ciepła typu powietrze – woda, wymiany okien w gimnazjum i na sali gimnastycznej w Krygu.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** liczba budynków zmodernizowanych w ramach projektu (sposób miary i oceny: protokoły odbioru prac)
- **Wskaźnik rezultatu:** ograniczenie kosztów ogrzewania budynków (sposób miary i oceny: sprawozdania finansowe)

Czas realizacji: 2017-2019

Szacunkowy koszt:2 817 054 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- Budżet gminy
- EFRR

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

3. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb bytowych mieszkańców
   3.8. Wsparcie prac modernizacyjnych i termomodernizacyjnych budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej

4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   4.1. Prowadzenie prac związanych z przebudową, rozbudową, modernizacją oraz doposażenie, a także dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych budynków użyteczności publicznej: sieci szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, świetlic wiejskich, budynków wiejskich, budynków OSP na obszarze rewitalizacji.

Projekt nr 14. Rewitalizacja Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego Magdalena Kokoczka w Lipinkach, z rozbudową i wdrożeniem nowych innowacyjnych technologii produkcji chleba i ciast

Lokalizacja:

- Działki nr: 2026/18, 2026/19 o powierzchni 0,24 ha – podobszar Lipinki
- Działka nr: 2026/39 o powierzchni 19 arów – poza obszarem, przylegająca bezpośrednio do obiektów na obszarze rewitalizacji (zamiar kupna działki)

Podmiot realizujący:

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe
Magdalena Kokoczka
38-305 Lipinki 442

Opis stanu istniejącego: W przeprowadzonej diagnozie zostały zidentyfikowane problemy w sferze gospodarczej, które w dużej mierze dotyczyły niskiego poziomu przedsiębiorczości, ograniczonych środków własnych na rozwój działalności, słabej kondycji istniejących podmiotów gospodarczych i niedobór nowych, co w dalszej perspektywie powoduje wzrost stopy bezrobocia. Istotną trudnością w tym zakresie jest również brak działań promujących lokalnych wytwórców i rolników. Na terenie obszaru rewitalizacji działa kilka podmiotów gospodarczych, jednym z nich jest Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Magdalena Kokoczka w Lipinkach, które aby mogło w dalszym ciągu się rozwijać potrzebuje wsparcia przy rozbudowie i wdrożeniu nowych innowacyjnych technologii.

Cel projektu: Celem projektu jest zwiększenie możliwości produkcyjnych obecnie funkcjonującego przedsiębiorstwa, co będzie miało pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy całego obszaru rewitalizacji. Realizacja projektu przyczyni się do utworzenia nowych miejsc pracy, podniesienia jakości życia rodzin, a także wzmocnienia potencjału gospodarczego i rozwojowego całej gminy.

Zakres realizowanych działań:

Zakres rzeczowy przedsięwzięcia inwestycyjnego pn. „Rewitalizacja Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego Magdalena Kokoczka w Lipinkach, z rozbudową i wdrożeniem nowych innowacyjnych technologii produkcji chleba i ciast" obejmuje:

1) Uzupełnienie deficytu powierzchni inwestycyjnej: Zakup działki o powierzchni 19 arów z przeznaczeniem na uzupełnienie deficytu powierzchni przeznaczonej na budowę parkingu i zadaszonego garażu 19 arów
2) Budowa i rozbudowa Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego Magdalena Kokoczka w Lipinkach, w tym:

Budynek cukierni:

- Rozbudowa budynku cukierni w Lipinkach na działkach nr 2026/18 i 2026/19 o powierzchni 361 m^2

- Budowa parkingu przy budynku cukierni - 4 miejsc

Budynek produkcyjno-magazynowy

- Budowa budynku produkcyjno-magazynowego na działce nr 2026/39 o powierzchni 800 m2 (2 kondygnacje)

Parking

- Budowa parkingu firmowego dla samochodów ciężarowych.

3) Wyposażenie:
   - Budynku cukierni w tym zakup: agregatu prądotwórczego, pakowaczki CRIMA, pieca obrotowego, pieca piekarniczego, ubijaczki, wybijarki do jaj, wymienników ciepła do pieca.
   - Trzygłowicowy automat do ciastek MAC+GIC MB-3 /patent innowacyjny/.
   - Zestaw fotowoltaiczny na budynku magazynowo- techniczno- laboratoryjnym.
   - Budynku produkcyjo-magazynowego / parking w tym zakup innowacyjnej stacji CNG do tankowania gazem ziemnym pojazdów firmowych, zakup 10 samochodów na gaz ziemny marki FIAT / lub IVECO/.
4) Informacja, zarzadzanie, marketing.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** powierzchnia zmodernizowanych budynków w ramach projektu (sposób miary i oceny: protokoły odbioru prac)
- **Wskaźnik rezultatu:** liczba nowozatrudnionych pracowników(sposób miary i oceny: umowy cywilno-prawne)

Czas realizacji: 2017-2020

Szacunkowy koszt: 6 679 943,70zł

Potencjalne źródła finansowania:

- Program COSME Program ramowy na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw na lata2014-2020
- Fundusze inwestycyjne
- Środki własne
- EFRR

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

2. Wzrost aktywności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji
   2.1. Wsparcie tworzenia nowych atrakcji i produktów turystycznych
   2.3. Prowadzenie programów wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości

Projekt nr 15. Jeszcze w zielone gramy, ciągle coś odkrywamy

- **Lokalizacja:** Działka nr 1112/10 Budynek Wiejski w Wójtowej – podobszar Wójtowa
  Działka nr 2026/30 Budynek Wiejski w Lipinkach – podobszar Lipinki
  Działka nr 1146/1 Remiza w Krygu – podobszar Kryg

Podmiot realizujący: Związek Emerytów i Rencistów w Wójtowej

Partnerzy:

- Stowarzyszenie Kobiet Wsi Kryg

- Związek Emerytów w Lipinkach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wójtowej
- Szkoła Podstawowa w Wójtowej
- GCK w Lipinkach

Opis stanu istniejącego: Projekt jest odpowiedzią na zidentyfikowany problem dotyczący braku odpowiedniej oferty i infrastruktury do organizacji czasu wolnego dla osób starszych. Członkami Związku Emerytów i Rencistów w Wójtowej jest wiele aktywnych osób 60+, które chcą połączyć rozwijanie własnych pasji i zainteresowań z działaniem na rzecz innych oraz wspierać działania międzypokoleniowe. Związek nie dysponuje lokalem, w którym jego członkowie mogliby się spotykać, okazjonalnie, korzysta z sali w remizie. Z tego samego lokalu korzysta również młodzież, mająca tam rozłożony sprzęt sportowy. W przypadku realizacji projektu dot. remontu i przebudowa remizy możliwe będzie wyodrębnienie lokalu na działalność Związku i rozszerzenie jego działalności.

Cel projektu: Głównym celem realizacji projektu jest zwiększenie świadomości i wzrost aktywności społecznej osób 60+ poprzez poszerzenie dostępu do oferty edukacyjnej i poprawę jej jakości z uwzględnieniem edukacji z zakresu technik informatycznych, promocji różnych form aktywności, zdrowego stylu życia seniorów, w tym profilaktyki zdrowotnej. Przyczyni się to do przeciwdziałania marginalizacji seniorów w sferze społecznej, przełamie stereotypy dotyczące starości, wpłynie na kreowanie pozytywnego wizerunku osób starszych. Celem projektu jest wyrównywanie szans edukacyjnych i społecznych poprzez naukę obsługi komputera, aktywność fizyczną, poznawanie wiedzy prozdrowotnej, prawniczej, udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Celem projektu jest też organizowanie spotkań międzypokoleniowych, które realizować można z osobami młodymi, pełnymi pomysłu i kreatywności oraz starszymi będącymi skarbnicą doświadczeń i mądrości życiowej. Ta wzajemna nauka daje szansę ustawicznego rozwoju osób w każdym wieku, o różnej sprawności fizyczno-intelektualnej i odmiennych potrzebach. Przeciwdziała wykluczeniu społecznemu osób starszych, stwarzając okazję włączania ich w pełnowartościowe i aktywne środowisko społeczne.

Zakres realizowanych działań:

Projekt przeznaczony jest dla seniorów oraz częściowo osób młodych w formie szkoleń, warsztatów oraz spotkań integracyjnych. W ramach projektu przewiduje się realizację następujących działań:

- Podstawy obsługi komputera i internetu – skierowane do osób, które nie korzystały dotychczas z komputera oraz internetu lub posiadają umiejętności na bardzo niskim poziomie.
- Zdrowe odżywianie – spotkanie z dietetykiem – skierowane do osób, które chcą poznać zasady zdrowego żywienia dostosowanego do potrzeb seniorów.
- Warsztaty usprawniające – spotkanie z rehabilitantem – skierowane przede wszystkim do osób, posiadających problemy z poruszaniem się.
- Rękodzieło – skierowane do osób, których stan zdrowia nie pozwala na uczestniczenie w aktywności fizycznej, a które chcą rozwijać sprawność rąk i dłoni.
- Pierwsza pomoc przedmedyczna – skierowane do osób, które chcą zdobyć dodatkową wiedzę i umiejętności w tym zakresie.
- Taniec – skierowany do osób, które są zainteresowane tańcem lub chcą poprawić koordynację ruchową
- Fitness – skierowany do osób, które chcą zwiększyć sprawność organizmu przy wykorzystaniu różnych metod.
- Spotkania z seniorami z innych miejscowości naszej gminy.

- Warsztaty seniorów i młodego pokolenia - (dziadkowie-wnuki, seniorzy - uczniowie szkoły podstawowej) z tematyki tradycji regionalnej związanej z różnymi świętami i obrzędami ludowymi, wykonywanie stroików, dekoracji świątecznych, palm, pisanek, wianków itp.
- Spotkania osób 60+ z młodzieżą, wspólne dyskusje nad nieprzemijającymi wartościami, utożsamianie się ze swoim miejscem zamieszkania, dowartościowanie naszej "małej ojczyzny" poprzez uświadomienie młodym walorów tej okolicy.
- Wspólne zabawy taneczne przy muzyce w sali remizy oraz ośrodku Zacisze.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów programu rewitalizacji:

- **Wskaźnik produktu:** liczba uczestników warsztatu (sposób miary i oceny: listy obecności)
- **Wskaźnik rezultatu:** liczba osób, które nabyły nowe umiejętności w zakresie obsługi komputera (sposób miary i oceny: rejestr wydanych certyfikatów ukończenia kursu)

Czas realizacji: 2018-2022

Szacunkowy koszt: 150 000 zł

Potencjalne źródła finansowania:

- Środki fundacji wspierających inicjatywy oddolne
- Środki własne
- EFRR

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców
   1.5. Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego
   1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy)

5.2. Projekty uzupełniające

Na listę projektów uzupełniających zostały wpisane te projekty, które również przyczyniają się do realizacji zakładanych celów rewitalizacji, ale są one mniej priorytetowe niż projekty znajdujące się na liście podstawowej. Projekty te stanowią, podobnie jak projekty podstawowe, wyraz potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz innych interesariuszy GPR zgłoszonych podczas prowadzonych działań partycypacyjnych. Projekty te będą realizowane, jeżeli gmina będzie dysponowała odpowiednimi możliwościami organizacyjnymi i finansowymi. Poniżej znajduje się wykaz projektów uzupełniających w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji:

1) **Modernizacja Szkoły Podstawowej w Lipinkach wraz z zagospodarowaniem terenu wokół szkoły.**

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.3. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   4.1. Prowadzenie prac związanych z przebudową, rozbudową, modernizacją oraz doposażeniem, a także dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych

budynków użyteczności publicznej: sieci szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, świetlic wiejskich, budynków wiejskich, budynków OSP na obszarze rewitalizacji

2) Odtworzenie przybudówki zabytkowego dworu na cele społeczne.

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   - 1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   - 1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
   - 1.5. Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego
   - 1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy)
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   - 4.3. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy istniejących obiektach zabytkowych

3) Modernizacja Szkoły Podstawowej w Wójtowej z modernizacją placu zabaw.

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   - 1.3. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   - 4.1. Prowadzenie prac związanych z przebudową, rozbudową, modernizacją oraz doposażeniem, a także dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych budynków użyteczności publicznej: sieci szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, świetlic wiejskich, budynków wiejskich, budynków OSP na obszarze rewitalizacji

4) Modernizacja stadionu w Wójtowej z adaptacją zaplecza sportowego na cele społeczne.

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   - 1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   - 1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
   - 1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy)
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   - 4.2. Tworzenie nowych i modernizacja istniejących miejsc spotkań oraz miejsc do rekreacji, szczególnie z wykorzystaniem istniejących zasobów oraz obiektów rekreacyjno-sportowych

5) Modernizacja dróg gminnych, budowa chodników, parkingów, zatoczki autobusowej w Krygu, rozbudowa oświetlenia, co podniesie jakość życia mieszkańców i ich bezpieczeństwo.

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

3. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb bytowych mieszkańców
   - 3.1. Rozwój sieci monitoringu, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej (np. szkoły)
   - 3.2. Rozwój sieci i poprawa stanu technicznego dróg

3.3. Rozwój sieci i infrastruktury przystankowej
3.4. Tworzenie nowych miejsc parkingowych w centrach miejscowości i przy obiektach użyteczności publicznej
3.5. Rozwój sieci chodnikowej lub ciągów pieszo-rowerowych przy drogach o dużym natężeniu ruchu
3.6. Rozwój sieci oświetlenia ulicznego i chodników

6) Renowacja zabytkowego kościoła pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Wójtowej.

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
4.3. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy istniejących obiektach zabytkowych

7) Rewaloryzacja zabytkowego parku w Lipinkach.

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
4.4. Zagospodarowanie dostępnych działek na obszarze rewitalizacji na cele społeczne, miejsca spotkań, miejsca rekreacji

8) Budowa ścieżek rowerowych.

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

3. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb bytowych mieszkańców
3.5. Rozwój sieci chodnikowej lub ciągów pieszo-rowerowych przy drogach o dużym natężeniu ruchu

9) Modernizacja stadionu sportowego w Krygu.

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy)
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
4.2. Tworzenie nowych i modernizacja istniejących miejsc spotkań oraz miejsc do rekreacji, szczególnie z wykorzystaniem istniejących zasobów oraz obiektów rekreacyjno-sportowych

10) Modernizacja Budynku Wiejskiego w Krygu na cele społeczne, kulturalne.

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
1.5. Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego
1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy)

4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   4.1. Prowadzenie prac związanych z przebudową, rozbudową, modernizacją oraz doposażeniem, a także dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych budynków użyteczności publicznej: sieci szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, świetlic wiejskich, budynków wiejskich, budynków OSP na obszarze rewitalizacji

11) Zagospodarowanie działki nr 294 w Krygu na cele rekreacyjno-społeczne – „siłownia pod chmurką"

Realizowane cele rewitalizacji i kierunki działań:

1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców
   1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców
   1.5.Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych
   4.2.Tworzenie nowych i modernizacja istniejących miejsc spotkań oraz miejsc do rekreacji, szczególnie z wykorzystaniem istniejących zasobów oraz obiektów rekreacyjno-sportowych
   4.4. Zagospodarowanie dostępnych działek na obszarze rewitalizacji na cele społeczne, miejsca spotkań, miejsca rekreacji

6. Mechanizmy zapewnienia komplementarności

Zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju w zakresie rewitalizacji każdy program rewitalizacji powinien odznaczać się komplementarnością projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Komplementarność może być rozpatrywana w kilku wymiarach, co zostało przedstawione na poniższym schemacie.

Rysunek 24. Wymiary komplementarności

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność przestrzenna oznacza takie planowanie działań, które pozwoli na zachowanie wzajemnej spójności pomiędzy realizowanymi projektami i zapewnienia równomiernego rozkładu wsparcia na cały obszar rewitalizacji. Należy zauważyć, że w Gminnym Programie Rewitalizacji zostały zaplanowane działania zarówno infrastrukturalne jak i działania „miękkie" o charakterze nie inwestycyjnym. Na każdym z podobszarów rewitalizacji planowane są działania mające na celu przebudowę, rozbudowę i modernizację obiektów przeznaczonych na cele społeczne (przedszkole w Lipinkach, remiza OSP i budynek szkoły w Krygu, budynek wiejski w Wójtowej), dzięki temu rozkład wsparcia jest równomierny na całym obszarze rewitalizacji. Ponadto przewidziane do realizacji działania nie inwestycyjne dotyczące aktywizacji społecznej mieszkańców, zwiększenia oferty edukacyjnej i kulturalnej przewidziane są do realizacji na całym obszarze. Co więcej planowane działania w ramach GPR prowadzone będą w miejscach najistotniejszych z punktu widzenia życia społecznego całej gminy, więc docelowo będą mogli z nich korzystać także pozostali mieszkańcy gminy, dzięki temu negatywne zjawiska nie będą przenosić się na pozostałe części gminy, a wręcz będą one ograniczane.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

Komplementarność problemowa wiąże się z planowaniem inwestycji, które będą dopełniały się tematycznie. Oznacza to, że w GPR realizowane są projekty przy uwzględnieniu wszystkich sfer rewitalizacji: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej. Poniższa tabela prezentuje powiązanie poszczególnych projektów podstawowych z problemami, wskazanymi również w opisie projektów w części dot. opisu stanu istniejącego. W tabeli zostały także wskazane połączenia z celami i kierunkami działań w poszczególnych sferach rewitalizacji.

Tabela 7. Powiązanie projektów podstawowych z problemami oraz celami i głównymi kierunkami działań

Lp.	Nazwa projektu	Odniesienie do zidentyfikowanych problemów	Odniesienie do przyjętych celów i kierunków działań	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt środowiskowy, techniczny, przestrzenno-funkcjonalny
1.	Podtrzymanie tradycji ludowych - warsztaty dla dzieci i młodzieży w Gminnym Centrum Kultury wraz z doposażeniem Klubów Młodzieży w Lipinkach, Krygu i Wójtowej	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego • Niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych • Występowanie zjawisk patologicznych wśród dzieci i młodzieży • Niski poziom zaangażowania społecznego i integracji społecznej	1.1 1.2 1.5 1.7	X		
2.	Droga ku samodzielności – aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Lipinki	• Wysoki odsetek osób bezrobotnych • Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej • Niskie dochody mieszkańców • Niski poziom przedsiębiorczości	2.2 2.3		x	
3.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez aktywne spędzanie czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego • Niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych • Występowanie zjawisk patologicznych wśród dzieci i młodzieży • Akty wandalizmu, chuligaństwa • Wysoki odsetek wykroczeń • Niski poziom zaangażowania społecznego i integracji społecznej	1.1 1.2 1.7	X		

Lp.	Nazwa projektu	Odniesienie do zidentyfikowanych problemów	Odniesienie do przyjętych celów i kierunków działań	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt środowiskowy, techniczny, przestrzenno-funkcjonalny
4.	Integracja i aktywizacja mieszkańców w działania promujące dziedzictwo lokalne gminy „Cudze chwalicie – swego nie znacie, dlatego nie promujecie"	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego • Niski poziom zaangażowania społecznego i integracji społecznej	1.1 1.2 1.5 1.7 2.1	X	x	
5.	Aktywizacja osób starszych - Klub Seniora w Krygu i Wójtowej	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego • Niski poziom zaangażowania społecznego i integracji społecznej • Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	1.1 1.2 1.5 1.6	X		
6.	Matematyka wokół nas – zajęcia dodatkowe dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Wójtowej	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego • Niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych • Występowanie zjawisk patologicznych wśród dzieci i młodzieży • Niski poziom przedsiębiorczości	1.3	X		
7.	Prowadzenie zróżnicowanych form opieki nad dziećmi poprzez wzbogacenie oferty zajęć programowych oraz poprawę warunków opieki i wychowania w Placówce Wsparcia Dziennego w Lipinkach	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego • Niewystarczająca oferta zajęć pozalekcyjnych • Średnie wyniki egzaminów szóstoklasisty i gimnazjalnych • Występowanie zjawisk patologicznych wśród dzieci i młodzieży • Akty wandalizmu, chuligaństwa • Wysoki odsetek wykroczeń • Niski poziom zaangażowania społecznego i integracji społecznej	1.1 1.2 1.3 1.4	X		

Lp.	Nazwa projektu	Odniesienie do zidentyfikowanych problemów	Odniesienie do przyjętych celów i kierunków działań	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt środowiskowy, techniczny, przestrzenno-funkcjonalny
8.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół Diecezjalnego Ośrodka Profilaktyki i Wychowania w Lipinkach	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego • Występowanie zjawisk patologicznych wśród dzieci i młodzieży • Akty wandalizmu, chuligaństwa • Wysoki odsetek wykroczeń • Niski poziom zaangażowania społecznego i integracji społecznej • Zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej • Niewystarczająca liczba miejsc spotkań dla mieszkańców • Niewystarczająca ilość zagospodarowanych przestrzeni na cele publiczne	1.1 1.2 1.5 1.7 4.1 4.4	X		x
9.	Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa istniejącego budynku przedszkola w Lipinkach wraz z zakupem wyposażenia oraz modernizacją placu zabaw	• Niewystarczająca dostępność do usług opiekuńczych dla dzieci • Niewystarczająca funkcjonalność obiektów użyteczności publicznej	1.4 4.1	X		x
10.	Modernizacja budynku remizy OSP w Krygu wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego • Niewystarczająca funkcjonalność obiektów użyteczności publicznej • Zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej • Niewystarczająca liczba miejsc spotkań dla mieszkańców • Niewystarczająca ilość zagospodarowanych przestrzeni na cele publiczne	1.1 1.2 1.6 1.7 4.1 4.4	X		x
11.	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku szkoły w Krygu w celu	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego • Niewystarczająca liczba obiektów i oferta w zakresie sportu i	1.1 1.2	x		x

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

Lp.	Nazwa projektu	Odniesienie do zidentyfikowanych problemów	Odniesienie do przyjętych celów i kierunków działań	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt środowiskowy, techniczny, przestrzenno-funkcjonalny
	dostosowania go do potrzeb przedszkola wraz z modernizacją boiska sportowego i zagospodarowaniem terenu wokół szkoły	rekreacji • Niewystarczająca funkcjonalność obiektów użyteczności publicznej • Zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej	1.3 1.4 3.1 3.2 4.1 4.5			
12.	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku wiejskiego z remizą OSP w Wójtowej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego • Niewystarczający stopień zaangażowania i integracji społecznej • Niewystarczająca funkcjonalność obiektów użyteczności publicznej • Zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej • Niewystarczająca liczba miejsc spotkań dla mieszkańców • Niewystarczająca ilość zagospodarowanych przestrzeni na cele publiczne	1.1 1.2 3.1 3.2 3.4 4.1 4.4	X		x
13.	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej	• Zły stan techniczny części obiektów użyteczności publicznej • Niska emisja	3.8 4.1			x
14.	Rewitalizacja Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego Magdalena Kokoczka w Lipinkach, z rozbudową i wdrożeniem nowych innowacyjnych technologii produkcji chleba i ciast	• Niskiego poziomu przedsiębiorczości • Ograniczone środki własne na rozwój działalności • Słaba kondycja istniejących podmiotów gospodarczych i niedobór nowych • Wysoki odsetek osób bezrobotnych • Brak działań promujących lokalnych wytwórców i rolników	2.1 2.3		x	

Lp.	Nazwa projektu	Odniesienie do zidentyfikowanych problemów	Odniesienie do przyjętych celów i kierunków działań	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt środowiskowy, techniczny, przestrzenno-funkcjonalny
15.	Jeszcze w zielone gramy, ciągle coś odkrywamy	• Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla osób starszych • Niskim poziom integracji i zaangażowania społecznego	1.1 1.2 1.5 1.7	X		

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy odpowiedniego zaplanowania systemu zarządzania i wdrażania GPR, który pozwoli na realizację zakładanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Oznacza to konieczność określenia odpowiedniej struktury, która pozwoli na przygotowanie projektów, następnie ich wdrożenie i monitorowanie osiąganych rezultatów. Organem odpowiedzialnym za wdrażanie GPR jest Wójt Gminy Lipinki. Szczegółowa struktura zarządzania wraz z przypisanymi odpowiedzialnościami znajduje się w rozdz. 9.

Komplementarność międzyokresowa oznacza powiązanie zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych z projektami i przedsięwzięciami o charakterze rewitalizacyjnym realizowanymi w latach 2007-2013. Ważne w tym aspekcie jest położenie nacisku na kontynuowanie bądź uzupełnienie działań realizowanych w poprzedniej perspektywie finansowej. Planowane projekty powinny również wykorzystywać wnioski płynące z doświadczeń przy realizacji działań w ramach poprzednich projektów. Zgodnie z Mapą Dotacji[3] gmina Lipinki w okresie programowania na lata 2007-2013 zrealizowała projekty z funduszy europejskich i niektóre z nich są powiązane z planowanymi obecnie projektami rewitalizacyjnymi. W latach 2007-2013 zrealizowano m.in.:

- Kompleksowa odnowa centrum wsi Wójtowa, w gminie Lipinki – projekt polegał na zagospodarowaniu terenu przy Szkole Podstawowej, budowie chodników, przebudowie infrastruktury technicznej. Obecnie planowana jest rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku wiejskiego z remizą OSP w Wójtowej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu, stanowi to kontynuację podjętych już wcześniej działań na rzecz poprawy warunków mieszkańców Wójtowej i stworzenia wspólnej przestrzeni do integracji społeczności lokalnej.
- Aktywność to lepsze jutro. Program aktywizacji społecznej i zawodowej w gminie Lipinki – projekt swoją tematyką nawiązuje do planowanego w ramach GPR projektu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - Droga ku samodzielności – aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Lipinki.
- Budowa boiska sportowego przy Szkole Podstawowej w Krygu– był to pierwszy etap prac związanych ze stworzeniem odpowiedniej bazy rekreacyjno-sportowej na terenie sołectwa Kryg, kontynuowany w ramach projektu - Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku szkoły w Krygu w celu dostosowania go do potrzeb przedszkola wraz z modernizacją boiska sportowego i zagospodarowaniem terenu wokół szkoły. W poprzedniej perspektywie finansowej realizowane również były projekty dotyczące rozbudowy bazy sportowej w dwóch pozostałych podobszarach rewitalizacji: Budowa boiska sportowego oraz urządzeń do lekkiej atletyki w miejscowości Lipinki oraz Budowa budynku zaplecza socjalnego, sanitariów, ogrodzenia, oświetlenia i trybun dla stadionu sportowego w Wójtowej.
- Edukacja szansą na lepsze jutro oraz Zajęcia dodatkowe dziś szansą na lepsze jutro dla uczniów klas I - III szkół podstawowych z Gminy Lipinki – celem obu projektów było podniesienie poziomu edukacji w szkołach oraz zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych. W obecnej perspektywie finansowej taką rolę będzie pełnił projekt Matematyka wokół nas – zajęcia dodatkowe dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Wójtowej oraz Podtrzymanie tradycji ludowych - warsztaty dla dzieci i młodzieży w Gminnym Centrum Kultury wraz z doposażeniem Klubów Młodzieży w Lipinkach, Krygu i Wójtowej.

[3] http://www.mapadotacji.gov.pl (dostęp: 8.04.2017 r.)

- Poprawa warunków funkcjonowania dwóch oddziałów przedszkolnych na terenie Gminy Lipinki – celem projektu było podniesienie jakości pracy dwóch oddziałów przedszkolnych w dwóch szkołach podstawowych w Wójtowej i Pagorzynie w celu dostosowania do potrzeb dzieci 3 i 4 letnich. W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na miejsce w przedszkolu obecnie planuje się rozszerzenie działalności przedszkola w Lipinkach w ramach projektu: Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa istniejącego budynku przedszkola w Lipinkach wraz z zakupem wyposażenia oraz modernizacją placu zabaw.

Komplementarność źródeł finansowania oznacza umiejętne łączenie i uzupełnianie wsparcia pochodzącego z różnych źródeł, w tym publicznych i prywatnych. To także takie planowanie montażu finansowego, który pozwoli na uniknięcie ryzyka podwójnego finansowania, a także odpowiednie zaplanowanie i skoordynowanie projektów, aby umiejętnie połączyć finansowanie ze środków EFRR, EFS i FS. Projekty rewitalizacyjne wpisane do Gminnego Programu Rewitalizacji zakładają finansowanie z różnych źródeł – przede wszystkim źródeł publicznych, ale także prywatnych. Ponadto w rozdz. 7 zostały określone potencjalne źródła finansowania GPR.

7. Szacunkowe ramy finansowe

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014 - 2020 oznacza, że projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem podwójnego dofinansowania. Koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszaru rewitalizacji. Należy wspomnieć o tym, że fundusze europejskie są wyposażone w dedykowane działania, które można wykorzystać planując i realizując działania rewitalizacyjne. W tym zakresie najważniejszym programem jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (RPO WM). Innymi programami operacyjnymi, w ramach których gmina Lipinki może pozyskać środki na działania rewitalizacyjne to np.:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
- PO Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020
- Program COSME Program ramowy na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw na lata 2014-2020
- Fundusze inwestycyjne

Dodatkowo istnieje możliwość skorzystania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, który realizuje między innymi takie programy jak:

- Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- Sowa – energooszczędne oświetlenie uliczne
- PRONSUMENT i BOCIAN – wsparcie tworzenia mikroinstalacji OZE
- Edukacja ekologiczna

bądź Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, a także np. Fundusz Termomodernizacji i Remontu Banku Gospodarstwa Krajowego.

Projekty o charakterze rewitalizacyjnym mogą być także finansowane ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego bądź różnego rodzaju fundacji np.:

- Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, której cele jest m.in. wspieranie i aktywizowanie lokalnych społeczności na terenach wiejskich i w małych miastach poprzez projekty obywatelskie, które służą pobudzaniu aspiracji rozwojowych i poprawie jakości życia i przyczyniają się do budowy kapitału społecznego.
- Fundacja TechSoup, która oferuje dotacje na zakup sprzętu i oprogramowania oraz organizuje programy edukacyjne w branży IT.
- Fundacja Orange — realizuje programy związane z nowymi technologiami, działa na rzecz nowoczesnej edukacji dzieci i młodzieży.
- Fundacja Bankowa im. Leopolda Kronenberga — wspiera działania na rzecz dobra publicznego w zakresie edukacji i rozwoju lokalnego.

Poniższa tabela przedstawia podział środków na poszczególne projekty podstawowe z uwzględnieniem źródeł finansowania.

Tabela 8. Indykatywne ramy finansowe

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Szczegółowy plan środków finansowych wydatkowanych w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania							
		pochodzące z budżetu gminnego	pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy unijnych			pochodzące z innych źródeł	SUMA
					EFRR	EFS	EFRROW		
1	Podtrzymanie tradycji ludowych - warsztaty dla dzieci i młodzieży w Gminnym Centrum Kultury wraz z doposażeniem Klubów Młodzieży w Lipinkach, Krygu i Wójtowej	166 199 zł	0,00 zł	12 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	171 801 zł	30 000,00 zł	380 000,00 zł
2	Droga ku samodzielności – aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Lipinki	123 849,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	701 811,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	825 660,00 zł
3	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez aktywne spędzanie czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży	437 000,00 zł	160 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	203 000,00 zł	800 000,00 zł
4	Integracja i aktywizacja mieszkańców w działania promujące dziedzictwo lokalne gminy „Cudze chwalicie – swego nie znacie, dlatego nie promujecie”	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	45 000,00 zł	5 000,00 zł	50 000,00 zł
5	Aktywizacja osób starszych - Klub Seniora w Krygu i Wójtowej	6 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	93 000,00 zł	51 000,00 zł	150 000,00 zł
6	Matematyka wokół nas – zajęcia dodatkowe dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Wójtowej	3 600,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	28 800,00 zł	0,00 zł	3 600,00 zł	36 000,00 zł
7	Prowadzenie zróżnicowanych form opieki nad dziećmi poprzez wzbogacenie oferty zajęć programowych oraz poprawę warunków opieki i wychowania w placówce wsparcia dziennego w Lipinkach	319 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	2 781 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	3 100 000,00 zł
8	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół Diecezjalnego Ośrodka Profilaktyki i Wychowania w Lipinkach	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	190 890,00 zł	109 110,00 zł	300 000,00 zł

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Szczegółowy plan środków finansowych wydatkowanych w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania							
		pochodzące z budżetu gminnego	pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	pochodzące ze źródeł prywatnych	pochodzące z funduszy unijnych			pochodzące z innych źródeł	SUMA
					EFRR	EFS	EFRROW		
9	Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa istniejącego budynku przedszkola w Lipinkach wraz z zakupem wyposażenia oraz modernizacją placu zabaw	450 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 350 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 800 000,00 zł
10	Modernizacja budynku remizy OSP w Krygu wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu	0,00 zł	60 000,00 zł	0,00 zł	900 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	240 000,00 zł	1 200 000,00 zł
11	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku szkoły w Krygu w celu dostosowania go do potrzeb przedszkola wraz z modernizacją boiska sportowego i zagospodarowaniem terenu wokół szkoły	200 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	600 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	800 000,00 zł
12	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku wiejskiego z remizą OSP w Wójtowej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu	125 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	375 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	500 000,00 zł
13	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej	1 126 822,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 690 232,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	2 817 054,00 zł
14	Rewitalizacja Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego Magdalena Kokoczka w Lipinkach, z rozbudową i wdrożeniem nowych innowacyjnych technologii produkcji chleba i ciast	0,00 zł	0,00 zł	1 335 988,74 zł	4 007 966,22 zł	0,00 zł	0,00 zł	1 335 988,74 zł	6 679 943,70 zł
15.	Jeszcze w zielone gramy, ciągle coś odkrywamy	0,00 zł	0,00zł	10 000,00 zł	100 000,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	40 000,00 zł	150 000,00 z

Źródło: opracowanie własne

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

Ważnym aspektem jest również zaplanowanie poszczególnych projektów w czasie. Poniższa tabela przedstawia rozkład środków na poszczególne projekty w podziale na lata.

Tabela 9. Harmonogram rzeczowo-finansowy

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Podtrzymanie tradycji ludowych - warsztaty dla dzieci i młodzieży w Gminnym Centrum Kultury wraz z doposażeniem Klubów Młodzieży w Lipinkach, Krygu i Wójtowej		200 000,00 zł	70 000,00 zł	50 000,00 zł	30 000,00 zł	30 000,00 zł
2	Droga ku samodzielności – aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Lipinki	412 140,00 zł	413 520,00 zł				
3	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez aktywne spędzanie czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży	200 000,00 zł	120 000,00 zł	120 000,00 zł	120 000,00 zł	120 000,00 zł	120 000,00 zł
4	Integracja i aktywizacja mieszkańców w działania promujące dziedzictwo lokalne gminy „Cudze chwalicie – swego nie znacie, dlatego nie promujecie”		25 000,00 zł	25 000,00 zł			
5	Aktywizacja osób starszych - Klub Seniora w Krygu i Wójtowej	25 000,00 zł	25 000,00 zł	25 000,00 zł	25 000,00 zł	25 000,00 zł	25 000,00 zł
6	Matematyka wokół nas – zajęcia dodatkowe dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Wójtowej	9 000,00 zł	9 000,00 zł	9 000,00 zł	9 000,00 zł		
7	Prowadzenie zróżnicowanych form opieki nad dziećmi poprzez wzbogacenie oferty zajęć programowych oraz poprawę warunków opieki i wychowania w placówce wsparcia dziennego w Lipinkach		1 000 000,00 zł	1 000 000,00 zł	1 000 000,00 zł	50 000,00 zł	50 000,00 zł
8	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół Diecezjalnego Ośrodka Profilaktyki i Wychowania w Lipinkach		115 000,00 zł	92 500,00 zł	92 500,00 zł		
9	Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa istniejącego budynku przedszkola w Lipinkach wraz z zakupem wyposażenia oraz modernizacją placu zabaw		600 000,00 zł	600 000,00 zł	600 000,00 zł		
10	Modernizacja budynku remizy OSP w Krygu wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu	400 000,00 zł	400 000,00 zł	400 000,00 zł			

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	2017	2018	2019	2020	2021	2022
11	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku szkoły w Krygu w celu dostosowania go do potrzeb przedszkola wraz z modernizacją boiska sportowego i zagospodarowaniem terenu wokół szkoły		200 000,00 zł	200 000,00 zł	400 000,00 zł		
12	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku w wiejskiego z remizą OSP w Wójtowej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu		150 000,00 zł	150 000,00 zł	200 000,00 zł		
13	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej	180 495,00 zł	182 344,00 zł	2 454 215,00 zł			
14	Rewitalizacja Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego Magdalena Kokoczka w Lipinkach, z rozbudową i wdrożeniem nowych innowacyjnych technologii produkcji chleba i ciast	1 669 985,93 zł	1 669 985,93 zł	1 669 985,93 zł	1 669 985,93 zł		
15	Jeszcze w zielone gramy, ciągle coś odkrywamy		30 000,00 zł	30 000,00 zł	30 000,00 zł	30 000,00 zł	30 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Poniższa tabela zawiera zestawienie kosztów, które muszą zostać poniesione na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych w latach 2017-2022. Największe nakłady finansowe zostaną poniesione w 2017, 2018 i 2019 roku. W kolejnych latach koszty wdrażania przedsięwzięć będą niższe. Do 2020 roku podstawą finansowania przedsięwzięć będę środki europejskie, potem jak już wspomniano filar finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą stanowiły partnerstwa publiczno-prywatne oraz środki własne gminy, a także dotacje m.in. z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Sportu.

Należy przyjąć, że koszty zarządzania Programem wyniosą ok. 15 000 rocznie, na to składa się dodatek funkcyjny dla osoby w Zespole ds. rewitalizacji, ewentualne wsparcie zewnętrzne w zakresie prowadzenia monitoringu oraz koszty obsługi organizacyjno-technicznej.

Tabela 10. Zestawienie kosztów w poszczególnych latach

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kwota wydatkowana na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych	2 896 620,93 zł	5 139 849,93 zł	6 845 700,93 zł	4 196 485,93 zł	255 000,00 zł	255 000,00 zł
pochodzące z budżetu gminnego	223 047,00 zł	589 978,00 zł	1 389 545,00 zł	480 900,00 zł	137 000,00 zł	137 000,00 zł
pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	80 000,00 zł	40 000,00 zł	40 000,00 zł	20 000,00 zł	20 000,00 zł	20 000,00 zł

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

		2017	2018	2019	2020	2021	2022
pochodzące ze źródeł prywatnych		333 997,19 zł	335 997,19 zł	335 997,19 zł	339 997,19 zł	6 000,00 zł	6 000,00 zł
pochodzące z funduszy unijnych	EFRR	1 410 288,55 zł	2 143 897,55 zł	3507 020,56 zł	1 921 991,56 zł	20 000,00 zł	20 000,00 zł
	EFS	357 391,00 zł	1 285 820,00 zł	934 200,00 zł	934 200,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
	EFROW	15 500,00 zł	238 435,00 zł	141 398,00 zł	74 358,00 zł	15 500,00 zł	15 500,00 zł
pochodzące z innych źródeł		476 397,19 zł	505 722,19 zł	497 540,18 zł	425 039,18 zł	56 500,00 zł	56 500,00 zł

Źródło: opracowanie własne

W Gminnym Programie Rewitalizacji zakłada się również realizację projektów uzupełniających, których koszty realizacji są w tym momencie trudne do określenia. Zakłada się, że projekty te będą realizowane w zależności od możliwości finansowych gminy, przy udziale środków krajowych i europejskich.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

8. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi w gminie

Gminny Program Rewitalizacji będzie jednym z dokumentów funkcjonujących w systemie zarządzania rozwojem gminy. GPR to jeden z planów operacyjnych, który powinien wpisywać się w postanowienia Strategii Rozwoju zawierającej głównie kierunki działania gminy w przyszłości. Jednocześnie GPR musi być spójny z innymi dokumentami branżowymi obowiązującymi w gminie.

Strategia Rozwoju Gminy Lipinki na lata 2014-2020

Strategia to najważniejszy dokument programowy, w oparciu o który samorząd realizuje obowiązek prowadzenia polityki rozwoju gminy Lipinki, której głównym celem jest stworzenie realnych podstaw planu rozwoju jednostki wiejskiej w okresie 2014–2020.

Wizja niniejszego obszaru administracyjnego zakłada, że *„Gmina Lipinki to region przyjazny mieszkańcom, rolnikom i przedsiębiorcom"*. Osiągnięcie niniejszej wizji opiera się na realizacji nadrzędnego kierunku rozwoju, tj. *„wzrost atrakcyjności gminy fundamentem zintegrowanego rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej"*. Szczegółowe zadania Strategii określają z kolei cele strategiczne i cele operacyjne, które przyczynią się do uzyskania zamierzeń wizji.

W Strategii Rozwoju zostały wyznaczone dwa główne cele strategiczne:

1) Wzrost efektywności lokalnej gospodarki.
2) Integracja społeczna oraz poprawa jakości kapitału społecznego w gminie.

W przypadku obu tych celów można wskazać powiązania z Gminnym Programem Rewitalizacji. Poniżej znajduje się powiązanie poszczególnych celów operacyjnych Strategii Rozwoju z GPR:

Tabela 11. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju

Cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Lipinki na lata 2014-2020	Kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Lipinki na lata 2017-2022
CO.1.1. Rozwój infrastruktury poprawiającej atrakcyjność inwestycyjną gminy	3.2. Rozwój sieci i poprawa stanu technicznego dróg 3.3. Rozwój sieci i infrastruktury przystankowej 3.4. Tworzenie nowych miejsc parkingowych w centrach miejscowości i przy obiektach użyteczności publicznej 3.5. Rozwój sieci chodnikowej lub ciągów pieszo-rowerowych przy drogach o dużym natężeniu ruchu
CO.1.2. Poprawa dochodowości gospodarstw rolnych	2.2. Prowadzenie działań doszkalających, uczących pracy, przygotowujących do podjęcia zawodu, w szczególności osób zagrożonych bądź wykluczonych społecznie 2.3. Prowadzenie programów wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości
CO.1.3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości i turystyki	1.1. Rozwój oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych mieszkańców 1.2. Rozwój oferty kulturalnej dostępnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji 2.1. Wsparcie tworzenia nowych atrakcji i produktów turystycznych 2.2. Prowadzenie działań doszkalających, uczących pracy, przygotowujących do podjęcia zawodu, w szczególności osób zagrożonych bądź

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

Cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Lipinki na lata 2014-2020	Kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Lipinki na lata 2017-2022
	wykluczonych społecznie 2.3. Prowadzenie programów wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości 4.2. Tworzenie nowych i modernizacja istniejących miejsc spotkań oraz miejsc do rekreacji, szczególnie z wykorzystaniem istniejących zasobów oraz obiektów rekreacyjno-sportowych 4.3. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy istniejących obiektach zabytkowych
CO.1.4. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego przy zwiększonym udziale korzystania z odnawialnych źródeł energii	3.7. Wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii 3.8. Wsparcie prac modernizacyjnych i termomodernizacyjnych budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej
CO.2.1. Poprawa poziomu i jakości wykształcenia mieszkańców	1.3. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach 1.4. Rozwój usług opiekuńczych dla dzieci, w tym oferty zajęć dodatkowych dla dzieci przedszkolnych 4.1. Prowadzenie prac związanych z przebudową, rozbudową, modernizacją oraz doposażeniem, a także dostosowanie do potrzeb osób o ograniczonych możliwościach ruchowych budynków użyteczności publicznej: sieci szkół, przedszkoli, obiektów sportowych, świetlic wiejskich, budynków wiejskich, budynków OSP na obszarze rewitalizacji 4.2. Tworzenie nowych i modernizacja istniejących miejsc spotkań oraz miejsc do rekreacji, szczególnie z wykorzystaniem istniejących zasobów oraz obiektów rekreacyjno-sportowych
CO.2.2. Rozwój kultury i kapitału społecznego w gminie	1.5. Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego 1.6. Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych dla osób starszych oraz niepełnosprawnych 1.7. Wsparcie działania lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych (m.in. koła gospodyń wiejskich, klubów sportowych, stowarzyszeń promujących dziedzictwo kulturowe gminy) 4.2. Tworzenie nowych i modernizacja istniejących miejsc spotkań oraz miejsc do rekreacji, szczególnie z wykorzystaniem istniejących zasobów oraz obiektów rekreacyjno-sportowych 4.3. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy istniejących obiektach zabytkowych 4.4. Zagospodarowanie dostępnych działek na obszarze rewitalizacji na cele społeczne, miejsca spotkań, miejsca rekreacji

Źródło: opracowanie własne

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Lipinki na lata 2015-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem otwartym, który podlega stałemu monitoringowi i ewaluacji zadań. Wszczynanie procedur monitoringu i ewaluacji pozwoli na wprowadzenie zmian w realizacji poszczególnych celów i zadań w zależności od zmieniających się warunków i potrzeb społecznych.

Osiągniecie celu Strategii opiera się na realizacji czterech założeń:

- Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego obywateli i rodzin przy jednoczesnym wzroście ich aktywności w rozwiązywaniu własnych problemów i trudności życiowych we współdziałaniu z instytucjami pomocy społecznej.
- Podniesienie efektywności systemu organizacyjnego pomocy społecznej wraz z zapewnieniem jego kompatybilności z innymi systemami wsparcia.
- Wzmocnienie na poziomie gminy i powiatu skuteczności podstawowych narzędzi i instrumentów pracy socjalnej dla wyprowadzania osób i rodzin ze sfery zagrożenia wykluczeniem społecznym.
- Zmiany w obszarze instytucjonalnych form pomocy oraz wzmocnienie odpowiedzialności rodziny za swoich członków korzystających z tej formy wsparcia.

Gminny Program Rewitalizacji w szczególności wpisuje się w dwa cele operacyjne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:
Cel operacyjny 1.1.: skuteczne wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej
Cel operacyjny 1.2.: przeciwdziałanie problemom wychowawczym dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cele te będą realizowane poprzez następujące kierunki działań Gminnego Programu Rewitalizacji:

1.4. Rozwój usług opiekuńczych dla dzieci, w tym oferty zajęć dodatkowych dla dzieci przedszkolnych
1.5. Zwiększenie poziomu integracji i zaangażowania społecznego
1.6. Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych dla osób starszych oraz niepełnosprawnych
2.2. Prowadzenie działań doszkalających, uczących pracy, przygotowujących do podjęcia zawodu, w szczególności osób zagrożonych bądź wykluczonych społecznie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest częścią lokalnego systemu planowania. W ramach dokumentu wymienione zostały tzw. priorytety rozwoju:

- Znaczące zmniejszenie bezrobocia.
- Specjalizację funkcji w poszczególnych wydzielonych rejonach w nawiązaniu do naturalnych predyspozycji środowiska i aktualnego potencjału.
- Koncentracja angażowanych środków na kompleksowe wyposażenie w zakresie infrastruktury technicznej, łączności, komunikacji oraz inwestycji związanych z ochroną środowiska.
- Ochrona zasobów przyrody.

Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z celami i priorytetami wynikającymi ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w szczególności w zakresie następujących kierunków rozwoju:

2.1. Wsparcie tworzenia nowych atrakcji i produktów turystycznych
3.2. Rozwój sieci i poprawa stanu technicznego dróg

3.5. Rozwój sieci chodnikowej lub ciągów pieszo-rowerowych przy drogach o dużym natężeniu ruchu
3.7. Wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
3.8. Wsparcie prac modernizacyjnych i termomodernizacyjnych budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej
4.2. Tworzenie nowych i modernizacja istniejących miejsc spotkań oraz miejsc do rekreacji, szczególnie z wykorzystaniem istniejących zasobów oraz obiektów rekreacyjno-sportowych
4.3. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy istniejących obiektach zabytkowych
4.4. Zagospodarowanie dostępnych działek na obszarze rewitalizacji na cele społeczne, miejsca spotkań, miejsca rekreacji

9. System zarządzania i wdrażania GPR

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji jest złożonym procesem ze względu na konieczność skoordynowania działania różnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację projektów rewitalizacyjnych. Jednocześnie, aby zapewnić odpowiednią skuteczność i efektywność wdrażanych rozwiązań ważne jest ustanowienie i przypisanie odpowiedzialności do określonych podmiotów. W związku z tym nieodzownym elementem programu rewitalizacji jest określenie struktury zarządzania.

Zakłada się, że Gmina będzie koordynatorem całego procesu związanego z rewitalizacją. Jednocześnie nie oznacza to, że będzie ona wyłącznym realizatorem zaplanowanych przedsięwzięć. Rola poszczególnych podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji będzie zależała od charakteru podejmowanych działań (inicjator działań, realizator działań, oceniający rezultaty działań, użytkownik działań).

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji i za podejmowanie kluczowych decyzji z tym związanych jest Wójt Gminy Lipinki. Wszystkie operacyjne działania związane z wdrażaniem i monitorowaniem GPR zlecane będą przez Wójta Koordynatorowi ds. rewitalizacji, który będzie pełnił funkcję operatora programu rewitalizacji. Koordynator ds. rewitalizacji będzie przewodniczył Zespołowi ds. rewitalizacji wyodrębnionemu w strukturach Urzędu Gminy. W jego skład wejdą przede wszystkim pracownicy Referatu Budownictwa i Inwestycji.

Kolejną grupą podmiotów wyodrębnioną w strukturze zarządzania są podmioty będące realizatorami projektów rewitalizacyjnych. Podmioty te mogą samodzielnie realizować poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne bądź w partnerstwie. Jednocześnie rolą poszczególnych realizatorów jest raportowanie do Koordynatora ds. rewitalizacji i przekazywanie informacji na temat osiąganych rezultatów poszczególnych projektów, postępów prac i ryzyk związanych z realizacją projektów.

W strukturze zarządzania GPR została wyodrębniona również grupa podmiotów, która będzie odpowiedzialna za dostarczanie niezbędnych informacji do prowadzenia monitoringu Programu. Są to zarówno instytucje podległe Urzędowi Gminy jak i instytucje zewnętrzne. Wśród tych podmiotów można wyróżnić Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy itp.

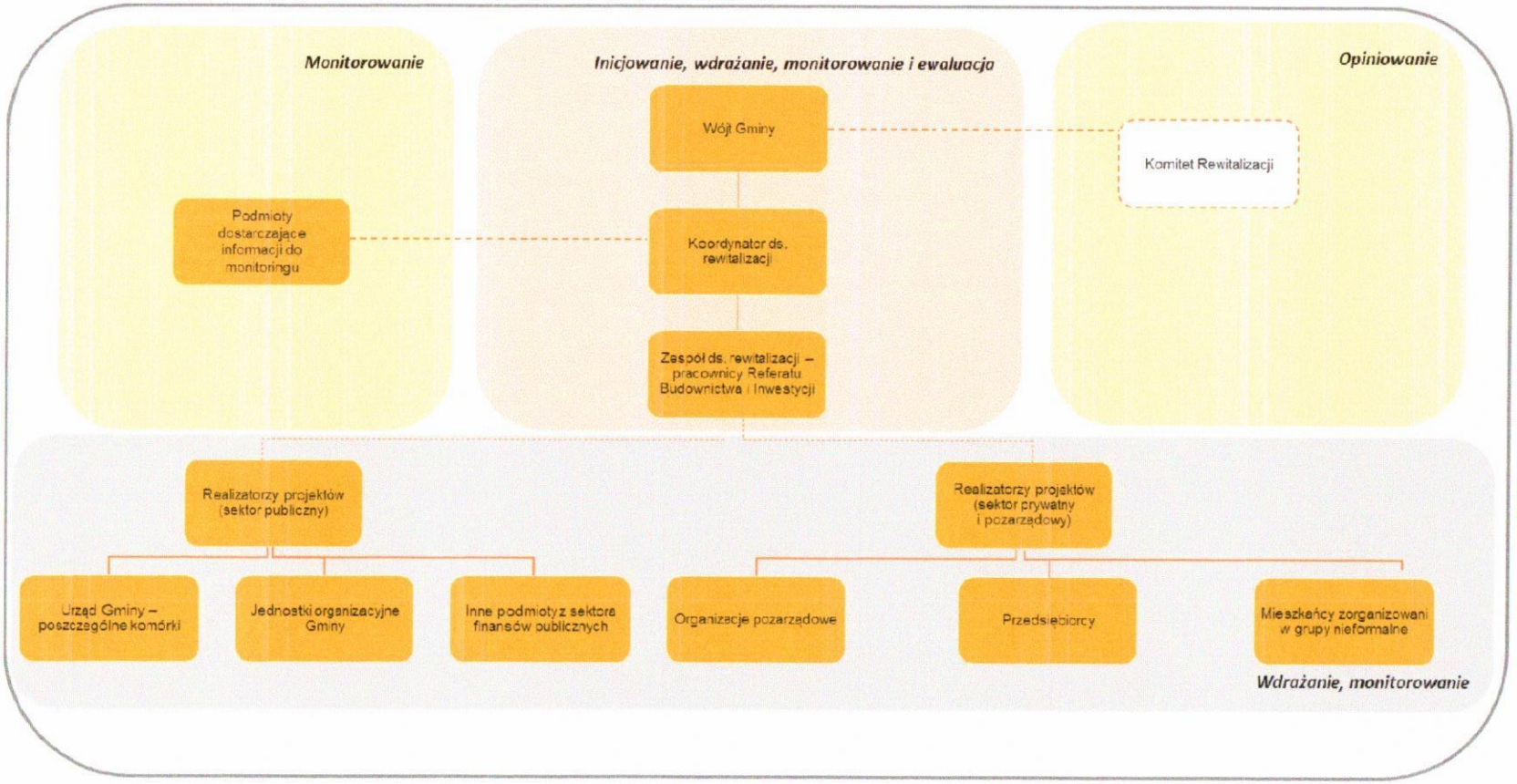
Ważną rolę będzie pełnił Komitet Rewitalizacji pełniący funkcje opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy. Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami władzy gminy Lipinki w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji w ramach opracowywanego i realizowanego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Lipinki na lata 2017-2022.

W skład Komitetu Rewitalizacji wejdzie od 10 do 20 przedstawicieli interesariuszy procesu rewitalizacji, w tym:

a) nie więcej niż 5 przedstawicieli Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych wskazanych przez Wójta Gminy Lipinki,
b) nie więcej niż 3 przedstawicieli Rady Gminy Lipinki wskazanych przez Radę Gminy,
c) nie więcej niż 3 przedstawicieli mieszkańców obszarów rewitalizacji,
d) nie więcej niż 2 przedstawicieli mieszkańców spoza obszarów rewitalizacji,
e) nie więcej niż 3 przedstawicieli podmiotów prowadzących na obszarze gminy działalność gospodarczą,
f) nie więcej niż 4 przedstawicieli podmiotów prowadzących na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych.

Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji została przedstawiona na schemacie.

Rysunek 25. Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

W systemie zarządzania wyznaczono trzy główne etapy, w ramach których wskazano działania dla poszczególnych podmiotów w strukturze:

1. Planowanie i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
2. Monitorowanie i ocena rezultatów Programu rewitalizacji.
3. Upublicznianie rezultatów działań podejmowanych w ramach wdrażania Programu rewitalizacji.

Tabela 12. Matryca zadań w systemie zarządzania GPR

Funkcja/Etap	Planowanie i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Monitorowanie i ocena rezultatów GPR	Upublicznianie rezultatów działań podejmowanych w ramach wdrażania GPR
Koordynator ds. rewitalizacji	• Identyfikowanie i nawiązywanie współpracy z podmiotami społeczno-gospodarczymi w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Określanie wytycznych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Ustalanie i akceptowanie sposobu realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Koordynowanie współpracy w przypadku realizacji projektów przez różne podmioty	• Nadzorowanie i kontrolowanie realizowanych projektów pod kątem jakości wykonania, zakładanych terminów i optymalizacji kosztów • Nadzorowanie procesu monitorowania i oceny rezultatów Programu Rewitalizacji • Koordynowanie prac Zespołu ds. rewitalizacji • Odpowiadanie za sprawny przepływ informacji związanych z GPR między poszczególnymi podmiotami wyodrębnionymi w strukturze zarządzania	• Udział w spotkaniach, wydarzeniach mających na celu promowanie i informowanie o rezultatach prowadzonego procesu rewitalizacji • Akceptowanie sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji i przekazywanie ich Wójtowi Gminy • Przyjmowanie i analizowanie opinii zgłaszanych przez Komitet ds. rewitalizacji
Zespół ds. rewitalizacji	• Ustalanie szczegółowych harmonogramów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych i ich aktualizacja • Przygotowanie wniosków o dofinansowanie w przypadku projektów realizowanych przez Urząd	• Prowadzenie monitoringu wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji – celów rewitalizacji (diagnozowanie sytuacji problemowych) • Prowadzenie monitoringu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	• Realizacja działań informacyjnych związanych z prowadzonym procesem rewitalizacji i realizowanymi przedsięwzięciami • Prowadzenie aktywnych działań na rzecz zachęcania mieszkańców do zaangażowania się i włączenie

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

Funkcja/Etap	Planowanie i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Monitorowanie i ocena rezultatów GPR	Upublicznianie rezultatów działań podejmowanych w ramach wdrażania GPR
	Gminy • Pomoc w pozyskaniu dofinansowania ze źródeł zewnętrznych w przypadku projektów realizowanych przez partnerów społeczno-gospodarczych • Koordynowanie procesu związanego z doradztwem w zakresie prawnym i finansowym w zakresie dot. realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Koordynowanie procesu zamówień publicznych w ramach wdrażanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Współpraca z komórkami i jednostkami organizacyjnymi Urzędu Gminy w realizacji projektów rewitalizacyjnych • Ogłaszanie naborów na zgłaszanie dodatkowych projektów rewitalizacyjnych • Gromadzenie i tworzenie bazy projektów zgłaszanych przez podmioty społeczno-gospodarcze i mieszkańców	(gromadzenie i weryfikacja danych, przeprowadzenie badań opinii) • Okresowe przygotowywanie sprawozdań z realizacji Programu rewitalizacji • Obsługa organizacyjno-techniczna Komitetu Rewitalizacji	w realizację działań rewitalizacyjnych • Prowadzenie strony internetowej/zakładki poświęconej rewitalizacji
Realizatorzy projektów (sektor publiczny, prywatny i pozarządowy)	• Określenie warunków brzegowych realizowanego przedsięwzięcia • Przygotowanie bądź współpraca przy opracowaniu wniosków o dofinansowanie • Realizacja projektu, finansowanie i rozliczanie	• Monitorowanie wskaźników produktu i rezultatu danego projektu • Systematyczne i terminowe przekazywanie niezbędnych informacji do Koordynatora ds. rewitalizacji	• Zapewnienie dostępu do informacji stronie społecznej odnośnie do realizowanego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego • Przygotowywanie niezbędnych informacji odnośnie przedsięwzięcia do umieszczenia na stronie prowadzonej przez Zespół ds. rewitalizacji

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

Funkcja/Etap	Planowanie i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Monitorowanie i ocena rezultatów GPR	Upublicznianie rezultatów działań podejmowanych w ramach wdrażania GPR
Komitet Rewitalizacji	• Współpraca przy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	• Przekazywanie swoich opinii nt. dokumentów związanych z prowadzonym procesem rewitalizacji • Ocena propozycji nowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych • Opiniowanie oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji co najmniej raz na 2 lata	• Angażowanie się oraz zachęcanie osób ze swojego otoczenia do włączenia się w działania rewitalizacyjne

Źródło: opracowanie własne

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

10.System monitorowania i oceny GPR

Monitorowanie Gminnego Programu Rewitalizacji jest procesem ciągłego i systematycznego zbierania, i interpretowania danych ilościowych i jakościowych w cyklicznych odstępach czasu, które pozwolą na ocenę aktualnego stanu realizacji Programu. Monitorowanie dostarcza informacji o postępach w realizacji i efektach wdrażania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Monitoring pozwala także na zbadanie prawidłowości wykorzystania pomocy finansowej, z której skorzystano przy wdrażaniu Programu Rewitalizacji. W związku z tym może on mieć charakter rzeczowy i finansowy.

Monitoring będzie odbywał się na dwóch poziomach. Z jednej strony badane będą wskaźniki realizacji GPR, które powiązane będę ze wskaźnikami służącymi wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, z drugiej strony określone zostaną wskaźniki realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Zaproponowane wskaźniki są zgodne z następującymi kryteriami:

- mierzalność – wskaźniki powinny być możliwe do zmierzenia na odpowiednio wysokim poziomie dokładności,
- rzetelność – pomiar wskaźników powinien być dokonywany w sposób obiektywny, za każdym razem na tych samych zasadach,
- trafność – wskaźniki powinny odzwierciedlać rzeczywisty poziom realizacji celów, a więc być dobrane tak, aby odzwierciedlać rzeczywiste wyniki działań,
- dostępność – wskaźniki powinny być dostępne dla osób lub instytucji dokonujących ewaluacji, ich pozyskanie powinno być proste i nie wymagać nadmiernych nakładów finansowych ani czasowych.

Monitoring realizacji poszczególnych projektów będzie odbywał się poprzez określone wskaźniki produktu i rezultatu. Wskaźniki produktu mierzą konkretne, materialne efekty działań podejmowanych w ramach realizacji zapisów dokumentu (tym samym poziom wyjściowy tych wskaźników wynosi zero). Z kolei wskaźniki rezultatu pokazują zmiany wynikające z wykorzystania wytworzonych produktów (punktem odniesienia jest poziom danego wskaźnika przed rozpoczęciem działań).

Poniżej znajduje się zestawienie wskaźników dla poszczególnych projektów:

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

Tabela 13. Wskaźniki realizacji projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu	Wskaźnik	Typ wskaźnika	Źródło informacji
1.	Podtrzymanie tradycji ludowych - warsztaty dla dzieci i młodzieży w Gminnym Centrum Kultury wraz z doposażeniem Klubów Młodzieży w Lipinkach, Krygu i Wójtowej	• liczba zakupionego sprzętu komputerowego	produktu	Gminne Centrum Kultury
		• Wzrost liczby dzieci korzystających z zajęć w Klubie młodzieżowym	rezultatu	Gminne Centrum Kultury
2.	Droga ku samodzielności – aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Lipinki	• liczba osób z obszaru rewitalizacji biorąca udział w projekcie	produktu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach
		• liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	rezultatu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach
		• odsetek osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym , które po zakończeniu udziału w projekcie dokonały postępu w procesie aktywizacji społecznozatrudnieniowej i zmniejszenia dystansu do zatrudnienia lub podjęły dalszą aktywizację	rezultatu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach
		• odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym które po zakończeniu udziału w projekcie podjęły zatrudnienia	rezultatu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach
3.	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez aktywne spędzanie czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży	• liczba zorganizowanych imprez sportowo-rekreacyjnych	produktu	Ludowy Klub Sportowy „Wójtowa" Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Lipinki" Uczniowski Klub Sportowy „Gimsport" w Lipinkach Uczniowski Kub Sportowy „Błyskawica" w Krygu
		• spadek liczby aktów wandalizmu wśród młodzieży	rezultatu	Komisariat Policji w Bieczu
4.	Integracja i aktywizacja mieszkańców w działania promujące dziedzictwo lokalne gminy „Cudze chwalicie – swego nie znacie, dlatego nie	• liczba uczestników warsztatu	produktu	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Lipińskiej „Jastrzębiec"
		• wzrost wiedzy nt. historii i lokalnych tradycji	rezultatu	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Lipińskiej

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

Lp.	Nazwa projektu	Wskaźnik	Typ wskaźnika	Źródło informacji
	promujecie"			„Jastrzębiec"
5.	Aktywizacja osób starszych - Klub Seniora w Krygu i Wójtowej	• liczba uczestników warsztatów	produktu	Gminne Centrum Kultury
		• wzrost liczby aktywnych członków Klubu Seniora	rezultatu	Gminne Centrum Kultury
6.	Matematyka wokół nas – zajęcia dodatkowe dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Wójtowej	• liczba przeprowadzonych cyklu zajęć	produktu	Szkoła Podstawowa w Wójtowej
		• liczba uczestników zajęć, którzy nabyli nowe kompetencje	rezultatu	Szkoła Podstawowa w Wójtowej
7.	Prowadzenie zróżnicowanych form opieki nad dziećmi poprzez wzbogacenie oferty zajęć programowych oraz poprawę warunków opieki i wychowania w placówce wsparcia dziennego w Lipinkach	• liczba zorganizowanych wycieczek w ciągu roku	produktu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach
		• liczba dzieci korzystających z zajęć w ciągu roku	produktu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach
		• spadek liczby rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny	rezultatu	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipinkach
8.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół Diecezjalnego Ośrodka Profilaktyki i Wychowania w Lipinkach	• powierzchnia wyremontowanego placu	produktu	Stowarzyszenie Trzeźwościowe Wolność i Miłość Diecezji Rzeszowskiej
		• liczba dzieci korzystających z nowo zamontowanych urządzeń w ramach prowadzonych warsztatów	rezultatu	Stowarzyszenie Trzeźwościowe Wolność i Miłość Diecezji Rzeszowskiej
9.	Przebudowa, rozbudowa i nadbudowa istniejącego budynku przedszkola w Lipinkach wraz z zakupem wyposażenia oraz modernizacją placu zabaw	• liczba budynków zmodernizowanych w ramach projektu	produktu	Gmina Lipinki
		• liczba dzieci korzystających z przedszkola	rezultatu	Gmina Lipinki
		• liczba utworzonych nowych miejsc pracy	rezultatu	Gmina Lipinki
10.	Modernizacja budynku remizy OSP w Krygu wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu	• liczba budynków zmodernizowanych w ramach projektu	produktu	Ochotnicza Straż Pożarna w Krygu
		• wzrost liczby dzieci i młodzieży zapisujących się do drużyny OSP	rezultatu	Ochotnicza Straż Pożarna w Krygu
11.	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku szkoły w Krygu w celu dostosowania go do potrzeb przedszkola wraz z modernizacją obiektów sportowych i zagospodarowaniem	• liczba zmodernizowanych budynków	produktu	Gmina Lipinki
		• liczba przeprowadzonych zajęć dodatkowych	rezultatu	Gmina Lipinki

Lp.	Nazwa projektu	Wskaźnik	Typ wskaźnika	Źródło informacji
	terenu wokół szkoły			
12.	Rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynku wiejskiego z remizą OSP w Wójtowej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektu	• liczba budynków zmodernizowanych w ramach projektu	produktu	Gmina Lipinki
		• długość wybudowanego chodnika	produktu	Gmina Lipinki
		• liczba zorganizowanych imprez integrujących mieszkańców	produktu	Gmina Lipinki
		• wzrost liczby osób korzystających z obiektu	rezultatu	Gmina Lipinki
		• poprawa estetyki i funkcjonalności budynku wraz z przestrzenią	rezultatu	Gmina Lipinki
13.	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej	• liczba budynków zmodernizowanych w ramach projektu	produktu	Związek Gmin Ziemi Gorlickiej
		• ograniczenie kosztów ogrzewania budynków	rezultatu	Związek Gmin Ziemi Gorlickiej
14.	Rewitalizacja Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowo-Usługowego Magdalena Kokoczka w Lipinkach, z rozbudową i wdrożeniem nowych innowacyjnych technologii produkcji chleba i ciast	• powierzchnia zmodernizowanych budynków w ramach projektu	produktu	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Magdalena Kokoczka
		• liczba nowozatrudnionych pracowników	rezultatu	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Magdalena Kokoczka
15.	Jeszcze w zielone gramy, ciągle coś odkrywamy	• liczba uczestników warsztatów • liczba osób, które nabyły nowe umiejętności w zakresie obsługi komputera	produktu rezultatu	Związek Emerytów i Rencistów w Wójtowej

Źródło: opracowanie własne

W celu monitoringu realizacji celów Gminnego Programu Rewitalizacji zostały określone następujące wskaźniki wraz z określeniem ich wartości bazowej i docelowej.

Tabela 14. Wskaźniki realizacji celów GPR

Cele	Miara wskaźnika	Podobszar - Lipinki		Podobszar - Wójtowa		Podobszar – Kryg	
		Wartość bazowa	Wartość docelowa w 2022 roku	Wartość bazowa	Wartość docelowa w 2022 roku	Wartość bazowa	Wartość docelowa w 2022 roku
1. Wysoki poziom aktywności społecznej oraz zaspokojenia potrzeb społecznych mieszkańców	Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	7,4	Spadek o 5%	13,9	spadek 5%	7,2	Spadek o 5%
	Osoby korzystające z pomocy asystenta rodziny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	0,5	utrzymanie poziomu	0,6	utrzymanie poziomu	3,9	spadek 5%
2. Wzrost aktywności gospodarczej i rozwój przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	55,2	spadek o 5%	47,4	spadek o 5%	57,7	spadek o 5%
	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych według głównego miejsca wykonywania działalności na 100 mieszkańców	79	wzrost o 5%	57	wzrost o 5%	76	wzrost o 5%
3. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb bytowych mieszkańców	Liczba budynków korzystających z sieci wodociągowej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	0,0	wzrost o 5%	0,0	wzrost o 5%	3,3	wzrost o 5%
	Liczba budynków poddanych termomodernizacji	-	2	-	-	-	1
4. Dostosowanie infrastruktury społecznej oraz przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup społecznych	Liczba budynków użyteczności publicznej wymagająca remontu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	2,3	1,9	1,9	1,3	1,1	0,6

Źródło: opracowanie własne

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

W zakresie monitoringu przewiduje się następujące kroki:

1) Przygotowanie danych do określenia wskaźnika przez wszystkich realizatorów projektów i przekazanie ich do Koordynatora ds. rewitalizacji wraz z informacją dotyczącą możliwych ryzyk oraz zmian mogących wpływać na realizację projektu.

   Przygotowanie danych niezbędnych do określenia zmian, jakie nastąpiły na obszarze rewitalizacji w odniesieniu do wyznaczonych celów rewitalizacji przez poszczególne jednostki Gminy oraz instytucje prowadzące swoje statystyki jak np. Powiatowy Urząd Pracy.

2) Gromadzenie danych i ich weryfikacja przez Zespół ds. rewitalizacji.

3) Porównywanie wartości wskaźników z zakładanymi wartościami docelowymi (o ile zostały określone).

4) Przeprowadzenie badań ankietowych (o ile zajdzie taka konieczność).

Proces ewaluacji będzie przebiegał w następujący sposób:

1) Opracowanie wniosków na podstawie wyników wskaźników monitoringu oraz badań opinii .

2) Opracowanie sprawozdania z realizacji GPR wraz z rekomendacjami dotyczącymi aktualizacji GPR.

3) Ewentualna weryfikacja i aktualizacja GPR, w tym działań rewitalizacyjnych.

Zakłada się prowadzenie ewaluacji na dwóch poziomach:

- **Ewaluacja on-going**, czyli ewaluacja bieżąca, prowadzona w sposób ciągły w trakcie zakładanej perspektywy czasowej na realizację GPR. Skupia się ona na doraźnych problemach i barierach we wdrażaniu programu.

W proces monitoringu zaangażowane będą poszczególne referaty i jednostki organizacyjne Urzędu Gminy, ale także realizatorzy poszczególnych projektów oraz instytucje prowadzące statystki publiczne takie jak np. Powiatowy Urząd Pracy.

Kluczową rolę w procesie monitorowania i ewaluacji będzie pełnił Zespół ds. rewitalizacji, który będzie wspierany na etapie oceny również przez Komitet Rewitalizacji.

Sugeruje się, aby ocena była dokonywana min. raz na dwa lata (chyba, że ze względu na charakter konkretnego wskaźnika optymalna jest inna częstotliwość pomiaru). Każdy z podmiotów odpowiedzialnych za zbieranie i dostarczanie danych zobowiązany będzie do przesłania drogą elektroniczną informacji dot. realizacji projektu wraz z danymi dot. poziomu osiągniętych wskaźników.

Gromadzeniem i weryfikacją danych będzie zajmował się Zespół ds. rewitalizacji, który zostanie wyznaczony w strukturach Urzędu Gminy. Zadaniem zespołu będzie również ocena uzyskanych danych i sporządzenie sprawozdania z wnioskami z monitoringu wskaźników oraz badań opinii. Sprawozdanie będzie podlegało zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji.

Cykliczne sprawozdania z realizacji działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji będą publikowane na stronie gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Co najmniej raz na 2 lata Gminny Program Rewitalizacji będzie weryfikowany i w razie potrzeby aktualizowany. Zaktualizowany Program będzie podlegał konsultacjom społecznym i po

uwzględnieniu uwag z przeprowadzonego procesu, po stosownej uchwale Rady Gminy Lipinki, zostanie on wdrożony w życie.

- **Ewaluacja ex-post**, czyli ewaluacja na zakończenie projektu. Jest to badanie społeczno-ekonomiczne oceniające znaczenie przeprowadzonej interwencji w zakresie realizacji potrzeb, na które miała odpowiadać.

W 2022 roku, po zakończeniu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post, która zbada długotrwałe efekty programu oraz ich trwałość. Sprawdzona zostanie skuteczność i efektywność interwencji. Ewaluacja ex –post oceni również na ile udało się osiągnąć założone cele. Wskaże również, w jaki sposób zaplanować kolejne działania rewitalizacyjne. Sprawozdanie z realizacji całego GPR zostanie sporządzone nie później niż do 30 czerwca 2023 r. i zostanie opublikowane na stronie internetowej gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

11.Partycypacja społeczna

Zarówno Ustawa o rewitalizacji jak i Wytyczne Ministra Rozwoju kładą bardzo duży nacisk na kwestie związane z udziałem społeczeństwa w procesie rewitalizacji. Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji (art. 5 ust.1).

Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Partycypacja powinna polegać na świadomym i aktywnym uczestnictwie obywateli w podejmowaniu decyzji. Jest to coś więcej niż wyłącznie informowanie jednostronne przez samorząd i konsultowanie wypracowanych już dokumentów. Partycypacja polega na włączaniu obywateli na każdym etapie prac.

Do interesariuszy procesu rewitalizacji, do których powinny zostać skierowane działania partycypacyjne zalicza się:

- mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego,
- mieszkańców gminy innych niż wymienieni w powyższym punkcie,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- organy władzy publicznej,
- podmioty, inne niż wymienione w powyższym punkcie, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Mechanizmy włączania interesariuszy GPR na poszczególnych etapach procesu rewitalizacji

Interesariusze Gminnego Programu Rewitalizacji byli zachęcani do włączenia się do prac nad dokumentem już na etapie prowadzonej **delimitacji obszaru**. Pierwszym elementem było zbieranie opinii mieszkańców w formie badania ankietowego, którego celem było zidentyfikowanie obszarów problemowych występujących na terenie gminy oraz poznanie potrzeb rewitalizacyjnych. W celu określenia obszarów kryzysowych w dniach 5-7.12.2016 r. zostały przeprowadzone warsztaty diagnostyczne, dodatkowo odbyły się wywiady pogłębione z przedstawicielami opieki społecznej,

dyrektorami szkół i Urzędu Gminy. Celem tych spotkań była identyfikacja problemów i zjawisk negatywnych występujących na obszarach zdegradowanych oraz potencjałów tych obszarów. Podczas warsztatów diagnostycznych jego uczestnikom zostały zaprezentowane podstawowe informacje na temat rewitalizacji oraz etapy realizacji projektu. Następnie zostały przedstawione propozycje obszaru zdegradowanego. Druga część spotkania miała charakter warsztatowy. Uczestnicy pracowali w grupach: zespół 1. sfera społeczna, zespół 2. sfera gospodarcza, zespół 3. sfera przestrzenno-funkcjonalna, środowiskowa, techniczna. Zadaniem uczestników była odpowiedź na pytania pozwalające na zidentyfikowanie problemów i mocnych stron obszaru w danym podsystemie.

Uczestnicy podczas pracy warsztatowej odpowiadali na pytania dotyczące problemów poszczególnych obszarów, a także wskazywali ich atuty. Zadaniem uczestników była odpowiedź na następujące pytania:

- Jakie występują negatywne zjawiska, problemy, czego Państwa zdaniem brakuje w sferze: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej, technicznej.
- Jakie są Państwa zdaniem największe atuty i potencjały wybranego obszaru rewitalizacji?

Po sporządzeniu diagnozy, w której zostały określone obszary: zdegradowany i rewitalizacji rozpoczęły się konsultacje społeczne uchwały dot. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Informacja o konsultacjach została ogłoszona na 7 dni przed ich rozpoczęciem. Konsultacje społeczne prowadzone były w dniach 23 grudnia 2016 r. - 21 stycznia 2017 r. w następujących formach:

a) spacery studyjne i spotkania warsztatowe, umożliwiające omówienie i ocenę propozycji wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także wyrażenie uwag, opinii i propozycji oraz składanie ich do protokołu. Spacery i warsztaty odbyły się w następujących terminach:
   - 9 stycznia
     godz.13.00 – sołectwo Bednarskie Budynek Wiejski
     godz. 17.00 - sołectwo Pagorzyna Budynek Wiejski
   - 10 stycznia
     godz. 13.00 - sołectwo Wójtowa Budynek Wiejski
     godz. 17.00 - sołectwo Bednarka Budynek Wiejski
   - 11 stycznia
     godz.13.00 - sołectwo Kryg Zespół Szkół
     godz.17.00 - sołectwo Rozdziele Szkoła Podstawowa
   - 12 stycznia
     godz. 13.00 - sołectwo Lipinki Budynek Wiejski

Spotkania pełniły funkcję zarówno informacyjno-edukacyjną, a także uczestnicy pracowali w formie warsztatowej. Podczas warsztatu przedstawiony został w formie prezentacji multimedialnej obszar zdegradowany oraz uzasadnienie jego wyboru. Uczestnicy mieli możliwość zgłaszania uwag do obszaru ustnie i z wykorzystaniem map, na których mogli nanosić propozycje zmian granic. Uczestnikom warsztatu zostały zadane następujące pytania:

- Czy Państwa zdaniem przedstawione w dokumencie obszary rewitalizacji zostały prawidłowo określone?
- Jakie zmiany należy wprowadzić w przedstawionych obszarach?

W ramach prac z uczestnikami została wykorzystana mapa poszczególnych sołectw z wyznaczonym obszarem rewitalizacji. Dzięki jej użyciu uczestnicy mogli wskazać konkretnie tereny, które według nich powinny zostać poddane procesowi rewitalizacji. Uczestnicy mieli możliwość bezpośredniego

odnoszenia się do wyznaczonego obszaru rewitalizacji i wskazywania tam zjawisk kryzysowych, ale także potencjałów zidentyfikowanych na tym obszarze.

W trakcie spaceru badawczego uczestnicy wcielili się w rolę przewodników oprowadzających po miejscach, w których widoczne są zarówno pozytywne jak i negatywne zjawiska społeczne zachodzące w ich otoczeniu. Zaproponowana forma konsultacji społecznych pozwoliła na analizę występowania w przestrzeni publicznej zjawisk świadczących o zjawiskach negatywnych, ale także potencjałach danego terenu. Uczestnicy wskazywali problemy i potrzeby danych miejsc, a następnie określali możliwe rozwiązania zidentyfikowanych problemów i barier rozwojowych.

b) zbierania uwag, propozycji i opinii w postaci papierowej i elektronicznej, z wykorzystaniem formularza imiennego wyrażania opinii lub złożenia uwag.
c) badania ankietowego w postaci papierowej i elektronicznej, z wykorzystanie formularza badania ankietowego.

Wypełnione formularze można było dostarczyć:

- drogą elektroniczną na adres: urzad@gminalipinki.pl
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy Lipinki, 38 – 305 Lipinki 53
- bezpośrednio do sekretariatu: Urząd Gminy Lipinki, 38 – 305 Lipinki 53, pok. nr 1
- bezpośrednio do Referatu Budownictwa i Inwestycji, 38 – 305 Lipinki 53, pok. nr 14.

Materiały informacyjne oraz formularze konsultacyjne dostępne były od dnia 23 grudnia 2016 r.

- na stronie internetowej Urzędu Gminy Lipinki pod adresem http://www.gminalipinki.pl
- w sekretariacie Urzędu Gminy Lipinki, 38 – 305 Lipinki 53, pok. nr 1
- w Referacie Budownictwa i Inwestycji, 38 – 305 Lipinki 53, pok. nr 14
- w Biuletynie Informacji Publicznej.

Uwagi zebrane podczas przeprowadzonych spotkań i spacerów oraz te złożone na formularzu internetowym zostały rozpatrzone i przeanalizowane pod względem ich zasadności przez zespół roboczy ds. opracowania GPR oraz zostały uwzględnione w programie. Wszystkie zgłoszone sugestie zmian zostały podsumowane w *Raporcie podsumowującym konsultacje społeczne dot. projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji*, który został zamieszczony na stronie BIP i na stronie internetowej Gminy Lipinki.

20.01.2017 r. odbyło się również posiedzenie Komisji Rolnictwa, Leśnictwa, Ochrony Środowiska i Infrastruktury, podczas którego swoje uwagi do wyznaczonego obszaru zdegradowanego i rewitalizacji mogli zgłosić Radni Gminy Lipinki.

Kolejnym krokiem po podjęciu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji było podjęcie uchwały o przystąpieniu do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Pierwszym elementem działań partycypacyjnych na tym etapie było przeprowadzenie w dniach 3-4.04.2017 r. warsztatów projekcyjnych, których celem było wypracowanie głównych działań i projektów rewitalizacyjnych.

Następnie w dniach 30.03-14.04.2017 r. wszystkie zainteresowane osoby miały możliwość zgłoszenia swoich pomysłów na przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które znalazły swoje odzwierciedlenie w programie rewitalizacji.

W dniach 24.04-23.05.2017 r. zostały przeprowadzone konsultacje społeczne projektu GPR oraz zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Informacja o konsultacjach została zamieszczona na 7 dni przed ich rozpoczęcie. Konsultacje zostały przeprowadzone w następujących formach:

a) Zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego. Wypełnione czytelnie formularze było można dostarczyć:

- drogą elektroniczną na adres e-mail: urzad@gminalipinki.pl,
- drogą korespondencyjną na adres Urzędu Gminy Lipinki, 38-305 Lipinki 53,
- bezpośrednio do sekretariatu: Urząd Gminy Lipinki, 38 – 305 Lipinki 53, pok. nr 1
- bezpośrednio do Referatu Budownictwa i Inwestycji, 38 – 305 Lipinki 53, pok. nr 14

b) Zbieranie uwag poprzez formularz konsultacyjny i ankietę elektroniczną dostępną pod adresem: *www.gminalipinki.pl*

c) Spotkanie otwarte z interesariuszami rewitalizacji, umożliwiającego omówienie głównych założeń dokumentu, a także przedstawienie uwag, opinii i propozycji, które odbędzie się w dniu 8 maja w godzinach:
   - 15.30 – Zespół Szkół w Krygu
   - 17.00 – Budynek Wiejski w Wójtowej
   - 18.30 – Budynek Wiejski w Lipinkach

d) Zbieranie uwag ustnych do protokołu w godzinach pracy Urzędu.

Wszystkie przeprowadzone spotkania, warsztaty, spacery miały charakter otwarty, każdy chętny mógł w nich uczestniczyć. Zaproszenia na te wydarzenia zostały zamieszczone na stronie internetowej gminy Lipinki w specjalnej zakładce *Rewitalizacja Gminy Lipinki* 2017-2022, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz plakatach rozmieszczonych, w różnych częściach gminy oraz zostały rozesłane w formie imiennych zaproszeń. Ponadto pracownicy urzędu telefonicznie informowali i zachęcali do wzięcia udziału w organizowanych spotkaniach przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, sołtysów, rady sołeckie.

Zgłoszone w trakcie konsultacji społecznych uwagi były analizowane pod względem ich zasadności przez powołany przez Wójta Gminy Lipinki zespół ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, który stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy. W skład zespołu wchodzą przedstawiciele Urzędu Gminy, radnych, sołtysów, lokalnych społeczników, przedsiębiorców, miłośników Gminy i okolic.

Szczegółowe wyniki z przeprowadzonych działań partycypacyjnych znajdują się w raporcie podsumowującym konsultacje społeczne.

Udział społeczności lokalnej jest również istotny na etapie wdrażania i monitorowania rezultatów Gminnego Programu Rewitalizacji. Ten udział może przejawiać się m.in. wspólną realizacją projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zgodnie z zasadą partnerstwa. Realizacja wspólnych przedsięwzięć między samorządem lokalnym a organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami społeczno-gospodarczymi będzie realizowana poprzez nawiązywanie partnerstw, których inicjatorem może być zarówno Gmina jak i poszczególni interesariusze GPR.

W celu zwiększenia zaangażowania interesariuszy GPR w proces rewitalizacji na etapie jego wdrożenia zakłada się realizację następujących działań:

- Zamieszczanie informacji dotyczących procesu rewitalizacji na stronie internetowej gminy.
- Upublicznianie informacji nt. realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz aktualizowanie danych dotyczących postępów prac, osiąganych rezultatów.
- Publikowanie informacji zachęcających do włączenia się w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także możliwości i sposobów zaangażowania się w dane przedsięwzięcie.
- Identyfikowanie liderów lokalnych oraz wspieranie rozwoju podejmowanych przez nich inicjatyw lokalnych.
- Organizowanie spotkań, które będą przyjmowały formę wspólnych działań sąsiedzkich. Inicjowanie akcji, które w dalszej perspektywie czasu będą kontynuowane przez samych mieszkańców.

- Utworzenie banku pomysłów rewitalizacyjnych.

Poza udziałem społeczności lokalnej na etapie wdrażania GPR ważne jest także umożliwienie bieżącego śledzenia efektów procesu, w który się angażowała. W związku z tym przewiduje się realizację następujących działań włączających interesariuszy na etapie monitorowania i ewaluacji rezultatów GPR:

- Udział w posiedzeniach Komitetu Rewitalizacji oraz na sesjach Rady Gminy, na których omawiane są tematy związane z rewitalizacją.
- Prowadzenie monitoringu umożliwiającego analizowanie zachodzących zmian wynikających z realizacji GPR.
- Upublicznianie sprawozdań z prowadzonego monitoringu i oceny rezultatów GPR, co przyczyniać się będzie do zwiększenia jawności i przejrzystości realizowanych działań.
- Badanie opinii mieszkańców nt. realizowanego procesu.
- Organizację spotkań podsumowujących realizację poszczególnych etapów GPR.

Ważnym aspektem włączania interesariuszy GPR zarówno na etapie wdrażania jak i monitorowania będzie powołanie i działalność Komitetu Rewitalizacji, którego rolą będzie przekazywanie swoich opinii nt. dokumentów związanych z prowadzonym procesem rewitalizacji, sprawozdań okresowych, ale także pełnienie aktywnej roli w procesie angażowania i włączania osób z otoczenia, które członkowie Komitetu Rewitalizacji reprezentują.

12.Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

12.1. Niezbędne zmiany w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Lipinki nie przewiduje zmian w uchwałach o których mowa w art. 21ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322).

12.2. Niezbędne zmiany w uchwale dot. zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Jednocześnie organ ten został uwzględniony w strukturze zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji.

13.Sposób realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Ustawa o rewitalizacji zakłada możliwość wprowadzenia poprzez Gminny Program Rewitalizacji zmian w gminnych dokumentach planistycznych i wynikających z nich aktach prawa miejscowego.

13.1. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Lipinki nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

13.2. Zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

W związku z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji możliwe będzie dokonanie zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, przy czym należy zauważyć, że obowiązujące dokumenty planistyczne są zgodne z polityką rewitalizacyjną w gminie Lipinki.

13.3. Zmiany w Miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze Gminy Lipinki obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Lipinki nr XXVIII/157/2005 z dnia 3 lutego 2005 r. Plan ten obejmuje obszar gminy o powierzchni 6 616 ha, na który składają się m.in. sołectwo Lipinki, Wójtowa, Kryg, na terenie których zostały wyznaczone podobszary rewitalizacji.

Zaplanowane działania inwestycyjne w ramach niniejszego programu nie powodują konieczności dokonania zmian w wyżej wymienionym akcie prawa miejscowego. Zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych działek w przypadku projektów zakładających rozbudowę bądź przebudowę istniejących budynków (projekty 9 ,11,12, 14) stanowią, iż „Istniejące obiekty, utrzymuje się, z możliwością ich przebudowy, rozbudowy i nadbudowy na zasadach określonych w przepisach odrębnych (...)".

14. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016 r. poz. 353) projekt niniejszego dokumentu należało skonsultować z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym projekt dokumentu, wraz z odpowiednim wnioskiem oraz uzasadnieniem zawierającym informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 48 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, został przesłany do ww. organów.

Zgodnie z uzyskaną opinią ww. organów, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Lipinki spełnia zapisane w ustawie warunki odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

15.Spis tabel, rysunków i map

Tabela 1. Zestawienie wskaźników wykorzystanych w diagnozie z wykorzystaniem nazw, zjawisk, źródeł danych i sposobu obliczania 7
Tabela 2. Sołectwa według powierzchni i liczby ludności 12
Tabela 3. Kumulacja negatywnych zjawisk na terenie Gminy Lipinki 13
Tabela 4. Kumulacja negatywnych zjawisk na terenie gminy - wybór obszaru zdegradowanego 13
Tabela 5. Liczba mieszkańców i powierzchnia obszaru rewitalizacji 15
Tabela 6. Siatka celów wraz z przypisanymi kierunkami działań 40
Tabela 7. Powiązanie projektów podstawowych z problemami oraz celami i głównymi kierunkami działań 73
Tabela 8. Indykatywne ramy finansowe 81
Tabela 9. Harmonogram rzeczowo-finansowy 83
Tabela 10. Zestawienie kosztów w poszczególnych latach 84
Tabela 11. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju 86
Tabela 12. Matryca zadań w systemie zarządzania GPR 92
Tabela 13. Wskaźniki realizacji projektów rewitalizacyjnych 96
Tabela 14. Wskaźniki realizacji celów GPR 99

Rysunek 1. Mapa obszaru zdegradowanego 14
Rysunek 2. Mapa obszaru rewitalizacji 16
Rysunek 3. Jakie grupy powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji? 20
Rysunek 4. Czy włączyłaby/by się Pani/Pan w działania podejmowane na rzecz poprawy życia w miejscu zamieszkania? 20
Rysunek 5. Jak często uczestniczy Pani/Pan w wydarzeniach, imprezach kulturalnych organizowanych w gminie? 21
Rysunek 6. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych na wskazanym obszarze? 21
Rysunek 7. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych na wskazanym obszarze? 22
Rysunek 8. Jakie grupy powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji? 26
Rysunek 9. Czy włączyłaby/by się Pani/Pan w działania podejmowane na rzecz poprawy życia w miejscu zamieszkania? 27
Rysunek 10. Jak często uczestniczy Pani/Pan w wydarzeniach, imprezach kulturalnych organizowanych w gminie? 27
Rysunek 11. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych na wskazanym obszarze? 28
Rysunek 12. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych na wskazanym obszarze? 29

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna
Unia Europejska Fundusz Spójności

Rysunek 13. Jakie grupy powinny być głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji? 33
Rysunek 14. Czy włączyłaby/by się Pani/Pan w działania podejmowane na rzecz poprawy życia w miejscu zamieszkania? 34
Rysunek 15. Jak często uczestniczy Pani/Pan w wydarzeniach, imprezach kulturalnych organizowanych w gminie? 34
Rysunek 16. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych na wskazanym obszarze? 35
Rysunek 17. Jakie rodzaje przedsięwzięć, powinny być Państwa zdaniem podejmowane w celu ograniczania negatywnych zjawisk środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych na wskazanym obszarze? 36
Rysunek 18. Struktura realizacji wizji obszaru 39
Rysunek 19. Cele rewitalizacji 40
Rysunek 20. Budynek przedszkola 55
Rysunek 21. Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej 57
Rysunek 22. Budynek wiejski – stan obecny 61
Rysunek 23. Działka obok Budynku Wiejskiego 61
Rysunek 24. Wymiary komplementarności 72
Rysunek 25. Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji 91

Mapa 1. Podobszar rewitalizacji - Lipinki 17
Mapa 2. Podobszar rewitalizacji - Wójtowa 24
Mapa 3. Podobszar rewitalizacji - Kryg 31

16. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Bogdan Czeluśniak